Viața studențească

REVISTĂ A UNIUNII ASOCIAȚIILOR STUDENȚEȘTI DIN ROMÂNIA

Nr. 42 ● Miercuri 3 decembrie 1969 ● 16 pagini ● 0,50 lei

STUDIEREA DOCUMENTELOR CONGRESULUI AL X-LEA AL P. C. R. ÎN COLECTIVELE STUDENȚEȘTI — ACȚIUNE POLITICĂ DE MAXIMĂ ÎNSEMNĂTATE

... Semestrul I este în plină desfășurare; în luna noiembrie au avut loc în facultăți primele dezbateri pe marginea documentelor Congresului al X-lea al partidului. In ce condiții de organizare și cu ce finalitate practică, în planul pregătirii ideologice a studenților? E o întrebare căreia credem că i-au răspuns cu claritate rezultatele culese de un grup de colaboratori ai revistei noastre care au participat la o serie de adunări generale de dezbatere a documentelor în institutele de învățămînt superior din Capitală (Universitate, Institutul politehnic, I.A.T.C., A.S.E., I.P.G.G. etc.).

Este deosebit de utilă o „radiografie" analitică și sistematică a acestor prime acțiuni, care au relevat o experiență pozitivă în organizarea dezbaterilor, dar în același timp au pus în lumină deficiențe a căror înlăturare este imperios necesară.

Dezbateri mature, în prealabil pregătite, dar și acțiuni formale, lipsite de interes și de semnificație... teme în mod judicios stabilite, legate de preocupările colectivului dat, dar și probleme extrem de generale, alcătuite ad-hoc... prezență activă, cu contribuții în dezbatere, dar și amînări repetate ale adunărilor din motive de frecvență, preocuparea pentru dialogul deschis și colectiv, dar pe de altă parte, superficialitate și mecanicism. Este un tablou eterogen, cu nuanțe de la o facultate la alta, care permite formularea unor concluzii și a unor criterii de perspectivă.

O premisă esențială pentru reușita unei acțiuni — cu atît mai mult a acesteia, concepută ca o dezbatere largă — este pregătirea ei din vreme, în condițiile înțelegerii clare, fără echivoc, a menirii sale educative. Numeroase asociații studențești — și nu este inexplicabil că tocmai acelea unde dezbaterile au avut un nivel corespunzător — au planificat judicios și ferm adunările generale ale anilor de studiu (cîteva exemple: facultățile de filozofie, geografie, limbi

(Continuare in pagina a 2-a)

LA HYÈRES, pe plaiu-nstrăinării lui Bălcescu

Fără a fi cîtuși de puțin ipocriți, trebuie să recunoaștem că ajungînd în sudul Franței, pe meleagurile fascinantei Coaste de Azur, aproape că n-am avut ochi pentru a putea comtempla cum se cuvine priveliștea atît de pitorească a Marsiliei, cu fabulosul său port vechi. Nici somptuoasele bulevarde mediteraneene, străjuite de palmieri monumentali și umbroși, ale Toulonului; nici măcar Nisa, îndelung dorita și sybarita Nisă nu m-a terorizat cu apropierea ei atît de atracțioasă.

Altul era locul sfînt către care credința mea de fiu al pămîntului românesc mă îndemna cu atîta neostoită ardoare, cu toate că aproape peste tot în această zonă mediteraneană a Franței ființează o prezență de la Dunăre. Marsilia și împrejurimile ei păstrează în memorie pașii de legendă ai rătăcitorului genial din mahalava Brăilei, Panait Istrati, o dată cu cuțitul înfipt într-o ploscă dintr-o tavernă unde marele rapsod ajunsese după un chef de pomină cu alt strălucit scriitor, Joseph Kessel, iar la Nisa, în curtea Bisericii rusești, doarme pentru totdeauna cel ce a făcut să strălucească pentru prima dată în lume geniul diplomatic al românilor, președintele de două ori ales al Ligii Națiunilor, Nicolae Titulescu.

Și totuși, ca într-un miraj căruia i te dărui cu totul, pașii mă purtau către Hyères, localitate megieșă Toulonului, decanul de vîrstă al stațiunilor balneo-climaterice de pe litoralul sudic al Franței. Cîteva ore, așadar, în compania elevată și comunicativă a inginerului și rugbistului Radu Demian și a distinsei sale soții (pe care îl găsisem repede — în ciuda faptului că adresa pe care o aveam era greșită — datorită incredibilei sale popularități de protagonist al celebrei formatii de rugby F. C. Toulon) și iată-mă în autobuzul comp[illegible] „Gaby", care în numai 40 de minute avea să mă ducă la Hyères.

O natură mediteraneană neobișnuit de generoasă și de luxuriantă, chiar la acea tîrzie oră de toamnă, încerca să-mi estompeze emoțiile care se ridicau de undeva, din adîncul memoriei mele, depozitare a unei istorii fără moarte. Smochini cu coroane imperiale cît nucii, viță de vie cu frunză puțină și roșcată, dar cu butuci trunchioși ca niște arbori, leandri caști cu flori alb-roșii în toate nuanțele, garduri năpădite de ghirlandele trandafirilor, straturi de legume încărcate încă de roadă,

Niculae STOIAN

(Continuare în pagina a 12-a)

Foto-blow-up: Sărutul „invizibil" de Emil Cojocaru

Invizibil nu și pentru „ochiul magic" al obiectivului. Ceea ce aparent era un peisaj comun dintr-un orășel studențesc, s-a innobilat dintr-o dată cu poezia tinereții...

Estudiantina

„Cinci ani-lumină"

Trăind printre lucruri care sînt ale noastre, la un prag al dorințelor ce ni se împlinesc cu grijă și dragoste, ne așezăm fiecare clipă de studenție sub zodia unui spațiu deplin — studenție, cinci ani-lumină...

Cinci ani de creștere în dragoste pentru lumina aceasta filtrată prin toți porii țării către noi, cinci ani în care primim pentru o viață ce trebuie s-o întoarcem firesc în însăși lumina noastră, închinată într-un semn al recunoștinței.

Eu al entuziasmului, înțeles nu numai ca un dat exterior, ca un tribut plătit dinafara faptului că existăm, ci și ca o dăruire interioară a generației noastre ce trebuie să ofere în primul rînd, pentru a primi din partea societății.

S-ar numi așa o osmoză reciprocă, un echilibru necesar care este, înainte de orice, demnitatea vieții studențești.

Dar unii dintre noi, care n-au cunoscut alt timp, cînd studenția însemna în întregul ei un sacrificiu de sine, se consideră a fi doar fiii răsfățați cărora li se cuvine totul și care vor mereu mai mult, fără să ofere nimic, decît o speranță amînată a răspunsului lor, speranță care se dovedește, în asemenea cazuri, iluzorie.

Studenția nu are dreptul să fie vîrsta lipsită de răspunderi, de datorii, pentru că astfel se exclude din sfera în care trebuie să existe organic.

Într-o istorie a studenției sînt multe nume care au trecut apoi în panteonul științei și culturii românești, nume pentru care dreptul la amfiteatru s-a plătit prin ore de trudă și privațiune, pentru care timpul lor n-a oferit altceva decît posibilitatea de a exista pentru a munci.

Și cu atît mai mult fila contemporană a acestei istorii se deschide într-o imagine prin care totul ne este alături, cînd simțim înlăturate orice griji ce ne-ar putea abate de la țelul nostru. A nu recunoaște adevărul acesta, a-ți ascunde fuga de datorie în formularea unor dorințe iresponsabile care să te absolve înseamnă a nega acel echilibru necesar, a abdica de la demnitatea vîrstei noastre.

Da, studenția, cinci ani-lumină, lumină dinafară, dar și dinăuntrul ființei noastre, în conștiința deplină a unei perpetue și reciproce osmoze...

Dan FRUNTELATĂ

STUDIEREA DOCUMENTELOR CONGRESULUI AL X-LEA AL P.C.R. ÎN COLECTIVELE STUDENŢEŞTI — ACŢIUNE POLITICĂ DE MAXIMĂ ÎNSEMNĂTATE

(Urmare din pagina 1)

romanice, istorie (Universitate); chimie industrială (Politehnică) —, unde adunarea a fost anunţată cu mult timp înainte; etc.).

Nu lipseşte însă nici reversul acestor rezultate pozitive: sînt destule facultăţi pentru care respectarea unui program sau pregătirea unei acţiuni nu au intrat încă în stilul cotidian al activităţii asociaţiilor. De pildă, la I.A.T.C., datorită unei preocupări defectuoase, adunarea de la anul IV s-a amînat, iar o altă adunare a fost anunţată numai cu două zile înainte. De asemenea, anul al III-lea Geologie-geofizică (I.P.G.G.), unii ani de la A.S.E au ţinut dezbaterea documentelor în condiţiile unui mare număr de absenţi din rîndul studenţilor; la aceeaşi facultate, de exemplu (I.P.G.G. — anul V) adunarea s-a desfăşurat sub semnul unei evidente improvizaţii, fără referat, în locul căruia un cadru didactic de specialitate a făcut o succintă prezentare verbală.

Dezbaterea se face în cunoştinţă de cauză, după ce colectivul de studenţi şi-a însuşit în profunzime spiritul şi problematica generală şi specifică a documentelor pe marginea cărora urmează să discute şi să realizeze efortul creator de înţelegere a lor. Dar atunci cînd lipseşte pînă şi planificarea riguroasă a acţiunii, despre ce fel de pregătire se mai poate vorbi?

Uneori se constată nerespectarea indicaţiei date de Plenara Consiliului U.A.S.R. în legătură cu **orientarea diferenţiată a tematicii, a ideilor prezente în documentele Congresului al X-lea referitoare la diverse domenii ale vieţii noastre sociale.** In unele institute (exemplu: Institutul pedagogic) s-a mers pe linia unei uniformizări a temelor pentru toţi anii de studii, fără a lua în consideraţie particularităţile unor colective (de exemplu, cele ale viitorilor absolvenţi ca studenţi în ultimul an, ale celor din anul I etc.). Desigur, pentru prima dezbatere, care fixează un cadru larg al acţiunilor ulterioare, orientarea către o temă unică, cum ar fi: „Societatea socialistă multilateral dezvoltată", este binevenită, dar în continuare asociaţiile au datoria de a stabili, pe baza unei judicioase analize a preocupărilor şi poziţiei specifice a fiecărui colectiv de studenţi, teme diferenţiate.

De cele mai multe ori, momentul alegerii temei devine hotărîtor pentru întreaga evoluţie şi nivelul dezbaterilor, întrunind sau nu interesul unanim al studenţilor. Cu toate acestea, sînt încă asociaţii care nu reuşesc să răspundă unor cerinţe concrete şi aceasta datorită faptului că se evită rodnicul drum al propunerilor şi sugestiilor venite din colectivul de studenţi.

Care este de pildă, valoarea practică pentru studenţii din învăţămîntul artistic (I.A.T.C. — anul III) a unui referat alcătuit dintr-o cascadă de date cifrice, de procente privind producţia de ţiţei şi extragerea minereurilor? Nu este oare, în mod natural, mai nimerită discutarea acestor idei în cadrul unui institut de profil? (în ipoteza că I.P.G.G. sau tînărul institut din Ploieşti s-au gîndit la acest lucru).

Cunoaşterea documentelor partidului nostru trebuie să se realizeze în sensul angajării şi aplicării directivelor în munca concretă, în sectorul respectiv de activitate. **Pentru a lua cunoştinţă, dar în acelaşi timp pentru a lua atitudine, tematica trebuie să se adreseze studenţilor prin prisma preocupărilor lor, a viitoarei profesiuni.**

Multe dintre dezbaterile lunii noiembrie au întrunit aceste cerinţe, abordînd teme mai generale, de principiu, dar din care nu au lipsit preocupările profesionale ale studenţilor (exemplu: „Făurirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate" la Facultatea de chimie industrială, an II B şi an II subingineri; „Perspectivele afirmării şi dezvoltării personalităţii umane în lumina Congresului" la anul V — Filozofie ş.a.m.d.).

Pentru perioada următoare se impune ca **tematica dezbaterii politice să reflecte preocupările fundamentale ale colectivului de studenţi, pregătit pentru o anumită profesiune, aflat mai aproape sau mai departe de momentul intrării în viaţă.** Dezbaterea trebuie să fie nu doar o dezbatere a politicii, ci ea însăşi o **dezbatere politică,** angajată, menită să asocieze preocupările tinerilor cu profesiunea lor viitoare prin cunoaşterea sarcinilor majore trasate de partid în domeniul lor de activitate prezentă (învăţămînt superior, ştiinţă etc.) şi ulterioară (învăţămînt şi economie, cultură, viaţă socială în ansamblu).

In acest sens, considerăm că nu este lipsită de interes participarea la adunările generale de dezbateri a unor absolvenţi ai facultăţii care deja activează într-un domeniu (ingineri, profesori, cercetători) dezbătînd în comun — cu elemente suficiente — Directivele Congresului în sectorul respectiv de activitate.

... Dezbaterea propriu-zisă este cea care dă substanţă şi sens acţiunii politice şi în principal acesta este indicatorul de bază în distincţia dintre o adunare cu finalitate şi una sterilă. Şi aici diagrama este foarte nuanţată, spre exemplificare, la anul II B Chimie industrială — 5 participări la discuţii, la anul V Drept (dintr-un efectiv de 103 studenţi) — 2, anii II şi III Română (Universitate) — dezbateri foarte largi şi interesante; anii I şi III Istorie — 10—12 înscrieri la discuţii ş.a.m.d.

Dincolo de aspectele cantitative, se poate aprecia existenţa în unii ani de studiu a **hiatusului dintre expunere şi dezbaterea propriu-zisă** — deşi numai corelarea lor armonioasă îndeplineşte rolul acţiunilor pe care le organizăm. Pot fi materiale slabe, fără informare şi cu mult formalism, care n-au capacitatea de stimulare a discuţiilor colective, dar de cele mai multe ori se înregistrează o altă situaţie: referate interesante şi documentate unde se pun cu competenţă probleme de principiu şi de specialitate, sînt învăluite de tăcere sau de simple intervenţii de circumstanţă.

Intre altele, o explicaţie se conturează imediat: **lipseşte pentru multe colective studenţeşti o metodologie a dezbaterii politice, a dialogului larg, cu argumentări şi schimb de opinii.** Astfel, dezbaterile cele mai interesante, după cum s-a putut constata, s-au desfăşurat la acele facultăţi (Filozofie, Istorie, Română) care au acumulat deja o experienţă pozitivă prin iniţierea şi participarea la diverse acţiuni cu caracter politic şi ideologic (seminarii naţionale, dialoguri filozofice, cercuri de dezbateri etc.). Lipsa acestei experienţe se simte însă la alte facultăţi integrate învăţămîntului tehnic, pedagogic şi universitar (exceptînd pe cele mai sus menţionate) şi îndeosebi artistic. Aici intervenţia asociaţiei, în colaborare cu catedrele de ştiinţe sociale din institute, este oportună. Deşi dezbaterea este a studenţilor, participarea cadrelor didactice de specialitate este necesară, mai ales că unele dezbateri indică probleme complexe, care cer o explicitare mai aprofundată.

Trebuie să devină clară pentru toate colectivele nu doar **necesitatea** dezbaterii largi a documentelor de partid, dar şi **modalitatea concretă şi eficientă de dezbatere,** valorificînd iniţiativa şi gîndirea colectivă a studenţilor. **Dezbaterea presupune un schimb larg de opinii deschise şi fundamentate — cadru adecvat pentru cunoaşterea temeinică de către fiecare student a obiectivelor şi sarcinilor stabilite pentru dezvoltarea societăţii româneşti, a aprecierilor partidului şi statului nostru cu privire la evoluţia vieţii internaţionale.**

În perioada care urmează se simte nevoia ca asociaţiile din institute şi facultăţi, consiliile din centrele universitare, Comisia de propagandă a Consiliului U.A.S.R. să efectueze o judicioasă analiză a nivelului dezbaterilor din acest semestru şi să adopte măsurile menite să aducă la îndeplinirea optimă a obiectivului principal stabilit de plenara din această toamnă a Consiliului U.A.S.R., de plenara C.C. al U.T.C., potrivit căreia **conţinutul esenţial al activităţii politico-ideologice a asociaţiilor studenţeşti în noul an universitar este fundamentat pe documentele celui de-al X-lea Congres — programul politicii ştiinţifice promovate cu consecvenţă în toate domeniile de activitate — contribuţie importantă a Partidului Comunist Român la îmbogăţirea tezaurului gîndirii marxist-leniniste contemporane.**

Semnale critice recepţionate

Intervenţiile critice ale revistei în elucidarea unor situaţii anormale privind prezentarea la locurile de muncă a specialiştilor apărute sub titlul comun „ABSOLVENŢI DE FACULTĂŢI, NU ABSOLVIŢI DE RASPUNDERE" s-au soldat cu unele rezultate satisfăcătoare.

Din partea Inspectoratului şcolar al municipiului Bucureşti, sub semnătura şefului său, profesor SOFIA PUŞCAŞU, primim următoarea comunicare:

„În legătură cu articolul „Doamnă, la picioarele dv.", publicat în ziarul dv., vă aducem la cunoştinţă că s-au luat următoarele măsuri:

Prof. Elena Samborschi Stanciu, absolventă promoţia 1969, i s-a anulat dispoziţia de suplinire la şcolile 152 şi 166 cu data de 1 noiembrie 1969.

Numirea ca suplinitor pe o perioadă determinată a lui Eustaţiu Stanciu, student la Institutul politehnic, la Şcoala generală nr. 166, de către tov. inspector Petre Gheorghe, a fost de asemenea anulată. Menţionăm că începînd cu 1 XI a.c. inspectorul menţionat mai sus nu mai funcţionează la Inspectoratul şcolar, fiind trimis la catedră.

În şedinţa de lucru din 30 X 1969 cu tot aparatul Inspectoratului şcolar s-a analizat situaţia creată în sectorul 7, atrăgîndu-se atenţia tuturor salariaţilor asupra necesităţii de a respecta întru totul dispoziţiile în vigoare referitoare la încadrarea suplinitorilor".

Retractînd o scrisoare anterioară referitoare la critica apărută în revista noastră în legătură cu prezenţa inexplicabilă la o catedră şcolară a inginerei chimiste Adriana Scurtu, directorul Liceului nr. 10 Timişoara, DUŞAN SABLICI, ne informează:

Am aflat ulterior despre conţinutul scrisorii care v-a fost trimisă. În şedinţa consiliului pedagogic al şcolii din 21 noiembrie a.c. am arătat dezacordul cu răspunsul care a fost dat. (Pentru superficialitatea manifestată, prin semnarea, în numele direcţiunii, a unei asemenea scrisori trimise redacţiei „Vieţii studenţeşti" dir. adj. Pfaff Erich a fost tras la răspundere).

La şedinţa grupei sindicale care va avea loc peste cîteva zile vom cere ing. Scurtu Adriana şi dir. adj. Pfaff Erich să expună mai clar atitudinea faţă de articolul „Cum stăm cu producţia, tovarăşă inginer". Extrasul din procesul verbal al grupei sindicale privind această problemă vi-l vom trimite.

Dar se lasă încă aşteptate răspunsurile la semnalele critice ale revistei din partea Trustului de construcţii şi montaj Cluj (foiletonul „Nervi de toamnă" — nr. 35 din 15 oct., pag. 8—9), Consiliului U.A.S. al Universităţii Bucureşti, Direcţiei administrative şi comitetului de cămin de la „6 Martie" (foiletonul „Păsări de noapte", nr. 37 din 29 oct. pag. 8—9), Rectoratului şi Consiliului U.A.S. de la Institutul politehnic din Galaţi (reportajul — foileton „IARNA GREIERILOR-GUNOIUL MARE", nr. 39 din 12 noiembrie, pag. 8—9).

Cum termenul fixat prin Hotărîrea C.C. al P.C.R. şi Consiliului de Miniştri pentru răspunsul ce trebuie dat la semnalele critice ale presei e deja depăşit (reglementarea oficială prevede 10 zile), se impune ca instituţiile şi organizaţiile vizate să ne trimită imediat comunicările necesare.

VISUL LUI... *Desen de Sandu VIOREL*

Cum se autoserveşte „Deservirea"!

Descoperind o sursă de venituri în folosirea studenţilor la acordarea de meditaţii remunerate, organizate chiar în incinta institutelor universitare şi cu materialul didactic al acestora, cooperativa „Deservirea", pe baza unor normative în vigoare, găseşte de cuviinţă să remunereze această muncă după cum urmează (cităm dintr-o adresă trimisă Institutului de arhitectură la data de 18 noiembrie crt., purtînd semnătura tovarăşului vicepreşedinte I. Mihai):

„În ceea ce priveşte plata meditatorilor, precizăm că aceasta se face de către cooperativă o dată pe lună prin stat de salarii, folosindu-se cote procentuale diferenţiate aplicate la valoarea încasărilor lunare pentru grupa respectivă, conform Deciziei UCECOM nr. 290/1959, după cum urmează:

- grupe de la 11 — 15 participanţi 31%
- grupe de la 16 — 20 participanţi 27%
- grupe de la 21 — 25 participanţi 22%
- grupe de la 26 — 30 participanţi 20%

Studenţii desemnaţi de dv. pentru predarea acestei discipline urmează să se prezinte la secretariatul secţiei de meditaţii pentru încheierea de contracte individuale, de unde vor primi instrucţiunile necesare".

Înţelegem strădania cooperativei de a-şi rotunji bilanţul, mai ales acum, la sfîrşit de an, dar a percepe pentru oficiul de intermediere birocratică un procent gras, variind între 69% şi 80% e prea de tot. Din punct de vedere al intereselor cooperativei parcă în acest caz ar trebui să se numească Autoservirea. Poate că pentru a preîntîmpina asemenea „deservicii" n-ar strica să se studieze posibilitatea ca de contractările de munci remunerate să se ocupe în mod nemijlocit comisiile social-gospodăreşti ale consiliilor U.A.S. pe centrele universitare.

RECOMANDAT EXPRES

Din nou în căutarea unor directori educativi itineranţi

Semnalam într-un număr trecut o dilemă: postul de director educativ este onorific sau prea puţin onorific? Faptele înclină să dea cîştig de cauză primei ipoteze. Cel puţin în cîteva cazuri la căminele „P", „R" şi „S" ale Institutului politehnic din Bucureşti sînt directori educativi tovarăşele Rosu şi Georgescu. Prea puţin însă pot fi zărite prin cămine, studenţii trebuind să treacă pe la catedrele unde funcţionează pentru rezolvarea unor probleme. Dacă cumva studenţii, cu toate că cei de la care deţinem aceste informaţii fac parte din comitetele de cămin, s-ar putea să fi avut unele deziluzii optice, în condica de prezenţă pe perioada 17—22 noiembrie nu figurează, de pildă, semnătura tovarăşei Rosu.

O şedinţă a comitetul căminului „P" de mare urgenţă a trebuit să se amîne fiindcă nici una dintre tovarăşele directoare nu a onorat-o cu prezenţa.

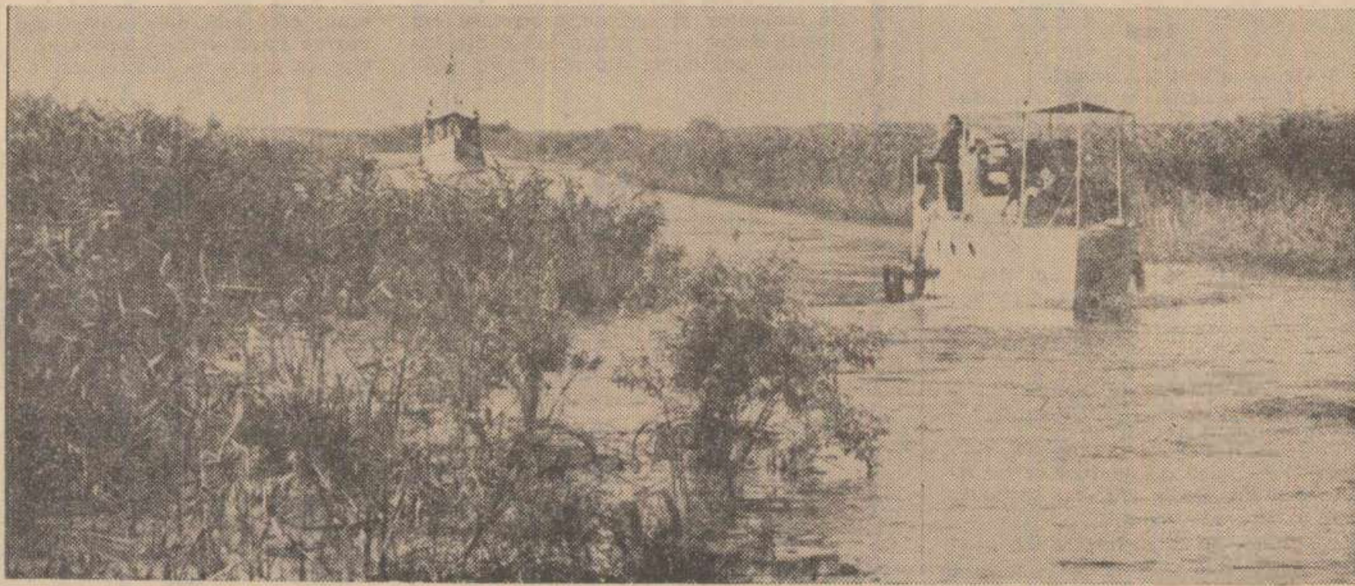
Nu s-ar putea spune că în lipsa tovarăşelor directoare comitetele de cămin reuşesc, baremi ele, să rezolve diferitele probleme care se ridică: întîrzieri repetate ale unor studenţi, televizor defect etc.

Nici pe tovarăşul director Dumitrescu, sub îndrumarea căruia se află căminul „N" băieţi al Universităţii, nu prea l-au văzut în acest an universitar măcar membrii comitetului. Şi aici problemele nu lipsesc: poker, nereguli în ceea ce priveşte dotarea camerelor etc.

Exemplele s-ar putea înmulţi, conturînd tot mai mult un răspuns tranşant la întrebarea noastră privind caracterul onorific al acestui post aşa cum e onorat el pînă în prezent de mulţi dintre cei încadraţi în această funcţie. Dar poate că mai în măsură să tranşeze acest răspuns sînt Direcţia educativă din Ministerul Învăţămîntului şi rectoratele institutelor.

Istoria la zi

PUȚIN MAI DEPARTE DE CAPĂTUL LUMII

Fugim cu șalupa pe canale strîmte, scobite într-un pămînt cleios, abia așezat în nemișcare și, cu toate că geometria lor te însoțește omenește, ca rețeaua de străzi asfaltate pentru un oraș încă nezidit, stuful, un zid tremurător compus din puțin nimic și puțină materie, roade domol liniile aduse de om și-și regăsește fabuloasa dezordine dintotdeauna.

Cei din restul țării care vin în Deltă să taie la stuf, calcă cu pasul lor învățat drept de lutul fierbinte și de piatră și simt cum se clatină lumea sub tălpi, cum strivesc sub călcîie o pastă flămîndă și puturoasă. Aici, ca să trăiești, trebuie să-ți schimbi firea, mersul și răbdarea.

De cîtva timp oamenii știu să controleze legile acestei naturi fără lege. Mi se pare că tipul de mobilă amețeală care te împinge să stăpînești pămîntul putred dintre brațele Dunării, lins de toate umezelile de la facere și pînă azi, seamănă întructîva cu cercetarea fizicienilor. Ei lucrează cu ceva ce nu se vede, cu forțe și ambiții ale naturii ce scapă simțurilor. Gloata foșnitoare dintre ape, stuful, ajunge să fie lucru folositor, cu formă și culoare, cam după aceleași reguli și, mai ales, după aceleași nesiguranțe ca ale lumii atomului.

★

Întîmplător, la această oră toamna întîrzie frumos în Deltă, cum n-a mai făcut-o de zece ani. E probabil ca vremea să fi avut și mai des dulceți dintr-acestea tăcute și întinse ; noutatea este că în ultimii zece ani a avut cine să observe complexele bătrînei doamne și să se bucure repede de ele.

T.A.V.S.-Tulcea trimite la Combinatul de celuloză și fibre sintetice din Brăila lungi convoaie de ceamuri încărcate cu stuf auriu.

Pătrunzi pe canale, în trufia eternă a Deltei.

Pare un loc la capătul lumii.

Se distinge un zgomot ritmat, dar e atît de nesigur și de stingher, încît mai mult irită decît îți dă sentimentul acela ieftin naiv, comun — și, după toate probabilitățile, încă indispensabil pentrul vreo două mii de ani — că ești în apropierea unui om viu, rătăcit ca și tine undeva, la marginea civilizației.

Zgomotul crește. Coborîm pe plaur — niște insule plutitoare alcătuite din rădăcini de stuf, încurcate cu ierburi și stuful de deasupra, peste care crește stuf, ca să se amestece cu stuful de dedesupt, cu cadavrele peștilor, păsărilor și insectelor pentru hrana și culcușul stufului veșnic. Cei ce vin prima oară în bălți au prilejul să descopere că pămîntul se naște, într-adevăr, din ape.

Stuful trozneste lovit în inimă și, din pîntecul legănat al plaurului, iese o mașină de recoltat. Din zori, de cu noapte, un om e transportat cu mașina lui aici, unde niciodată nu a mai călcat un altul. Lucrează singur, îndrăcit, pînă seara.

E cules, cînd vine ora, de șalupe rapide și adus în dormitoarele plutitoare. Cîteva sute de metri pătrați de civilizație normală. Lumină electrică și vorbă omenească. Scrisori și ziarele de dimineață. Planul de lucru pentru ziua următoare, discuții prin radio cu baza și ciorba pescărească de seară.

★

Inginerul George Bonciu, șeful serviciului producție de la T.A.V.S.-Tulcea :

— Două lucruri cred că trebuie să prindeți în reportajul dumneavoastră. Dacă l-aș scrie eu, aș vorbi numai despre ele.

Mai întîi că aici nu e capătul lumii. Spun asta pentru că, cine știe, poate citesc revista și cei 16 stagiari ce ne-au fost repartizați (la număr, nu nominal !) în 1969 și nu s-au prezentat. Dintre ei, trei sferturi, bănuiesc, au absolvit Facultatea de piscicultură și prelucrarea stufului de la Galați. Lucrul acesta — că nu se termină lumea la marginea orașului Tulcea — îl pot confirma și stagiarii de anul trecut care, din nu știu ce motive, au trecut la alte întreprinderi din oraș și fac munci de birou, în specialități diferite decît cele în care s-au pregătit în facultate. Vasilica Bratosin lucrează la Industria locală. Dante Ceaprazov e funcționar la Galați. Alexandru Slavov, biolog, s-a întors în București. Anatolie Bîrlogeanu lucrează la Industria cărnii — Tulcea. Soții Drăghici sînt pe undeva, pe la un birou de organizarea muncii, tot în oraș. Aceștia, și alții, repet, au văzut ce condiții bune de a se realiza în meserie au la noi și, totuși, fug într-un birou mic și cald ca să discute despre modă și fotbal. Nu știu, am impresia că nimeni nu se ocupă astăzi, în facultăți, de implicațiile sociale ale meseriei pe care ți-o alegi. Ca să vă dați seama mai exact la ce mă refer, iată : în zece ani noi am contribuit la ridicarea acestei regiuni la o medie sănătoasă de civilizație. Știți dumneavoastră că-ți trebuia zile ca să ajungi în cîte un sat de pescari din Deltă ? Acum, șalupele noastre — ale T.A.V.S.-ului — fac curse regulate. La noi s-au calificat în meserii bune mii de oameni care nu știau altceva decît să tragă la rame, să bea spirt și să se încaiere.

Am construit o școală profesională pentru fiii celor ce trag la rame și prind pește. Am calificat zeci de maiștri.

În Deltă, case noi construiesc îndeosebi salariații de la T.A.V.S. Trimitem în toate colțișoarele șalupe sanitare de urgență, caravane cinematografice, electrificăm comune, construim dispensare. Nu calificăm oameni numai pentru recoltarea stufului, ci penru toate treburile regiunii.

Mai important decît faptul că alimentăm cu materie primă combinatul din Brăila este că ridicăm la bine o mare regiune, îndelung neglijată. Despre asta aș fi interesat să se scrie în presă și să se vorbească studenților care urmează să vină în Deltă. Să întîrzie și ei pe aceste locuri, cel puțin cît noi.

★

Directorul Unității de Exploatarea Stufului — Sulina, Constantin Ganciu :

— Construim canale, stații de pompare și dirijare a apelor, îndiguim sute de kilometri pătrați. Trimitem cu ceamurile, la Brăila, cîte 400 tone de stuf pe zi și în depozite alte sute de tone. Lucrăm pe ploaie, pe vreme înghețată, ziua și noaptea, cînd timpul e frumos, dar mai ales cînd nu e.

Asta ar fi latura tehnică a problemei. Cealaltă e umană. Dacă nu iubești Delta, dacă nu te-ai născut prin locurile acestea, tremuri de dorință cînd te întorci de undeva, doar la un fir de vînt cu miros de stuf și pește, e greu să muncești aici. Dar e frumos. Pentru că întîlnești condiții complet diferite de cele în care ai fost obișnuit în alte părți. Ești, într-un fel, astronaut și construiești, cel mai adesea, de la zero.

★

Cu maistrul **Ion Gheorghe,** secretar al organizației de bază P.C.R. la U.E.S.-Sulina, cutreier canalul Iraclie pînă la confluența cu Lopatna, unde lucrează coloana a VII-a, a maistrului Tudor Șopîrlă.

Coborîm pe un lot și-l străbatem cu mîinile în buzunare, pe urma mașinilor.

Ion Gheorghe e un băiat fin, prietenos, cu o informație ciudat de proaspătă, în multe domenii.

Într-un timp, caut în geantă, după niște mărunțișuri și iese la iveală o fotografie a lui Eugen Barbu, luată, nu știu cum, de la redacție. Mă roagă să i-o dăruiesc. O prinde grăbit în palmă și o așează bine, între alte poze. Mă încurcă puțin politețea mîngîioasă cu care rostește nume de oameni și de cărți. Observ că tonul îi este schimbat cînd discută despre repartiția unor loturi. Dar are, în plus, un fel de șăgalnică superioritate care vrea să însemne : sigur, fiecare să creadă ce-o vrea, dar ținem să fie ordine și lucru cinstit și n-o să permitem nimănui să-și facă cineva de cap !

Cînd ne întoarcem la dormitoare — unde maistrul Tudor Șopîrlă a comandat secret un borș tare, făcut din toate lighioanele cu carnea dulce ce foiesc în apele din jur — Ion Gheorghe e strigat de mai multe ori. E abordat cu o plăcere neascunsă. O întîlnire așa cum o poți citi scrisă în toate reportajele despre felul de a fi al unui loc și al unui activist de partid.

Și mă gîndesc că, destul de consecvent, din nu știu ce naivitate didactică, mulți ziariști reușesc să-l umple de neîncredere pe cititorul cel mai primitor, supralicitînd.

Cehov nota în carnetele sale :

„Ce trist e adevărul cînd îl articulezi".

Adevărul, aici, în Deltă, e frăția la greu. Și cred că cei care rămîn pentru totdeauna și înalță orașe pe un pămînt ostil, încă netras din ape, o fac pentru că sînt prea tulburați de întîlnirea cu aspra frăție a bărbaților ca s-o mai caute cu subtilități la răscrucile prea bătute ale orașelor mari. Și n-au nici nevoie de lauda de mîntuială a unor gazetari plini de ticuri profesionale.

Tudor OCTAVIAN

PULS

● *Înscriindu-se în practica de lucru curentă a Consiliului U.A.S.R., recentele lucrări ale comisiei sale culturale au întrunit participarea vicepreședinților cu problemele culturale și a șefilor comisiilor U.A.S. pe centrele universitare, precum și a directorilor caselor de cultură ale studenților. Comisia a abordat o serie de probleme fundamentale ale muncii cultural-artistice studențești, supunînd totodată discuției participanților unele documente normative elaborate recent, printre care:* regulamentul privind organizarea și desfășurarea Festivalului național al artei studențești, nomenclatorul de funcțiuni al caselor de cultură și cluburilor studențești, instrucțiunile Comitetului Executiv al U.A.S.R. referitoare la administrarea și utilizarea fondurilor și mijloacelor materiale ale asociațiilor studențești și uniunilor acestora, precum și instrucțiunile Ministerului Învățămîntului cu privire la proveniența și folosirea mijloacelor speciale extrabugetare ale caselor de cultură.

În cursul discuțiilor, vorbitorii au subliniat utilitatea unei astfel de consfătuiri, înțeleasă ca un adevărat schimb de experiență, ca un prilej de analiză a diferitelor probleme ale activității cultural-artistice și a unor documente care reglementează această activitate, în prezența reprezentanților forurilor superioare.

În încheierea dezbaterilor a luat cuvîntul președintele Consiliului U.A.S.R., Traian Ștefănescu. *În intervenția sa, vorbitorul s-a referit pe larg la aspectele de fond ale muncii cultural-artistice, reliefînd spiritul de profundă responsabilitate de care trebuie să dea dovadă toți cei chemați să-și aducă contribuția în organizarea și desfășurarea acestor activități. Cu acest prilej, au fost încă o dată subliniate problemele majore ce trebuie să stea în atenția organelor de asociație, care poartă răspunderea nemijlocită față de întreaga activitate desfășurată la casele de cultură, în institute și facultăți. Printre aceste probleme menționăm : necesitatea integrării activității cultural-artistice în complexul obiectivelor instructiv-educative, asigurării unei exigențe ideologice înalte manifestărilor întreprinse, încadrarea programelor în viața generală a orașului și a județului respectiv, dezvoltarea legăturilor tradiționale cu activitățile caselor de cultură locale ale cluburilor și formațiilor din întreprinderi, instituții, ale căminelor culturale sătești etc., grija față de ținuta și comportarea celor care activează în cercuri și formații, față de conduita studenților la acțiuni, încurajarea și orientarea creației originale studențești, instaurarea în toate sectoarele acestui compartiment a unui climat de seriozitate și de muncă intensă, susținută.*

Apreciind aportul participanților în dezbaterea și clarificarea diferitelor probleme, în stabilirea sarcinilor generale ale activității cultural-artistice și în special a celor legate de organizarea Festivalului național al artei studențești, conducerea U.A.S.R. și reprezentanții Ministerului Învățămîntului și-au însușit observațiile formulate de vorbitori cu privire la materialele supuse discuției, urmînd ca acestea să fie definitivate, adoptate și difuzate cît mai curînd posibil.

I. S.

„TALENTUL" DE A RISIPI TIMPUL

după un model larg utilizat

Dumneata, în definitiv, pari un om obişnuit. Dacă întîmplător cineva m-ar opri pe stradă şi mi-ar spune: „priveşte la studentul acela", pe cuvînt de onoare, aş rămîne nedumerit; „ce vezi deosebit la el?" Dacă sorţii acestui articol nu cădeau pe dumneata, ai fi terminat liniştit facultatea, nimeni n-ar fi ştiut că, în preajma lor, trăieşte un om atît de deosebit. Aproape unic, aş îndrăzni să spun, dar celălalt autor al articolului mă contrazice cu încăpăţinare: „te înşeli, nu e unic, mai sînt ca el mulţi". După ce te-am urmărit pas cu pas, timp de o săptămînă (chiar te rog să ne ierţi pentru indiscreţie) mi-am dat seama că nu eşti un student obişnuit, **ceva te diferenţiază de marea majoritate a studenţilor: „talentul" de a risipi timpul, arta de a nu face nimic.** Dacă stau puţin şi mă gîndesc, eşti un mare generos: nimeni n-ar respinge cu atîta încăpăţinare prostească ceea ce studenţia îi oferă pentru a deveni bogat spiritualiceşte, preferînd sărăcia sufletului şi a minţii. Eşti student la medicină veterinară. Asta nu importă. Tot atît de bine te-aş putea întîlni la matematică, la filologie sau aiurea. Aşa cum, tot atît de bine, săptămîna în care te-am urmărit putea fi nu cea dintre 9—16 noiembrie, ci alta, o săptămînă oarecare din viaţa de student. Poate de aceea nici nu-ţi publicăm numele. Dar, mai ales, nu facem asta, sperînd că te vei recunoaşte, asta fiind primul semn că articolul şi-a atins scopul: trezirea dintr-o somnolenţă uluitoare. Mă întreb, dacă vreodată, sîmbătă sau duminică seară, ai avut curaj să priveşti în urmă şi să cîntăreşti timpul cîştigat şi timpul pierdut în săptămîna care a trecut. Dacă n-ai făcut-o, acum ai posibilitatea.

TIMP CARE PUTEA FI CÎŞTIGAT	TIMP CÎŞTIGAT NUMAI ÎN PARTE ŞI ÎNTR-O MARE PARTE PIERDUT
Luni 8—10 — curs de fiziopatologie 10—12 — curs de socialism 12—14 — curs de farmacologie 14—23: filme: „Baltagul" (cinema „Victoria"), „Corabia nebunilor" (cinema „Arta") Operă: „Tosca"	**Luni** 8—12 — ai fost la cursuri. 12—14 — o cafea la cofetăria „Baluba". Aici întîlneşti cinci prieteni, împreună cu care mergi la bufetul numit de voi „Catedra". 14—18: timp pierdut la bufet. Ai plecat la ora 18 pentru că, făcînd scandal, aţi atras atenţia miliţiei. Seara: împreună cu doi „prieteni", la un pahar de vin, la „Cramă".
Marţi 8—14 — bibliotecă. 14—20 — lucrări la disciplinele: fiziopatologie, farmacologie, anatomie patologică. 20—23: Filme: aceleaşi din ziua precedentă. Teatru: „Astă seară se joacă fără piesă".	**Marţi** „Obosit" de timpul petrecut la crîşmă dormi pînă la 10 dimineaţa 10—14 — o cafea la „Baluba". 14—20 — participi la lucrări (ai aflat că de la ele nu se poate lipsi). 20—21,30 — o cafea la „Baluba".
Miercuri 8—14 — lucrări la disciplinele: microbiologie, genetică, alimentaţie. 14—23: Filme: aceleaşi. Operă: „Traviata" Casa de cultură a studenţilor: „Întrebări eterne ale omului", partea întîi. Filarmonica de stat: Concert simfonic extraordinar: dirijor Salvatore Allegro.	**Miercuri** 8—14 — lucrări. 14—19 — o cafea la „Baluba". 19—23 — raiduri împreună cu „prietenii" prin Cluj.
Joi 8—12 Cursuri de: genetică, anatomie patologică. 12—23: Bibliotecă. Filme: (aceleaşi) Teatru: „Curcubeul negru". Casa de cultură a studenţilor: 18—20 — „Întrebări eterne ale omului", partea a II-a. 20,30—23: Ateneul centrului universitar. Filarmonică: Concert.	**Joi** 8—10 — lipseşti de la curs. 10—12 — participi la curs. 12—23 — pregătiri pentru a te muta în gazdă (la cămin programul nu e convenabil!). Printre „prieteni", o cafea la „Baluba".
Vineri 8—10: Seminar la socialism ştiinţific. 10—12 — vizitarea în grup a Muzeului de artă din Cluj. 12—23: filme: (aceleaşi). Operă: „Traviata".	**Vineri** Lipseşti din Cluj.
Sîmbătă 8—12 — Cursuri de microbiologie şi alimentaţie. 12—23: filme: (aceleaşi). Teatru: „Astă seară se joacă fără piesă" Bibliotecă. Casa de cultură a studenţilor: Spectacol de cîntece şi dansuri prezentat de formaţiile Institutului agronomic.	**Sîmbătă** Lipseşti din Cluj.

Sînt aici, cuprinse în mare, toate manifestările cultural-artistice din Cluj împreună cu orele de curs şi de seminarii. Deci timpul pe care, folosindu-l raţional îl puteai cîştiga, timpul formării tale ca specialist şi ca om. Sînt aici cuprinse, în mare, toate orele pe care le-ai risipit prin cafenele, timpul pierdut lăsînd în suflet doar mahmureala unei beţii de o noapte. Poate, dacă nu ai făcut-o pînă acum, ar fi momentul să tragi o anumită concluzie.

Ion SIRETEANU
Gh. COTEŢ

LABORATORUL — MOMENT CHEIE AL CONFRUNTĂRII TEORIEI CU PRACTICA

În prezent laboratorul universitar nu-şi îndeplineşte normal (în unele locuri mai mult, în altele mai puţin) funcţia de instruire practică. Simptomele *acestei* insuficiente practici *se întîlnesc peste tot în laboratoarele noastre: necunoaşterea manevrării aparaturii de laborator, neînţelegerea experimentelor şi experienţelor ce se fac şi a instalaţiilor care le realizează, neînţelegerea de către studenţi a însuşi rolului acestei activităţi.*

Pentru a găsi semnificaţiile reale ale acestei practici nesatisfăcătoare am urmărit desfăşurarea unei lucrări de laborator acolo unde coincidenţa logică între existenţa unui bun curs tipărit, a unui îndrumar de laborator, a unui laborator cu lucrările puse la punct, a unei legături între activitatea practică de laborator şi cea de proiectare era promiţătoare — la grupa 455 B din Institutul politehnic Bucureşti. *În felul acesta am lipsit pe studenţi de posibilitatea de a explica nepregătirea lor prin „cauze" de genul „n-am avut după ce învăţa" etc. De fapt, nici nu ne aşteptam ca în aceste condiţii să fie nevoie de vreo explicaţie. Şi totuşi... Din cei 18 studenţi ai grupei (mai puţin unul — absent), plus unul din grupa 456 B venit „să recupereze", 4 au răspuns la întrebările puse pe marginea lucrării de laborator sub orice critică.* Ciurezu Paul *nu reuşeşte să recunoască pe schema electronică nici unul din cele trei amplificatoare cu reacţie. Este ca şi cum într-o frază n-ai recunoaşte nici unul din cele trei adverbe de mod. Se justifică prin aceea că nu s-a predat la curs. Nici nu era necesar, deoarece s-au studiat la cursul de tuburi şi tranzistoare, s-a explicat schema de funcţionare în cadrul lucrării de laborator şi, în sfîrşit — dar nu cel mai puţin important — este obligat să gîndească. Scuza s-a dovedit cu atît mai nejustificată cu cît un alt coleg de-al lui,* Andreescu Nicolae, *a reuşit să răspundă rapid şi perfect la aceeaşi întrebare.* Tăbăcaru Liviu, *absent la grupa lui, a venit „să recupereze" (fizic doar) cu colegii din grupa 455 B. Faţă de răspunsurile date la întrebări cu totul elementare, făcînd parte din alfabetul electronicii, i-am sugera să se gîndească dacă n-ar fi indicat să recupereze din cînd în cînd (nu fizic, ci prin studiu) anii anteriori, III şi IV.* Deculescu Manuela *dovedeşte aceeaşi necunoaştere a alfabetului electronicii. În plus, deşi se vede că a lucrat la proiect utilizînd „cunoştinţele" ce i se cereau acum, nu ştie ce şi cum a făcut. Fără îndoială că anumite cărţi de proiectare sînt recomandate pentru a fi un ghid şi nicidecum pentru a le copia. Situaţia a fost penibilă şi sîntem convinşi că, la o verificare atentă, aproape jumătate din studenţi ar fi puşi în aceeaşi situaţie. Avînd în vedere că aceste proiecte de an sînt o repetiţie pentru proiectul de diplomă, trebuie să atragem atenţia că, procedînd astfel, studentul... îşi fură singur căciula.* Diaconescu Radu *nu reuşeşte măcar să recunoască nici un singur etaj din schema electronică a montajului utilizat, ceea ce echivalează cu necunoaşterea totală a funcţionării acestuia şi deci a lucrării. Aşadar, încă o prezenţă fizică. Întrebat ce cunoaşte din lucrările de laborator făcute de la începutul anului ne răspunde: „Nu m-am uitat încă..." Acest încă înseamnă o prezenţă fizică nu numai la o lucrare, ci de-a lungul a două luni!*

Catalogul ne indică faptul că pentru aceşti studenţi o astfel de prezentare nu este întîmplătoare, căci alături de notele primite azi stau altele insuficiente sau cel mult suficiente, primite anterior. De asemenea, activitatea lor în cadrul proiectului este sub nivelul celorlalţi colegi. Fără îndoială că cei amintiţi au fost estompaţi dacă nu de strălucirea, cel puţin de corectitudinea răspunsurilor colegilor lor, care au reuşit să-mi medieze impresia la nivelul satisfăcător. Spun doar satisfăcător şi nu mai mult, căci mai ales la capitolul manevrarea aparaturii de laborator şi participarea creatoare la executarea lucrării sînt deficitari cu toţii. O discuţie în grup avută cu ei, cît şi discuţia cu tovarăşul asistent Gherban Doru *relevă cîteva din semnificaţiile acestei prezentări modeste.*

Prima şi cea mai importantă este lipsa de creativitate *din partea studentului în cadrul desfăşurării lucrărilor de laborator. Toate celelalte fie că o implică, fie că decurg din aceasta. De fapt, de-a lungul anilor,* acţiunea reciprocă repetată *a dus la* „întărirea" lor. *Fără îndoială că această lipsă de creativitate se manifestă diferit la fiecare dintre studenţi. Această* diferenţă *explică tocmai* influenţa interesului *sau, din contra, a* dezinteresului *manifestat de aceştia faţă de procesul de învăţămînt, în general, şi faţă de laborator, în special, dezinteres evidenţiat de pregătirea superficială la timpul potrivit şi nerepetarea unor cunoştinţe de bază necesare.*

Partea comună din această lipsă de creativitate nu poate fi explicată însă decît prin unele cauze extraindividuale. Două ni se par importante. Pe de-o parte considerăm modul actual de desfăşurare a lucrărilor de laborator ca depăşit în raport cu necesitatea de a pregăti studenţi care în anul următor sînt în situaţia de a pune, de a găsi calea de rezolvare şi de a rezolva efectiv probleme. *Aşa cum se desfăşoară acum (absolut peste tot), laboratorul nu face din student decît un executor al unor instrucţiuni scrise (adică o* maşină *în înţelesul actual al cuvîntului). Trebuie să se tindă la situaţia în care, prezentînd studentului doar tema experimentului şi mulţimea mijloacelor cu care-l poate realiza, să i se ceară* acestuia să proiecteze acest experiment *şi să-l realizeze. Pentru aceasta însă este* necesar ca, pe lîngă obişnuirea treptată cu acest stil de muncă începînd din anul II, să se facă eforturi susţinute pentru dotarea (cantitativă) *a laboratoarelor cu aparatura necesară, pentru a permite desfăşurarea lucrărilor cu un număr minim de studenţi. Numai în felul acesta este posibil ca acest mod nou de desfăşurare să stimuleze sau să forţeze, acolo unde este necesar, interesul studenţilor pentru o muncă creatoare.*

Virgil SIMION

Grupa 455 B la ora de „scuze"? Am urmărit desfăşurarea unei lucrări de laborator acolo unde coincidenţa logică între existenţa unui bun curs tipărit, a unui îndrumar de laborator, a unui laborator cu lucrările puse la punct era promiţătoare. Şi totuşi...

de la MAGISTRU la DISCIPOL

„De cînd mă știu, mă cunosc și profesor și student"

Convorbire despre poezie cu prof. univ. VLADIMIR STREINU

Titlul rubricii noastre De la magistru la discipol a chemat de la sine o convorbire cu profesorul Vladimir Streinu.

În cultura noastră personalitatea criticului și istoricului literar întruchipează unul din spiritele contemporane de reper. Cunoscut prin ținuta sa raționalistă, printr-o seamă de opere critice de structură clasică, precum și pentru speciala aplicație la fenomenul liric, de la începuturi și pînă azi, profesorul Vladimir Streinu a inaugurat la Facultatea de limbă și literatură română cursul universitar — atît de vital — de Estetică a poeziei. El reface astfel legătura cu aceea ținute cîndva de Mihail Dragomirescu și G. Călinescu. Cum era și firesc, ne-am adresat în acest sens profesorului Vladimir Streinu.

Marius Tupan — Înființarea unui curs de poezie pe lîngă Facultatea de limbă și literatură română din București și-a găsit cele mai largi audiențe. Cursul deschis de d-voastră, tovarășe profesor, implică niște întrebări sau elucidează altele. De ce un curs de poezie, și de ce tocmai acum?

Vladimir Streinu — Cursul despre care amintеați, adică de estetică a poeziei, vine să suplinească o necesitate firească. Acest curs e binevenit pentru că viața studențească este locul unde se găsesc cele mai multe izvoare ale poeziei. Studentul are acest privilegiu de a se afla lîngă poezie, prin capacitatea de a vibra, prin capacitatea de a se dărui lucrurilor dezinteresate. Tinerețea trece și omul se îndepărtează de poezie înaintînd în vîrstă. Sînt puțini care rămîn lîngă poezie după ce îmbătrînesc.

Întîrzierea acestui curs este o chestiune de care nu ne plîngem în chip particular. Și în culturi mai organizate au apărut tîrziu asemenea prelegeri. În Anglia, de pildă, apare la Oxford o catedră de poezie odată cu poetul M. Arnold, urmat de A. C. Bradley, căruia i se datorează lumini deosebite în privința doctrinei poetice. În Franța abia cu Paul Valéry se ajunge la hotărîrea ca el să țină la „Collège de France" un curs de poezie. Poetul avea atunci 69 de ani, iar cultura franceză avea destule secole de evoluție organică, inaugurarea avînd loc după primul război mondial. Întîrzierea semnalată și la noi trebuie să aibă, evident, o explicație, fie că e vorba de o lipsă de interes special, fie că e vorba de formarea ulterioară a conștiinței poeziei. Fapt este că trebuie să constatăm întîrzierea ca și-n alte culturi mai vechi.

Dumitru Radu Popa — Dar pentru că întîrzierea era semnalată de colegul meu, eu v-aș întreba, nu e prea devreme?

V. S. — E prea tîrzie preocuparea față de formațiile culturilor respective, dar vine și prea devreme dacă ținem seama de natura fluidă a poeziei, care nu se va încredința nimănui. Conceptul de poezie e un concept nobil.

D.R.P. — Accentuările critice caută să demonstreze o răceală față de poezie. Dar...

V. S. — Fervoarea și pasiunea de-a cunoaște poezia e identică în toate perioadele. Nu este o răceală față de poezie, ci o răceală a poeziei. În perioada modernă, precumpănind spiritul critic, lirismul s-a rarefiat.

Cerebralizarea nu e condiția poeziei. S-a făcut observația că, în materie de frumos, o teorie generală este fără obiect. Nu există teoria poeziei, ci numai poezii. E mai util să ne interesăm de un poem decît de teoria poeziei. Așa vom face și la curs.

M. T. — D-voastră ați frecventat un asemenea curs care să vă trezească pasiunea pentru poezie?

V.S. — Nu pot spune că am frecventat un asemenea curs, dar la vîrsta studenției am mers la Paris cu ideea să fac un studiu despre Rimbaud. Pe atunci Sorbona era un mediu doct și riguros. Totuși, fostul meu profesor, F. Strowsky, a acceptat bucuros ideea, și-n urma acestor cercetări am rămas c-un fel de deprindere, de-a vorbi îndeosebi despre poezie. Am urmat, la noi, cursurile lui Mihail Dragomirescu care se refereau la poezie. Simțul său metodologic părea să-l îndepărteze de ea. Raționalismul lui te făcea să crezi că spiritul de metodă îl separă de-o natură atît de gingașă. Totuși, Dragomirescu este singurul nostru teoretician care a formulat unele idei fundamentale în privința Poeziei și mi-a deschis, în parte, seria viitoarelor mele reflecțiuni.

M.T. — Dar un profesor care să vă fascineze în anii de studenție, ați cunoscut în persoana cuiva?

V.S. — Nu am avut un profesor ca acesta. Numai Nicolae Iorga a fost un vrăjitor, dar nu se ocupa de poezie. Alt vrăjitor a fost Vasile Pârvan, dar nici el nu se ocupa de poezie. Adevăratul curs de poezie pe care l-am urmat a fost cercul literar de la „Zburătorul" condus de Eugen Lovinescu. Acest cerc a fost pentru mine, cît și pentru Pompiliu Constantinescu, o adevărată instituție.

M.T. — Știința și poezia, sau poezia și știința — există o corelare între ele?

V.S. — De la Hegel, și la noi de la Maiorescu, și chiar înainte de el, s-a făcut deosebirea dintre știință și poezie. Una angajează mișcările sensibile, alta pe cele ale gîndirii abstracte. Există o deosebire antinomică între ele. Privind mai larg, de foarte multe ori, știința a putut lărgi cuprinsul poeziei, poezia, la rîndul ei, fiind pentru știință obligația ei finală, fiindcă toate științele ating o limită comună cu poezia. Științele înoată într-un ocean de poezie. Deosebirile sînt procedurale și analitice într-o perspectivă mai largă văzută și de unii poeți. Mai cred că poezia este știința științelor.

D.R.P. — Dacă ar fi să acordăm poeziei un statut de domeniu, i-am putea da regimul unei discipline mai mult sau mai puțin exacte?

V.S. — Sîmburele poeziei nu stă în mîna nimănui. De aici vine aspirația fiecărui individ de a încerca să definească poezia.

D.R.P. — Făcînd o extrapolare, o poezie nu este cea mai ușoară dintre științe?

V.S. — Fiecare știință ajunge la întrebări ultime, care înoată într-un ocean de poezie.

D.R.P. — Un mare magistru poate să dea o certitudine despre poezie?

V.S. — El poate da numai un sentiment al ei. Nu va întîlni nimeni un om care să știe ce-i poezia.

D.R.P. — Dar ce ziceți de suficiența critică?

V.S. — E un semn al tinereții. E admirabil că omul pleacă de la certitudini și ajunge la îndoieli. Critica tînără face excese afirmative. Trebuie să le privim cu înțelegere. E mai bine să plecăm de la tinerețe, decît invers. Dar un critic trebuie să se nască bătrîn.

M.T. — Tovarășe profesor, dacă într-una din băncile amfiteatrului Odobescu s-ar afla studentul Vladimir Streinu și-ar asculta cursul profesorului Vladimir Streinu, cum s-ar manifesta?

V.S. — Oricît de greu mi-e să mă imaginez studentul meu, spun că realitatea nu este alta. De cînd mă știu, mă cunosc și ca profesor și ca student. Am învățat și de la alții, dar și de la mine în cadrul limitelor, în cadrul capacității mele de-a mă entuziasma de poezie. Mi-am fost profesor, în sensul că m-am îndemnat la entuziasm, în ciuda descurajărilor. Ca student mi-am judecat aspru profesorii, prea aspru poate. Pe Mihail Dragomirescu l-am necăjit în timpul studenției. Cu timpul, cînd am recunoscut pe conștiința mea urmele mîinilor lui, am cercetat pe tînărul care l-a necăjit. Nu știu dacă voi ajunge să cert pe studentul din mine, care în același fel necăjește pe profesorul din mine. Dar faptul este că acest profesor e foarte hărțuit de studentul său.

M.T. — Intuiesc că vă place să vă confundați cu studenții, cu optimismul lor. Greșește profesorul?

V.S. — Deloc. Studenții sînt la vîrsta poeziei și le doresc tuturor să rămînă aici, deși constat că foarte puțini rămîn la entuziasmul tinereții.

D.R.P. — Există o formulă poetică a epocii noastre?

V.S. — Să nu facem din ideea de poetică o convenție. Epoca noastră adaugă conceptului de poezie noi elemente și ea este poetică în felul ei. Nu putem spune că sîntem ca romanticii, simboliștii, expresioniștii etc. Sîntem ca noi. Epoca nu și-a găsit formula. Numai viitorul creează formule epocilor trecute. Cînd vom încheia epoca, atunci vom vedea o formulă. Sîntem poetici într-o formulă negăsită încă. E inexactă afirmația că epoca de azi ar fi mai puțin poetică!

M.T. — S-ar părea că fluxul epocii actuale ar situa poezia pe locul secund.

V.S. — E un fapt etern interesul pentru poezie. Se spune că progresul științei îngustează sfera poeziei. Sînt perioade prozaice, dar se va găsi oricînd o personalitate, un om, care în persoana sa să dea culoare epocii, chiar celei mai aparent nepoetice.

În studenți germinează poeții de mîine. Printre dv. sînt oameni care vor colora epoca prezentă.

M.T. — Ce credeți că i-ar trebui generației noastre pentru continuarea bunelor tradiții spirituale?

V.S. — Numai entuziasmul pentru faptul literar, entuziasmul pentru poezie. El ne duce și la înaintași, și la contemporani, și la urmași. Dacă spunem contemporani, spunem și urmași și înaintași. O epocă se va întoarce către epocile trecute și nu o va putea valorifica decît cu conștiința contemporană.

D. T. — Oare, interesul pentru poezie, va fi întotdeauna la fel de pronunțat?

V. S. — Spiritul omenesc e tumultuos și are o albie pe care trebuie s-o umple. Chiar dacă vreodată va curge pe ea doar un firicel de apă, ea se umple din nou pe neașteptate. Dar nu cred că epoca noastră este o albie seacă.

D.R.P. — Spiritul critic însă se dezvoltă pe un teren mai gol. Sînt puțini oameni cu formație bine fundamentată.

V.S. — Nimic nu ne împiedică să sperăm că studenții noștri își vor fundamenta cultura! Perioada prin care am trecut e foarte zbuciumată. Oamenii tineri sînt produsul acestui zbucium. În perspectivă istorică n-are importanță un moment de 5—10 ani. Să nu ne plîngem de rigorile epocii, pentru că rigoarea este educativă, îl ajută pe om să se construiască. Dacă cineva le înfrînge, le înfrînge cu perspective viitorului. Aici intervine și un autodidactism, nu totul vine de la școală.

M.T. — Ce va însemna cursul de poezie?

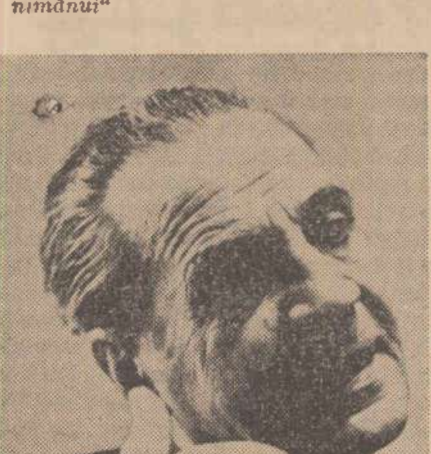
V.S. — Scopul lui este să alimenteze un entuziasm al studenților și să-l orienteze către toate dezbaterile care se duc în jurul conceptului de poezie. El va clarifica idei și va avea mai mult de negat, decît de afirmat. Va nega erorile. El nu va fi o împrejurare prin care să se stabilească dogmele, însuși profesorul e subminat de îndoieli. Să putem fi fericiți împreună, prin cercetarea poeziei. Și pentru că e vorba de poezie, să nu uităm de marele nostru poet Eminescu, căruia ar trebui să-i acordăm un curs special. Generațiile viitoare ar ieși mai împlinite. Mă gîndesc la înființarea catedrei „Eminescu".

Marius TUPAN
Dumitru Radu POPA

Nota redacției: **După Ionuț Niculescu, colegii săi Dumitru Radu Popa și Marius Tupan, studenți filologi și tineri literați, realizează un nou dialog cu unul dintre distinșii lor magiștri. E timpul ca exemplul lor să fie urmat de cît mai mulți studenți, indiferent dacă au colaborat sau nu pînă acum la revista noastră. Numai astfel noua noastră rubrică își va împlini adevărata menire, aceea de a fi un bun conducător pentru funcționarea cît mai bună a circuitului profesor-student.**

„Sîmburele poeziei nu stă în mîna nimănui"

„Nu putem spune că sîntem ca romanticii, simboliștii, expresioniștii etc. Sîntem ca noi"

„Spiritul omenesc e tumultuos și are o albie pe care trebuie s-o umple"

Cine activează la casa de cultură?

Mobilul principal al investigațiilor noastre la cele două case de cultură este — așa cum sugerează și titlul — acela de a identifica, sub diversele lor ipostaze, pe cei care activează în cadrul diferitelor cercuri și formații artistice ori frecventează activitățile ce se desfășoară la aceste instituții.

O trecere în revistă a unor situații concrete din ambele centre universitare evidențiază încă o dată un adevăr cu caracter general-: acela că în componența cercurilor aplicative, a formațiilor și ansamblurilor artistice se întîlnesc, de regulă, o seamă de studenți cu reale aptitudini în domeniile respective, cu o conduită morală și situație la învățătură care le fac cinste, dornici de a-și aduce, prin priceperea și entuziasmul lor, contribuția la organizarea și desfășurarea manifestărilor din cadrul cluburilor și al caselor de cultură. Împletindu-și activitatea profesională cu cea de artiști amatori, împărțindu-și cu migală timpul între obligațiile lor imediate și pasiunile de care sînt animați, acești studenți se bucură pe bună dreptate de prețuirea colegilor lor, a tuturor participanților la acțiunile cultural-artistice la care ei își dau în mod nemijlocit concursul.

Un număr apreciabil de asemenea studenți artiști am întîlnit și la cele două instituții de care ne ocupăm în materialul de față. Ei sînt, de fapt, cei care au generat, prin întreaga lor activitate, faima unor ansambluri și formații din centrele universitare respective, bine cunoscute publicului nostru studențesc. Printre acestea se numără, de exemplu, o seamă de formații timișorene încununate de laurii aprecierii la ultimul festival național de artă studențească (formația de dansuri populare și grupul vocal — premiul I, orchestra de muzică populară — premiul II, orchestra de muzică ușoară — premiul III, colectivul de teatru — premiul special al juriului pentru interpretare, cineclubul — răsplătit cu 4 premii la festivalul național de specialitate) ; de un bun renume se bucură, de asemenea, echipa de teatru a Casei de cultură a studenților din Craiova, deținătoare și ea a premiului II la același festival, formația de cîntece și dansuri populare, formația de muzică ușoară „Apolo“ etc. Pe scenele, ori în cadrul diverselor cercuri ale acestor case de cultură au dobîndit recunoașterea unanimă a calităților lor artistice și interpretative o serie de tineri universitari, care s-au impus deja atenției generale și despre care am avut și noi prilejul să scriem la timpul potrivit. Ne îndeplinim o plăcută datorie reamintind numele unor asemenea artiști-amatori, cum ar fi studenții timișoreni **Maria Suciu, Nicolae Reiser, Adriana Șimlovici, Ionel Pițurescu, Ladislau Rappaport**, ori craiovenii **Ion Popescu, Miruna Dobrescu, Mariana Nicola, Victor Belu, Florian Ionescu** ș.a.

Am efectuat cîteva sondaje cu privire la „fișa profesională“ a unor astfel de studenți, rămînînd de-a dreptul impresionați de excelentele lor rezultate, mulți dintre ei fiind deținători, încă din anul I de facultate, ai unor medii generale care-i plasează în rîndurile celor mai buni la învățătură, ori în cel al premianților, așa cum se întîmplă cu poeta și cineamatoarea Adriana Șimlovici, sau cu interpreta de teatru Mariana Nicola.

Pătrunzînd însă mai adînc în „culisele“ acestor case de cultură, am luat cunoștință și de unele situații în care printre promotorii și animatorii merituoși ai cercurilor și formațiilor artistice s-au strecurat și o seamă de „artiști“ închipuiți, de impostori și încurcă-lume, studenți cu o situație slabă la învățătură sau elemente cu falsă identitate studențească. Deși multe din „cazurile“ asupra cărora ne vom opri se referă la unele stări de lucruri din trecutul nu prea îndepărtat, ne simțim datori a le pune în discuție publică tocmai pentru a se evita în viitor „recidiva“ lor.

O primă ipostază a unor astfel de „artiști“ este cea relevată de noul director al Casei de cultură a studenților din Timișoara, **Valeriu Panasiu**. În formațiile acestei case se strecuraseră pînă nu de mult, alături de studenți ca aceia menționați mai înainte, unele elemente cu o situație la învățătură extrem de precară. Așa s-a petrecut, de pildă, cu formația „Phoenix“, care a activat pînă în anul universitar trecut în cadrul casei de cultură și care număra printre componenții săi pe studenții **Nicolae Covaci** (Facultatea de arte plastice) și **Florin Bordeianu** (Facultatea de educație fizică), nevoiți în cele din urmă a abandona facultățile pe care și așa le ignorau. Revenirea acestora, după lungi insistențe, la universitate n-a însemnat în același timp și reactivarea lor în formațiile casei de cultură.

Printre instrumentiștii și soliștii vocali se infiltraseră, de asemenea, și studenții **Oliviu Seleșan** de la Agronomie și **C. Dumitru** de la Facultatea de muzică, amîndoi „tot o apă și-un pămînt“, atît pe linie profesională, cît și în cea ce privește comportarea lor morală în general. Primul a și fost, de altfel, din cauza deselor sale abateri de la disciplină, exmatriculat din facultate, iar al doilea eliminat în cele din urmă din orchestră la sesizarea unui cadru didactic de la facultatea respectivă.

O altă situație apărută la aceeași casă de cultură este cea creată de unii instructori-profesioniști, care și-au adus nu o dată în formațiile pe care le instruiau o serie de elemente „favorite“ ori persoane care n-aveau nici în clin nici în mînecă cu studenția. Așa a procedat, de pildă, instructorul **Lazăr Cnejevici**, care obișnuia pînă nu de mult să „întărească“ taraful studențesc cu instrumentiști din afară, unii destul de în vîrstă, pe motiv că asemenea „colaboratori“ contribuie la creșterea valorii artistice a formației respective...

Sub aceeași marcă studențească a activat aici pînă de curînd și o formație de dansuri populare, alcătuită exclusiv din dansatori, care nu mai posedau de mult carnete ori legitimații de studenți. Erau vechii dansatori ai formației, acum absolvenți și lucrători la diferite instituții și întreprinderi din localitate. Se înțelege cîte „bătăi de cap“ a furnizat această formație, rămasă la discreția și capriciile unor oameni care nu se sfiau să pună adesea condiții pentru participarea lor la unele spectacole.

Situații asemănătoare au existat (și mai există încă) și la Casa de cultură a studenților din Craiova. Un caz notoriu îl reprezintă formația de muzică populară alcătuită — nici mai mult, nici mai puțin — din șase studenți și șase instrumentiști de la... Filarmonica locală. Nu în van se vorbește aici așa de des de nea Lache „studentul“, ori de nu știu care alt tînăr solist instrumentist cu... ghiocei la tîmple...

Printre artiștii-amatori își făcuseră și aici loc o serie de studenți care, sub masca veleităților de „animatori“ artistici, încercau să-și ascundă unele neajunsuri privind situația lor la învățătură. Unul dintre aceștia era însuși „prezentatorul“ de spectacole **Tiberiu Rămneamțu**, de la Facultatea de electrotehnică, „autor“ și al unei micro-formații de revistă, care a pierdut în chip lamentabil anul universitar, trecînd din toamna aceasta la fără frecvență. În aceeași situație s-a aflat și „artista“ **Elena Necșuța**, de la Istorie, care repetă în prezent... anul II.

Din investigațiile noastre am aflat, atît la casa de cultură din Timișoara cît și la cea din Craiova, despre o sumedenie de studenți care se numără printre „musafirii“ permanenți ai acestor instituții, deși prezența lor este indezirabilă. Așa se întîmplă cu cei care frecventează la Timișoara activitățile de club de dimineața, lipsind astfel de la cursuri și seminarii, ori cu grupurile de „remy“-iști pe bani, depistați abia tîrziu la Craiova. Ca să nu mai amintim de o serie de nepoftiți cu identitate nesigură, care-și fac, nu se știe cum, apariția la unele spectacole și seri de dans.

Exemplificările ar putea continua. Ne oprim însă aici, în speranța că prin înfățișarea acestor cazuri concrete am reușit să atragem încă o dată atenția conducerilor caselor de cultură, a tuturor factorilor răspunzători asupra felului în care trebuie acționat în viitor pentru evitarea unor astfel de situații compromițătoare. Sperăm că acțiunile întreprinse în acest sens în actualul an universitar, grija pentru împrospătarea și cunoașterea îndeaproape a tuturor celor care activează în cercuri și formații ori participă la diferite manifestări cultural-artistice ale casei de cultură, selecția riguroasă a celor promovați în diverse forme de activitate prin stimularea numai a acelor elemente valoroase din toate punctele de vedere, capabile a angaja în aceste acțiuni întreaga lor responsabilitate morală, constituie premise sigure ale încetățenirii unui climat de profundă seriozitate, de adevărată intelectualitate la casele de cultură și cluburile studențești.

Ion SEGARCEANU

Fiecare cu activitatea lui...

Jurnal

32

Ionel Teodoreanu

Desen de SILVAN

În liceu, primăvara, eram cu toții niște Olguțe și sufeream pe sub caiși, deliram, simțeam melancolii ciudate consumîndu-ne vorace. Visam cu toții un turn al Milenei și înaintam ca în vis în grădinile sălbatice ale unui Iași insolit, pe care nu aveam cum să-l cunoaștem niciodată. Auzeam de la alții că acest domn cu părul creț și cu o mare vitalitate orădă ținea superbe conferințe ce făceau să leșine cucoanele bucureștene pe la ușile sălii „Dalles“ și că, atunci cînd desfăcea primele exemplare ale unui roman de-al său, lumea se înghesuia ca la meciurile de fotbal. Teodoreanu era în vremea aceea un autor de succes, cum se spune cu un eufemism în România despre cineva care controlează gustul necontrolat.

Mărturisesc că l-am cunoscut tîrziu, după război, cînd o lespede grea de tăcere îl zdrobise din motive pe care nu le-am înțeles nici pînă astăzi. Mă aflam cu un amic într-un tramvai aproape gol care mergea spre piața Sfîntul Gheorghe, cînd pe platforma clasei întîi s-a urcat un domn negricios, slab, cu o față de efeb, aducînd flagrant, în tot ce făcea, cu actorul la modă pe atunci : Jean Louis Barrault. Ar trebui descris modul în care a cumpărat un bilet de la taxatoare, surpriza jucată de a-l recunoaște pe amicul meu, venind parcă de undeva din fundul ființei sale preocupate de mari probleme literare sau de barou. Ochii lui migdalați de domnișoară sclipeau de o inteligență vie, surîsul superb de om cu succese la femei mă enervară de la început, dar ceea ce întrecu toate prevederile fură frazele lui care semănau teribil cu ceea ce scria. Rar mi-a fost dat să aud pe cineva vorbind ca în cărți, adică împănîndu-și alocuțiunea cu adjective riscate, cu figuri de stil ce țîșneau ca dintr-o fîntînă arteziană. Nu aș spune că era spiritual, era cabotin, dar nu te puteai supăra pe el. Încărunțise puțin pe la tîmple și debitul său de cuvinte ne-a permis să tăcem definitiv. Amicul meu nu a reușit să-i dea replica pe parcursul a două stații de tramvai, în schimb l-am auzit citîndu-l pe Juvenal, pe Rabelais, Gide și Leon Daudet, dacă nu vor mai fi fost și alții la înghesuială, totul într-un ritm irezistibil. A plecat strîngîndu-și un fular moale de mătase în jurul gîtului, spre mirarea taxatoarei și a puținilor călători care fuseseră siliți să-l asculte, pentru că vorbea ca la Curtea de Apel, adică puțin patetic, aruncînd pumnii în aer și tăind cu palma capete imaginare. De jos, de pe trotuar, încă mai saluta cu brațul, ca la o mare despărțire definitivă, învăluit în pelerina-i mondenă altădată, ușor demodată în vremea aceea, a mantalei militare de război...

Literatura lui, care a parcurs zone diverse, începînd cu poemele și terminînd cu memoriile, are în ea ceva volatil, frugal, scriitorul ar fi putut să fie Montherlant, dar a rămas Teodoreanu, pentru că cuvîntul l-a controlat pe el, fantezia alergînd mereu înaintea ideii. Recitit după atîția ani, tot ce era strălucitor, adolescent și iresponsabil a devenit încărcat, baroc, făcut, bombastic. Și e păcat, pentru că cel puțin în prima parte a **Medelenilor** se înfățișa cititorilor proaspăt și plin de fantezie.

S-a pomenit ceva despre Jules Renard în legătură cu Teodoreanu, dar complimentul nu mai rezistă. Grația prozei, tot ce părea o șampanie s-a dovedit a fi un fast repede risipit. Rezistă încă o tristețe suavă din **Masa umbrelor**, carte scrisă cu o umbră funestă în spate, cu senzația unui învins. Pentru artiștii facili producători de confetti și serpentine, lirice sau epice, exemplul acestui desăvîrșit autor de slalom literar trebuie să rămînă pilduitor. Nimic nu face mai rău decît infatuarea în literatură, nesocotirea cititorului și narcisismul. Un zbor apropiat, jocul futil, aservirea oarbă față de cuvîntul fără greutate, iată marile păcate capitale ale unui om plin de talent, mințit de aplauze, de flori și de adorația fetelor de 16 ani, pentru care iresponsabilitatea împerecherii cuvintelor are un farmec mai mare decît adevărul.

Eugen BARBU

BLOW-UP

Dacă vreţi, „Blow-up" este aparent „povestea" aceluia care crede că stăpîneşte perfect realitatea, că o supune şi, nu numai atît, o fabrică, ca un demiurg. Sub ochii aparatului său Verushka mimează coregrafia amorului fizic şi din montajul aparenţelor fotograful va naşte o realitate care se dă drept adevăr. Şi acest adevăr va deveni un bun cotidian pe care îl consumă societatea din jurul lui, acea lume machiată — la fel ca manechinele pe care le manevrează, pentru a realiza prefabricatele unui imaginar care s-a substituit valorilor reale, etalîndu-se pe ecrane, pe reclame, pe copertile cărţilor şi revistelor destinate nu numai teen-ager-ilor, în paginile romanelor — foto sau cu benzi desenate. Fotograful este şi acel fabricant de jurnale de actualităţi „trucate" care definesc o nouă mitologie a aparenţelor, denunţat de Hans Magnus Enzensberger.

Zdruncinarea antropocentrismului, pe fundalul unei societăţi opresive kafkiene, deplînsă în atîtea filme „intelectualiste" — inclusiv de Antonioni — face loc în această peliculă memorabilă unui nou antropocentrism, sub zodia artificialului. Este un antropocentrism fals al omului „constrîns" la confort şi consum, forţat creat prin mass-media — devenită agentul de socializare cel mai eficace. *Şi fotograful este suveranul acestei producţii hagiografice. El se înscrie de la început ca element component al realităţii mimate pe care o serveşte şi se va reîntoarce la ea, la urmă, angajîndu-se în partida de tenis imaginară, după ce a intuit o clipă că ficţiunea pe care o crede realitate ar putea fi numai ficţiune. În universul său, construit din culori neutre, „machiate", a căror cromatică nu implică alt conţinut decît tocmai lipsa conţinutului, absenţa, vidul (dar care este universul, "interiorul „la modă" recomandat în color în reclame şi reviste occidentale) fotograful nu mai are nevoie să prindă „pe viu" o realitate care i-ar fi exterioară. El e un prizonier al acelui slogan lansat de adepţii psihedelismului: „Abolish reality".*

În parcul de un verde perceput aproape fizic, David Hemmings zăreşte o pereche de îndrăgostiţi. Aparenţa dă sens interpretării, şi el nu poate bănui altceva în spatele gestului aparent drăgăstos al femeii, nu poate descoperi falsitatea fundamentală a imaginii. Gestul se încadrează în universul erotic schematizat pe care ni-l vor dezvălui scenele ulterioare. Alienarea, complicată cu „incomunicabilitatea", pe fondul dilemelor familiei burgheze italiene — tematică firească a acelui Antonioni despre a cărui operă mulţi au spus că are în centru femeia — dispare aici, în această Anglie „beat" în favoarea unei alienări totale. Nu acea alienare care declanşează drame, ca în alte filme, unde omul, cu intelectul ca armă, încearcă un efort absurd de cunoaştere, prin „experienţe", mai mult sau mai puţin existenţialiste, presărate cu reflecţii despre moarte, ambiguitatea moralei burgheze, uzarea sentimentelor de afectivitate. Aici nu mai e vorba de intuirea unei degradări a sentimentului, cu zguduirile care o însoţesc, ci de un fenomen nou, bîntuind în occident prin multe medii tinere — şi nu neapărat hippie sau beat — pentru care atitudinea negativă, opoziţia sistematică faţă de anumite tabu-uri social-morale s-au transformat într-o emancipare falsă a adolescentului, pînă la anularea afectivităţii. În acest climat nuditatea, dezbrăcarea, oferirea după ce au fost de-sofisticate, golite de o presupusă aureolă romantică (ţinînd de fapt de imaginea idealei familii burgheze) au devenit un mod de viaţă. Nu oare un ziarist englez observase că, statistic, cuvîntul „sex" a început să înlocuiască cuvîntul „iubire"? Nu s-a vorbit, în contextul acestor generaţii, despre o „confuzie a sexelor"? — exprimată în Blow-up prin frapanta asemănare fizică între băiat şi fată, comunizarea felului de a se îmbrăca, a pieptănăturii, dispariţia accentului pus pe feminitate (spatele băieţos, osos al Vanessei Redgrave faţă de torsul scheletic al lui Hemmings).

Dar, să vedem ce este acea „ascensiune spre real", acea „dezvăluire a realităţii în sinul iluziei" despre care s-a vorbit în acest, pe drept numit, prim film mut al cinematografului vorbitor; *întîlnirea de durata unui blitz cu miracolul primar al filmului. Prin „blow-up", prin mărire, Hemmings descoperă minciuna acelui gest; descoperă realitatea ascunsă de aparenţă: crima. Fotografia, prizoniera eternei sale limitări la asemănarea iconografică, părea să se dezvăluie ca un act de cunoaştere. Ceea ce părea predestinat eternei reproduceri, realismului mecanic, se întrevede, o clipă, ca o putere magică de a oferi, dincolo de forme, semnificaţii, înţelesuri: crima, moartea, o realitate ascunsă şi adevărată, reevaluînd gestica aparenţelor. Această infuzie de real în imaginar rămîne pînă la urmă un happening.* Non-conformismul devenit nou conformism, *refuzul realităţii aşa cum e şi refugiul într-un univers construit nu sînt zguduite din temelii. În lumea aceasta artificială — spune Antonioni — căreia nu-i mai sînt acordate nici măcar favorurile dilemelor kafkiene, care tinde să renunţe la psihologie, la sentiment, la conştiinţă chiar, a cărei realitate este o pînză pictată, nici o „introspecţie", nici o analiză nu ar fi capabilă să reţină, să „imortalizeze" nişte lucruri pe cale de a pieri. Fotografiile lui Hemmings dispar, existenţa unui adevăr acolo unde totul nu fusese decît pantomimă nu rămîne decît o probabilitate. Actul de cunoaştere e „manqué", e neîmplinit. Nu mai e loc pentru cei care căutau „adevărul" plonjînd în „necunoscutul moral" — formulă pe care Antonioni o iubea.* Adevărul e un detaliu insignifiant pe o fotografie, luată de un martor întîmplător, un detaliu care se cere mărit de mai multe ori şi care dispare, fără să putem şti dacă, în fond, a existat vreodată.

„Blow-up", s-ar putea spune după această cronică, nu mai este „Antonioni"? Ba da, în întregime, în cei doi poli veşnic antonionieni, tentaţia — din ce în ce mai puţin voinţă şi conştiinţă *şi imposibilitatea — din ce în ce mai mult* incompatibilitate socială *de a atinge adevărul. Ceea ce înseamnă, dacă vreţi, mai multă luciditate.*

Eugen PATRICHE

Să aşteptăm vocile autorizate!

Nimic surprinzător în reacţia **iniţială** (pentru că e prima şi cu iniţiale) din **România literară**, numărul 48, referitoare la eseul critic publicat de revista noastră cu prilejul apariţiei romanului **„Princepele"**. Nostra culpa: cine ne-a pus să recunoaştem virtuţile literare ale unei opere cu adevărat mari (nu ştim de ce termenul **operă** este inoperant pentru limbajul critic, cum ne impută **iniţiatul** de la **Ochiul magic** al **României literare**), care poartă semnătura **lui** **Eugen Barbu**, mai ales cînd această opinie este rostită de către un tînăr critic „indezirabil" cum este Marian Popa?! Trebuia deci să ne aşteptăm la această ripostă atît de promptă din moment ce ne-am luat permisiunea de a mai considera că şi alţi scriitori, în afara celor pe care semnatari de genul lui C. V. îi înalţă pe culmile Olimpului, mai pot scrie cărţi care să merite a se numi opere. (Păcat că **iniţiatul** de la **Ochiul Magic**, într-un stil pe care îl cunoaştem de a trunchia citatele, n-a vrut să citească cu atenţie în ce sens colaboratorul nostru consideră „Princepele" mai mult decît o capodoperă. **Dar nu m-aş sfii să rostesc în legătură cu acest roman cuvîntul capodoperă, dacă acesta ar mai spune ceva astăzi. Căci „Princepele"** — încheie Marian Popa — **este mai mult decît o capodoperă: este una dintre cele mai rafinate cărţi ale literaturii române din cîte cunosc").**

Singurul lucru care ne **surprinde** este siguranţa cu care **C.V.** taxează, **ab initio**, drept apologetic comentariul la romanul lui Eugen Barbu, cu toate că, din cîte am dedus, respectivul autor se numără printre aceia pe ale căror mese această carte se află deocamdată **„în sau pentru lectură"**.

Apoi, nu pricepem cine sînt **„vocile cele mai autorizate"** care trebuie să stabilească valoarea acestei opere, voci al căror verdict trebuie să-l aşteptăm. Nu de alta, dar cum noi sîntem o publicaţie studenţească, vrem să-i cunoaştem pe „magiştrii" criticii noastre. Nu cumva unul dintre ei se ascunde chiar după aceste iniţiale şi noi nici nu i-am recunoscut vocea autorizată?

Muzica la Student-Club

Continuîndu-mi seria vizitelor la Casa studenţilor din Bucureşti am poposit într-una din seri la Student-Club. În obscuritatea sălii, accentuată de fumul „londonez" de ţigară, concerta formaţia beat pretenţios intitulată: „Mondial". Sala arhiplină constituia totuşi o dovadă a aprecierii de care se bucură orchestra în rîndurile studenţilor. Şi, într-adevăr, sub aspect profesional ea se prezintă onorabil, cu instrumentişti remarcabili şi mai cu seamă propunînd interesante aranjamente muzicale. Numărul considerabil de piese româneşti din repertoriul său ne-a bucurat poate cel mai mult. Din cei şapte membri ai formaţiei, cinci sînt studenţi, iar doi proaspeţi absolvenţi. Cu toţii îşi fac un punct de onoare prin a interpreta lucrările unor tineri compozitori români. Dintre aceştia un nume se impune cu autoritate: Romeo Vanica. Din cele cîteva piese care i-au fost interpretate „Iubire, bibelou de porţelan" şi „De va veni la tine vîntul" cuceresc prin inspirata linie melodică şi prin sensibilitatea remarcabilă. Compozitorul care abia a terminat Conservatorul acum cîteva luni îşi alege ca text versuri aparţinînd unor mari poeţi români: Goga, Topîrceanu, Minulescu. Cu atît mai meritorie apare astfel latura muzicală care reuşeşte ades să facă corp comun cu cea poetică. Am aflat că Uniunea Compozitorilor i-a refuzat tînărului creator intrarea în rîndurile sale. Muzica pe care o scrie fiind valoroasă (de altfel „Iubire, bibelou de porţelan" este, cred, cel mai izbutit şlagăr din ultimele luni), probabil că tovarăşii de la Uniune n-or fi fost de acord cu textele...

Am mai remarcat prezenţa solistului vocal Gabriel Drăgan, care, în afara unui timbru plăcut şi o muzicalitate deosebită, este şi compozitorul unei bucăţi inspirate, „Atît de fragedă" pe versurile eminesciene.

Din păcate, amplificatorul dat la maximum ne-a provocat dureri de cap atroce şi ades a estompat muzica în favoarea unor zgomote asurzitoare, o veritabilă autoanulare artistică.

În concluzie, cu unele retuşuri la amplificare, cu... gradul de poluare a atmosferei micşorat (trebuie să se găsească un sistem de acrisire) se poate petrece o seară plăcută la Student-Club.

Cristian MIHĂILESCU

„Transplantarea inimii necunoscute"

„Transplantarea..." nu surprinde, nu şochează pe nimeni. Publicul pătrunde într-un univers cunoscut, unde reîntîlneşte problematica şi stilul lansate de mult, o dată cu „Ziariştii". Continuitatea temei dezbătute e subliniată şi de prezenţa aceleiaşi echipe forte: **Mirodan — Ghelerter — Beligan**, echipă sudată perfect la al patrulea spectacol lucrat împreună.

Replica spirituală, nervoasă, poanta inteligentă, cu implicaţii sociale sau politice, te întîmpină cu familiaritate, Mirodan manifestînd aceeaşi grijă dintotdeauna pentru calitatea dialogului.

Scena e dominată de prezenţa unui mare actor — stăpîn absolut al nuanţelor — **Radu Beligan**. De la prima întîlnire, fericită, între dramaturg şi actor, Mirodan a început să scrie pentru Beligan. Folosirea aceluiaşi interpret în toate comediile autorului, a făcut posibilă, în mintea spectatorilor, contopirea personajelor într-unul singur, de fiecare dată cu altă identitate, dar mereu cu acelaşi suflet şi acelaşi chip.

Ca toţi înaintaşii săi, Dan e inteligent, spiritual, perspicace şi puţin melancolic. Beligan îi redă toate trăsăturile la superlativ. Ca orice om, Dan are o inimă şi o conştiinţă. Dar cu ele s-a întîmplat ceva. Conştiinţa a început să se mulţumească cu un standard de viaţă foarte modest, iar inima nu se mai amestecă de mult în activitatea profesională. Un accident şi inima lui Dan trebuie schimbată. I se transplantează inima unui om, dar a unui OM — cu majuscule. E o inimă „mare", mult prea mare pentru Dan, dar după increntele fenomene de respingere, graficianul se adaptează. Devine şi el OM.

Beligan construieşte atît de imperceptibil această trecere de la... o inimă la alta, de la o viaţă la alta, încît mult timp rămîi cu senzaţia că ceva s-a schimbat, dar nu realizezi ce. Dan se dezvăluie cu încetul, fără ostentaţie ca fiind alt om.

Dacă Beligan a luat pe rînd înfăţişarea Ziaristului Cerchez, a Celebrului 702 sau a Şefului sectorului suflete, partenera sa a fost mereu alta...

Ileana Predescu este actriţa chemată de data aceasta să întruchipeze femeia inteligentă şi generoasă din piesele lui Mirodan. Farmecul actriţei adaugă un plus de contur doctoriţei Mara — personaj insuficient caracterizat însă, dacă ne gîndim la complexitatea Magdalenei din „Şeful sectorului suflete".

Marin Moraru — în sfîrşit nedeghizat — îşi pune umorul şi bonomia în slujba lui Socrate — secretarul şi prietenul lui Dan.

Valeria Marian, proaspătă absolventă a Institutului, a avut şansa de a debuta într-o piesă de succes, alături de un mare actor, şansă care se pare că o timorează, în special în prima parte a spectacolului.

Pittiş e într-un fel şi el debutant; cu „Transplantarea" îşi face adevărata intrare în teatru.

Moni Ghelerter — la a cincea întîlnire cu un text de Mirodan — imprimă celor două părţi ale spectacolului ritmuri diferite, subliniind şi în felul acesta cele două vieţi ale personajului. Prima parte se remarcă prin verva irezistibilă şi umorul personajelor; a doua e jucată într-un registru mai sobru şi mai profund. Noutatea, faţă de montările anterioare, o prezintă fragmentele filmate de **Sabin Bălaşa**, intercalate unitar în atmosfera spectacolului.

Decorurile discrete ale lui Vladimir Popov, costumele Gabrielei Nazarie şi banda sonoră a inginerului **Lucian Ionescu** îşi aduc contribuţia la succesul piesei.

Monica ZVÎRJINSCHI

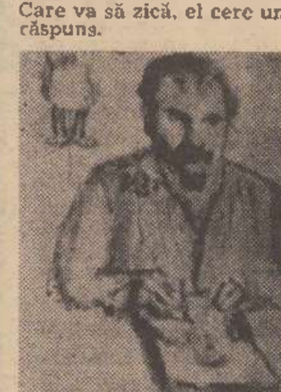
Brâncuşi sau Arghezi?

Almanahul literar 1970, publică, în facsimil, cîteva schiţe inedite dintr-un caiet necunoscut al lui **C. Brâncuşi (pag. 329)**. Printre acestea, un presupus autoportret al marelui sculptor seamănă pînă la similitudine cu acela al lui Tudor Arghezi din ediţia **Scrieri**,

vol. I, Editură pentru literatură, 1962, pagina 194, ediţie apărută şi îngrijită de autor în timpul vieţii sale.

Autoportretul lui Brâncuşi este însoţit în pagina **Almanahului literar** de semnul întrebării. Care va să zică, el cere un răspuns.

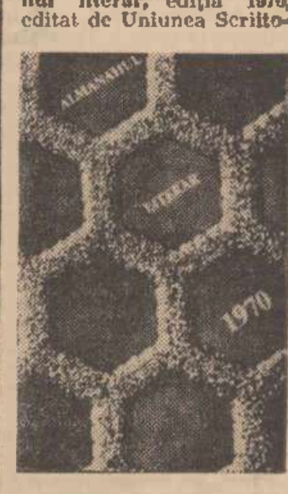

SINTAGME

Radu Cârneci, CENTAUR ÎNDRĂGOSTIT, E.P.L. Colecţia **„Albatros"**.
Încă un „centaur" născut din iarbă şi umbră.

Ion Sofia Manolescu — PÎNĂ UNDE POT MURI, Versuri, E.T.
Un poet de la „Unu" a ajuns la limanul versului tradiţional.

După debutul modest de anul trecut, **Almanahul literar**, ediţia **1970**, editat de Uniunea Scriitorilor din Republica **Socialistă România**, îşi merită, de astă-dată, pe **deplin** numele. Cu un **sumar** substanţial şi divers **în** problematică, cu un **mare** număr de **colaboratori** **Almanahul literar 1970** beneficiază de excelenta prezentare artistică a colaboratorului nostru **Ion** Dogar-Marinescu.

Aldo Palazzeschi — SURORILE MATERASSI, E.L.U. (Traducere Tudor George şi Marilena Munteanu, prefaţa de Nina Façon).
Investigaţie romanescă în viaţa micii burghezii toscane.

BEOWULF, Traducere de Dan Duţescu şi Leon Leviţchi, E.L.U.
Traducere mult aşteptată a cunoscutului epos anglo-saxon. Deşi s-a ales „o cale de mijloc" (nimic mai regretabil decît mania versificării), versiunea românească este o „experienţă (...) atît de nouă, încît supunem traducerea de faţă cititorului cu rugămintea de a fi... mai înţelegător decît oricînd". Notele semnate de Virgiliu Ştefănescu Drăgăneşti sînt necesare, dar nu suficiente.

Honoré de Balzac — STRĂLUCIREA ŞI SUFERINŢELE CURTEZANELOR — traducere V. Oroveanu
Tot ce se poate spune despre această delicată specie.

N. Tăutu — ENIGMATICA SOLVEIG, Col. **Aventura**, E.T.
O plăcută deconectare care uzează judicios de canoanele şi accesoriile genului.

Emily Dickinson, VERSURI, E.L.U. Traducere şi postfaţă de Veronica Porumbacu. Prefaţa de Dan Grigorescu.
O primă încercare de integrare în limba română a unui lirism greu încercat de traducători.

Umberto Eco, OPERA DESCHISĂ, E.L.U. Postfaţă şi traducere de Cornel Mihai Ionescu.
Una dintre doctrinele devenite clasice ale structuralismului poetic.

Juan Eduardo Cirlot — PICTURA CONTEMPORANĂ, Editura Meridiane. Traducere de Irina Runcan. Prefaţă Dan Grigorescu.
Microistorie monocromatică a picturii de-a lungul unui secol (1863—1965), cu 65 de reproduceri.

Nu doar transparența sticlei, ci și puritatea cristalului

Studenția a însemnat întotdeauna spirit critic, a însemnat cutezanță, încercare de a depăși prin fapte evenimentul banal, cotidian. Dar întotdeauna ea a însemnat și responsabilitatea faptei, răspunderea promptă la ceea ce semenii, școala și societatea în ansamblu ne-a dat și ne cere... Dar..., și aici „darul" nu-l putem accepta fără să-l căutăm „la dinți", cum spune proverbul popular, mai primim deseori palme morale de la „colegii" noștri. Exemplul cel mai evident ni-l oferă faptele relatate în revista studențimii române din numărul trecut, sub titlul „Spiritul critic și spiritul academic — o incompatibilitate ?". Uimiți și indignați de faptele unor studenți de teapa lui Mircea Bucur, Alexandru Băra, Ștefan Botoran, Virgil Oană, Nicolae Bănescu etc. am căutat să vedem unde-și află izvorul faptele lor și, mai ales, ce atitudine trebuie să luăm față de aceste acte.

Preocupările noastre, de ordin educativ, au primit prin aceste fapte dovezi cît se poate de rușinoase. Spiritul lucid al analizei faptelor ne obligă să ne spunem părerea.

A accepta o asemenea stare de lucruri, înseamnă a abdica de la misiunea noastră, înseamnă a face front comun cu elementele de indiferentism, cu actele de huliganism, cu snobismul intelectual, înseamnă a ne situa pur și simplu în afara normelor de comportare civică socialistă.

Ansamblul social înscrie în conștiința și comportarea fiecărui tînăr o infinitate de urme, configurînd trăsături, fizionomii caracteristice, dar care nu pot fi descifrate decît în contextul raportării la procesualitatea evenimentelor social-istorice concrete.

Ecuației spațiu-timp putem să-i adăugăm o altă coordonată, care, în perspectiva umană, formează temelia progresului și a istoriei, munca, efortul uman și atitudinea față de ea. Dar societatea socialistă, prin însăși esența ei, nu acceptă orice și oricum. Sistemul valoric oferit de societate are un evantai foarte larg. Și asta-i un lucru foarte bun.

Problema care se pune este cum noi studenții ne manifestăm față de el, ce atitudine luăm nu în zile de sărbătoare, ci în modul cotidian al actului nostru existențial ? Reacțiile cele mai generalizate pot fi surprinse prin ceea ce cotidian noi numim atitudine. Auzim și citim că studentul... a săvîrșit o faptă reprobabilă și că grupa de studenți, organizația U.T.C. au luat sau nu atitudine, că studenta... manifestă apucături de cleptomanie tardivă și că nu s-a luat pînă acum nici o atitudine, că...

Dar ce înseamnă oare această noțiune de atitudine ?!! Fără a încerca să definim prin gen proxim și diferență specifică, vom arăta că ea reprezintă o reacție globală, cu diferite forme de particularizare, în care Personalitatea noastră este afectată în toate componențele ei structurale, intelectiv, volitiv, afectiv, care-i conferă în plan acțional o anumită statornicie, îi oferă posibilitatea unei raportări active la mediul cu care intră permanent în contact. Atitudinea este aceea prin care omul deosebește stări de fapte diferite, le dă un sens, le raportează la propriile scopuri însoțite de valori. În mod cotidian atitudinea e prezentă. Însăși lipsa atitudinii reprezintă o atitudine, dar ca s-o calificăm am putea s-o numim, printr-un termen mai potrivit, nonangajare, indiferență, pasivitate. Întotdeauna atitudinea este circumscrisă actelor comportamentale previzibile și de aceea ea joacă, în funcție de gradul de manifestare, rolul de diagnosticare a comportamentului viitor la o întreagă colectivitate de persoane. Ea se manifestă prin opinie publică sănătoasă, prin dimensiunea inițiativei, printr-o responsabilitate mărită față de profesia pentru care te pregătești, printr-o orientare spre cunoaștere, printr-o valorizare emoțională a ambianței și mai ales printr-o acțiune eficientă.

Cîmpul posibil de manifestare e foarte larg. Și dacă, atunci cînd discută despre tineret, Mihai Ralea spune că „tinerețea e vîrsta rațiunii", de ce n-am putea spune că și atitudinea tineretului studențesc reprezintă o anumită maturitate în cîmpul acțiunii noastre, dar raportată mereu la cunoștințele posedate, la valențele lor posibile și mai ales la semnificația reală pe care o dăm acestora și mai ales faptelor (vezi pentru aceasta semnificația lipsită de orice calificativ luată de colegul făptașului clujean din nr....)

Climatul social în care trăim, un climat de înalt intelectualism (cel puțin așa se vrea a fi), promovat de „Alma Mater", ne-ar obliga la o anumită atitudine a cărei direcție a fost subliniată și în documentele Congresului al X-lea al P.C.R., care arată că direcția de mișcare a atitudinii noastre este aceea a mișcării națiunii române pe calea orînduirii socialiste !

Punctul de plecare l-a constituit întotdeauna realitatea. Existența pentru tînăr, pentru student înseamnă o confruntare cu lumea celorlalți tineri, cu el însuși, cu faptele sale : **Ce-a făcut, Ce este, Ce va fi ?** Ceea ce ne apare ca o problematică, ca o polemică, ca o raportare permanentă la alții și la sine, e însăși atitudinea sa față de realitatea în care trăiește, e disponibilitatea reală ce tînărul o poartă cu sine în fenomenul de angajare progresivă a statutului său ontologic în perspectiva viitorului — adică drumul parcurs de student în facultate pînă la realizarea plenară în profesia aleasă. Aici se va pune în evidență sensul uman al atitudinii de a transforma un statut de existență (studentul încă neangajat profesional) în alt statut de existență (specialistul care ia asupra sa responsabilități sociale). Dar a prevedea linia viitorului nu exclude analiza drumului parcurs. Problema nu este ușoară. Este sinuoasă și implicațiile sînt dintre cele mai diverse, care merg de la propriul „eu" la colegi de grupă, facultate, la asistenți și profesori, de la organizația de tineret, asociația studențească, pînă la raporturile sale cu organele de conducere oficiale (decanat, rectorat). Desprinderea unor sensuri reale cu titlul de numitor comun este posibil în mod teoretic (atitudine față de viață, de oameni, fapte și visurile lor), căci practic ele interferează, coincid, se suprapun și dau un „tot" ce primește sancțiunea grupului social în mod pozitiv sau negativ.

În același timp, ea poate fi interpretată ca fiind o disponibilitate pentru act, o angajare reală, organică în mersul ascendent al socialului, o critică fără compromis a tot ce-i rutină, a noului încă nevalorificat, a atitudinii pasive ; ea este actul ce polemizează cu lenea spirituală, cu împăcarea de sine a unora ce-și țin spiritul pe lîngă casă, ca pe un animal domestic, solicitîndu-l doar să-i ducă sau să-i aducă din actul banal al evenimentelor, din ograda sa, este actul adesea violent împotriva fetișului, a cultului fanatic și a căderii în vid a cuvintelor și vorbelor goale ce se sparg aidoma baloanelor de săpun la adierea primei suflări de vînt (aici cu sensul de argumentație puternică), e dușmanul demagogiei și fanfaronadei, indiferent din partea cui ar veni, e dușmanul sterpei înțelepciuni puse în cuvinte ce nu dau semințe, faptei, e dușmanul mirajului materializării de la sine a unor hotărîri luate ad-hoc, fără nici o deliberare (vedem că foarte multe ședințe ale asociației studențești dezbat mereu aceleași planuri și proiecte de hotărîri), este nedeclarat oficial, al șablonardului, al pasivității și indiferenței, al stării de „dolce farniente".

Pe de altă parte, ea reprezintă locașul și slujitorul adevărului, al simplității, al originalității in gîndire, ce creează tot mai des breșe în sistemul închis de gîndire al unora.

Atitudinea critică, spiritul de discernămînt „academic" este hrănit permanent de seva gîndirii, de fluidul simțirii și al convingerii, de autoluciditatea faptelor, de baza reală a visului tineresc ce nu cunoaște granițe și opreliști în mod potențial, de mesajul umanist al ideilor promovate de cadrul referențial cel mai înalt — politica partidului nostru — P.C.R.

Ea își găsește resurse în **trăirea** afectivă ce dă stabilitate convingerii, constituindu-se ca un rezervor de energie necesară unei munci îndelungate, efortului de parcurgere a drumului spre profesiune, este sursa care alimentează elocința, forța de convingere, găsirea unei argumentări potrivite. Atitudinea și spiritul academic nu înseamnă lipsa ideilor, nu înseamnă ceva spus fără noimă, ci înseamnă idei la care am aderat afectiv, care ne aparțin atunci cînd pledăm pentru ele. Lipsa afectivității din ideea formată este, așa cum scria M. Ralea, „o idee pentru care n-ai suferit (în sensul de nesupusă filtrului afectivității), nu-ți aparține, e a epocii, a ambianței care ți-a sugerat-o", după cum un adevăr ce n-a fost dobîndit prin eforturile propriei experiențe poate avea oricînd transparența sticlei, dar niciodată puritatea cristalului.

În funcție de acești parametri subiectivi, tînărul student apreciază situația concretă, ia o atitudine, ca rezultat direct al aprecierii. Atitudinea reglează disponibilitatea personală prin dirijarea consumării potențialului său de acțiune. Astfel îl pregătește pe student în cadrul unui anumit sistem funcțional, pentru activitate, fie ea desfășurată în facultate sau în afara facultății. De aceea, cerința majoră a procesului instructiv-educativ din facultate va trebui să fie acum ca toți studenții să treacă totul prin mintea lor. Chiar și prelegerile pot merge pe linia unei mai mari apropieri a cuplului profesor-student, ca ea să se transforme într-un dialog ce să se continue și după cursuri, în orele de seminarii sau alte situații (noi am dori să fie cît mai multe, dar deocamdată lasă de dorit).

Reversul spiritului critic îl oferă și acele cursuri care dau totul „de-a gata", care prezintă cunoștințele într-o formă „aproape închisă" (acest lucru la facultățile umaniste ar trebui înlăturat ab initio) și lipsa unor dezbateri de teama apariției unor „probleme". Stimularea inițiativei și a răspunderii studentului trebuie să se facă mai ales acum în perioada de definitivare (relativ firească) a personalității sale.

De aici imperativul renunțării la dădăceală și de a crea un cadru adecvat pentru cultivarea răspunderii, pentru petrecerea timpului liber, a intensificării activității cercurilor studențești științifice prin sporirea rolului organizațiilor de tineret, prin activizarea comitetelor de cămin, printr-o conlucrare mai activă între conducerile asociațiilor studențești și consiliile profesorale, astfel încît studentul să fie un participant activ al vieții universitare din țara noastră, un militant comunist, un spirit elevat, gata de acțiune, de angajare, un om al faptei, după principiul „acta non verba" și nu un „doctus cum libro ad infinitum".

Ioan NEACȘU

Învățămîntul superior românesc cunoaște valo
tradiții de îndrumare a studenților de către p
sori, care au generat școli științifice și artistice a
acum la loc de cinste în civilizația și cultura popo
nostru. Aceste tradiții se impun a fi continuate și
tivate, sporindu-le cu cele pe care nevoile și exige
actuale le exprimă. Deși nu este nouă deci, încadr
acestei probleme în cursul anului universitar t
într-un regulament care o generalizează oficial l
treaga masă a studenților constituie, pe de o parte
ja socială pentru calitatea pregătirii multilateral
fiecărui viitor absolvent, iar, pe de altă parte, obli
profesională a fiecărui cadru didactic de a se preo
permanent, concret, de orientarea activității
denților.
Prea curînd pentru a fi acumulat o experiență
cientă, prea tîrziu pentru a se limita doar la form
rea unor nedumeriri în legătură cu modul în care

FLUCT
PR

buie realizată îndrumarea, unele cadre didactice
reușit încă nici o intervenție eficientă în grupa pe
o îndrumă. „Anul trecut această activitatea a av
caracter mai mult formal ; pînă la sfîrșitul anului
denții și profesorii nici n-au apucat să se cunoasc
aprecia la Institutul pedagogic Constanța. **Dar**
după două luni de la începerea anului univer
care ar putea fi oare cauzele ? Experiența limita
munca educativă, prelungirea nejustificată a mom
lui organizatoric, navetismul, o atitudine de acce
formală a acestei îndatoriri sau, poate, o insuficient
ceptivitate din partea studenților ?

CARE ESTE SENSUL PRINCIPAL AL ÎNDRUM
ȘI CÎTE ORE ACORDAȚI ACESTEI ACTIVITA

Conf. dr. ing. Stelian Dumitrescu, rectorul Insti
lui de petrol, Ploiești : În lipsa unui climat unive
tradițional, dorim să ni-l creăm și sub raportul m
festării complexe, multilaterale, intelectuale și civ
studenților noștri. Vrem ca primii noștri absol
peste doi ani, să debuteze bine în producție, ca un
ecou viguros, convingător, al unui prestigiu spre
tindem.
Dar pînă atunci, studenții trebuie să fie obișnu
drepturile decurg din obligațiile lor profesional
obștești. Pentru a le obține trebuie să le merite
învețe bine, să aibă o bună comportare. Educația
trebuie să se facă prin muncă — educînd maniera
versitară, de studiu, și pentru muncă — pregăti
în vederea producției.
Unele cadre didactice și unii studenți au consi
la început că „un institut de provincie" nu ridică
tenții. Exigențele exprimate în ultima vreme fa
calitatea activității universitare le-a schimbat într
va optica. Pentru a preciza deci „stricto senso" ti
afectat îndrumării, educației, dezlipind-o de activi
instructivă, ar trebui să spun — 3—4 ore în medie,
ce include și diferitele ședințe, adunări generale, d
teri studențești. **Observăm că se consumă mult timp**
tru organizarea unor astfel de manifestări, deci p
ceea ce este indirect legat de munca educativă. G
3—4 ore, pentru că cele 25 de cadre didactice de
sînt în situația de a contribui inegal la această a
tate : 17, de specialitate, au norma didactică sau
pletarea ei la I.P.G.G. și locuiesc în București. R
localnici, în majoritate predau discipline de cultur
nerală. Este o stare tranzitorie, care își va găsi rez
rea în următorii ani, cînd institutul va oferi cad
sale didactice posibilități complete de manifestare
tenționăm, dacă vom primi avizul forurilor în d
să organizăm doctoratul, cursuri postuniversitare
înființăm un centru de calcul, în relație cu uni
productive ale orașului. Toate acestea vor deveni
lizabile și prin lărgirea bazei materiale, a dotări
cadrul noii clădiri a institutului, care anul viitor
dată parțial în folosință.
Lector univ. Enache Puiu, catedra de istoria l
ganizației P.C.R. : Răspunzînd dorinței studenților
și unor nevoi intrinsece pregătirii lor profesionale.
organizat, sub îndrumarea unor cadre didactice p
gioase, excursii documentare în schele și rafinării,
tîlniri cu specialiști din producție. Insistăm asupr
versificării legăturii studenților noștri cu practic
supra împletirii scopurilor de specialitate cu cele
cative, întrucît acest obiectiv concret, credem, po

Clipe de meditație creatoare într-un laborator la I.P.G.G.

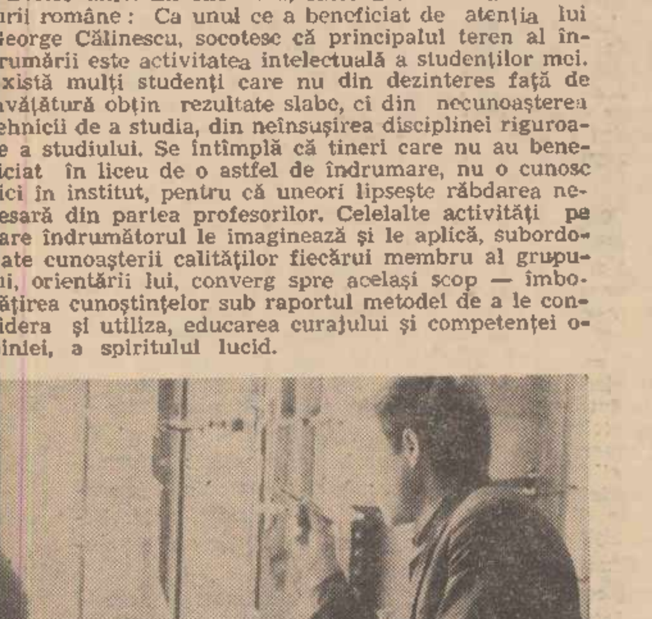
mare eficiență în formarea complexă a viitorilor in-
ieri petroliști. Observăm că, de pildă, studenții sec-
de subingineri, veniți din producție, creează mult
i puține probleme de educație decît ceilalți, sînt
l perseverenți la învățătură, mai maturi în compor-
nent.
n angrenajul de îndrumare nemijlocit, constituit la
ceputul lunii noiembrie, și al activității educative în
neral, se resimte o contribuție scăzută din partea u-
r cadre didactice tinere, în virtutea unei idei cel puțin
idate — „sînt asistent, mi-am făcut ora și gata !" De
emenea, cadrele din asociația studențească nu con-
buie suficient la întărirea legăturii profesor-student.
Deseori trebuie să li se amintească că este și de da-
ria lor de a-i invita pe profesori la diverse manifes-
ri cultural-distractive, de a contribui la cunoașterea
trauniversitară a studenților necăminiști, de a inter-
ni pentru a învinge apatia și indiferența unor stu-

Am început să ne cunoaștem, am asistat împreună la o ședință a cenaclului revistei „Tomis", vom participa la o repetiție la teatrul din orașul nostru, ne vom întîlni la locuința mea... Aș îndrăzni să spun, asemeni maestrului meu : Eu vă întind o mînă. Veți face și voi același gest ?

Conf. univ. Gheorghe Dragomirescu, decanul Facultății de filologie, Institutul pedagogic Pitești : Potrivit cerințelor institutului nostru, planul tematic de îndrumare nemijlocită cuprinde cele mai diverse aspecte ale activității universitare și extrauniversitare : îndrumătorul urmează să-și orienteze grupa, formată din 15—20 studenți (prea mare, dar nu-i posibil altfel), și pe fiecare în parte, cum să ia notițe, cum să conspecteze, să consulte bibliografia și să se descurce în bibliotecă ; cum să redacteze un referat și să pregătească un seminar. Cunoscînd preocupările studenților, îndrumătorul ar trebui să le explice detalii de tehnică

[...]AȚII PE CIRCUITUL [...]ESOR-STUDENT

[...]nți, pentru a corecta ținuta și concepția despre cali-
tea de student a altora.
Lector univ. Valentin Robu, prorectorul Institutului
edagogic Constanța : Dăruirea pentru munca educati-
i nu se manifestă în mod egal. Unele cadre didactice
u o înclinare deosebită, un simț al datoriei mai dez-
oltat ; altele posedă aceste trăsături în mai mică mă-
ră. De aceea, cred că, **în medie**, sînt consacrate acti-
tății de îndrumare 3 ore săptămînal, admițînd că unii
embri ai corpului profesoral depășesc acest număr,
r alții sînt departe de a-l atinge.
Deși în activitatea de îndrumare institutul nostru
re o experiență modestă, se poate afirma caracterul
ivers al formelor adoptate : întîlniri, reuniuni, excur-
i, vizite la diferite obiective social-culturale, științifi-
e. **Personal, cred că de cea mai mare eficiență rămîne
ducația prin muncă, închegarea unui colectiv în ju-
l unor obiective de ordin profesional**, care să prile-
iască studenților bucuriile cunoașterii științifice, să-i
timuleze în continuarea investigațiilor.
Prof. dr. docent Lucius Săveanu, șeful catedrei de
zică de la Facultatea de fizică-chimie a institutului :
ndrumarea trebuie să stimuleze formarea gîndirii in-
ependente și creatoare, cunoscînd că în acest proces
edagogia dădăcelii, care tentează atît de mult pe unii
ndrumători, este inamicul principal al muncii educa-
ve. Pentru a educa cu succes trebuie să-i cunoaștem
e tineri sub aspectul posibilităților personale, al predi-
ecțiilor, să le oferim instrumentele de bază ale studiu-
i, să le facilităm legătura cu practica. Pentru împli-
irea personalității lor vom accepta că înțelegerea re-
ulilor elementare de comportare civilizată și nevoia
e dezvoltare multilaterală sînt de primă urgență. Re-
arcăm o mai mare incidență a cazurilor personale, a
ărilor conflictuale, care uneori explică indiferența la
nvățătură. De aceea se apelează des la înțelegerea
rofesorilor în măsură să stimuleze, cu răbdare, dar fără
oncesii de exigență, interesul studenților.
În institutul nostru cred că ar trebui învinse unele
ificultăți provocate de insuficienta promptitudine a
erigilor de legătură între cadrele didactice și studenți,
asociației studenților uneori. Această necoordonare
enerează și o aglomerare de sarcini, care la un mo-
ent dat poate încărca prea mult pe studenți. S-ar
utea menționa, de asemenea, că participarea inegală
cadrelor didactice la acest proces este generată și de
tribuirea de sarcini — mai multe sau mai puține —
n funcție de receptivitatea fiecăruia.
Lector univ. Enache Puiu, catedra de istoria litera-
urii române : Ca unul ce a beneficiat de atenția lui
George Călinescu, socotesc că principalul teren al în-
rumării este activitatea intelectuală a studenților mei.
xistă mulți studenți care nu din dezinteres față de
nvățătură obțin rezultate slabe, ci din necunoașterea
ehnicii de a studia, din neînsușirea disciplinei riguroa-
e a studiului. Se întîmplă că tineri care nu au bene-
iciat în liceu de o astfel de îndrumare, nu o cunosc
ici în institut, pentru că uneori lipsește răbdarea ne-
esară din partea profesorilor. Celelalte activități pe
are îndrumătorul le imaginează și le aplică, subordo-
ate cunoașterii calităților fiecărui membru al grupu-
ui, orientării lui, converg spre același scop — îmbo-
ățirea cunoștințelor sub raportul metodei de a le con-
idera și utiliza, educarea curajului și competenței o-
iniei, a spiritului lucid.

în cercetarea științifică și creația literară, să lămurească diferite probleme de ordin ideologic și politic, etic și cetățenesc. Acestea sînt — asemenea datelor unui calcul prin care astronomul descoperă o nouă stea — căile practice prin care dorim să ajungem la sufletul și mintea studenților noștri și să le modelăm.

Desigur că pentru aceasta timpul ce urmează să-l consacrăm nu poate fi drămuit. Ar trebui cel puțin o oră pe zi, așa cum ni se și sugerează.

Lector univ. Gheorghe Petrescu, director educativ : Acțiunile educative organizate în pripă, numai pentru a îndeplini obiectivele unui plan de muncă, au efecte contrare celor urmărite. Ele insinuează o muncă de mîntuială, lene spirituală, o participare inegală, sub imperiul ceasului. Cîteva dintre reușitele noastre demonstrează că soluția rezidă în caracterul surprinzător al momentelor educative și al rezolvării lor găsite. Trebuie să găsim ceva nu neobișnuit, dar netocit printr-o folosire anterioară necorespunzătoare.

★

Așa cum reiese din discuțiile purtate la Institutul de petrol din Ploiești și institutele pedagogice din Constanța și Pitești, într-un fel sau altul, într-o măsură sau alta, cauzele puse sub semnul interogației la începutul materialului nostru își dovedesc valabilitatea. **Unele cadre didactice consideră că răspunderea pentru această activitate cade exclusiv în sarcina celor desemnați și retribuiți în acest scop, că practic salariul recompensează orele de instrucție, iar nu pe cele de educație ; că promovarea în ierarhia didactică se face pe baza activității științifice, iar nu a celei educative.**

Pe de altă parte, oricît am încerca să demistificăm această destul de veche problemă a **navetismului**, pe care îl acuzăm continuu, dar îl acceptăm în nevoia de a păstra la catedre cadre bine pregătite, nu putem să nu recunoaștem că **prezintă încă multe impedimente de ordin personal și colectiv.** „Am îmbătrînit pe drum, de 7 ani fac naveta", se plîngea nu de mult unul din cele 14 cadre didactice navetiste la Constanța. Și oare cît poate fi de echitabil raportul de 4 zile în institut și 3 acasă în condițiile în care norma însăși indică 48 de ore săptămînal, iar realitatea reclamă o îndrumare continuă ? În vreme ce consiliile profesorale reproșează cadrelor didactice o participare nesatisfăcătoare la activitățile studențești, la viața din cămine, lucrările de control semnalează o pregătire deficitară la unele discipline, se constată la unii studenți abateri de la regulile cotidiene de comportament. Educația trebuie să vizeze obiective de nivel elementar înainte de a găsi și consacra o formulă universitară de îndrumare, înainte de a implanta institutul în viața orașului. **În contextul unor tatonări menite să dezvolte receptivitatea studenților față de profesori** și care presupune un proces anterior îndelung, presupune încredere, stimă, admirație față de profesor, credem, afirma lectorul universitar Gh. Petrescu din Pitești, că **nu trebuie să ne alarmeze prezența unui număr mic de studenți la o acțiune sau alta. Trebuie să-i cultivăm pe aceștia, să-i încurajăm să revină și, din convingere, ei înșiși să-i atragă pe alții.** Ar trebui să ne debarasăm de grandomania acțiunilor. În munca educativă festivismul, această fațetă a formalismului, este dăunător, dacă nu ineficient. **Dificil este că nu o dată ne convingem de lipsa preocupărilor serioase la studenți. Altfel totul ar fi mult mai simplu.**

În virtutea observațiilor exprimate de interlocutorii noștri ne permitem unele concluzii, deocamdată cel puțin parțiale.

Relația profesor-student presupune obligații reciproce. Studenții trebuie să înțeleagă sensul **libertății pline de conținut**, pe care o creează cadrul activității universitare, iar profesorii să manifeste **o bunătate lucidă**, după cum observa studentul constănțean Alexandru Toma.

Principalul domeniu pe care trebuie să se bazeze îndrumarea este calitatea muncii profesionale, pregătirea în vederea exercitării meseriei. **„Studenții trebuie să devină responsabili de calitatea muncii lor, calitate însemnînd o pregătire temeinică, dar și o atitudine studențească, cetățenească, patriotică corespunzătoare**" sintetiza **prof. ing. Radu Bogdan**, de la Institutul de petrol Ploiești.

Trebuie cultivată o atmosferă de cunoaștere și apreciere lucidă a realității, neumbrită de idelismul profesional care amorțește spiritul polemic și voința de a învinge asperitățile viitoare ale meseriei. **„Se impune o educație discretă, fără emfază, intervenție promptă, perseverentă, eliberată de presiunea timpului"**, remarca asist. Anton Ionescu, președintele C.A.S. din institutul piteștean.

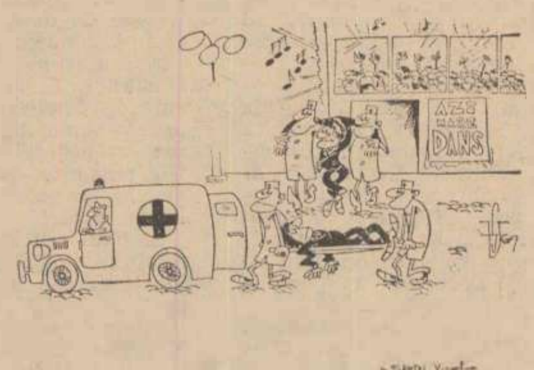
Dar, înainte de toate, un efort obligatoriu : circuitul student-profesor să fie continuu, fără fluxurile și refluxurile pe care, din diferite motive, le înregistrează în prezent.

Georgeta RUȚĂ

Ne place ritmul să dansăm. Dar unde?

Dacă s-ar face o statistică asupra distracției preferate de studenți pentru „sîmbăta seara", neîndoielnic pe unul din primele locuri s-ar situa dansul. Există în București cîteva locuri care au căpătat tradiție în domeniul organizării seratelor dansante. Și, vrînd-nevrînd, dacă nu ești student la una din aceste facultăți „privilegiate", sîmbăta trebuie să recurgi la un adevărat pelerinaj.

Mai întîi, Facultatea de drept, gazdă primitoare — prea primitoare chiar — și consecventă, își deschide porțile nenumăraților amatori de dans. Termenul „nenumărați" e aici foarte potrivit. Unul din cei mai entuziaști organizatori ai acestor seri, Florian Ciotea de la Filozofie, anul IV, ne spunea că numărul biletelor vîndute se ridică de fiecare dată la aproape 2 000, dar nu intră la socoteală și persoanele — studenți sau nu — care intră în „arenă" direct pe fereastră. Altfel, atmosfera serii are toate șansele să fie plăcută. Serile de dans studențești, desfășurate cu sprijinul unor orchestre bune, ca „Mondial" sau „Coral", într-un climat în general decent, fără stridențe supărătoare, ar putea oferi realmente satisfacția unei plăcute destinderi, dacă n-ar fi această problemă a supraaglomerației. Căci atunci cînd o mie de persoane se înghesuie pe spațiul destinat numai unei sute, e ușor de presupus că lupta pen-

tru un pic de spațiu și aer devine „vitală". Și nu propunerile, exprimate de mulți studenți, de a extinde dansul la mai multe etaje, ceea ce ar transforma localul într-un fel de uzină muzicală, în care se practică dansul în cantități industriale, e aici cea mai bună soluție, ci organizarea, de către asociațiile studențești, în mai multe locuri simultan, a serilor atît de căutate.

Desigur, mai există spații. De pildă la A.S.E. Dar și aici aglomerația de neimaginat a devenit un fel de caracteristică a serii de dans săptămînal. Iar dacă ai reușit să intri în sală, străbătînd mulțimea adunată ca la un derby fotbalistic, devine o problemă însăși ieșirea, căci cei rămași afară continuă să blocheze „drumurile de acces", neclintiți, în speranța de a se mai putea distra seara aceea. Așa distracție... n-am mai întîlnit decît la Medicină.

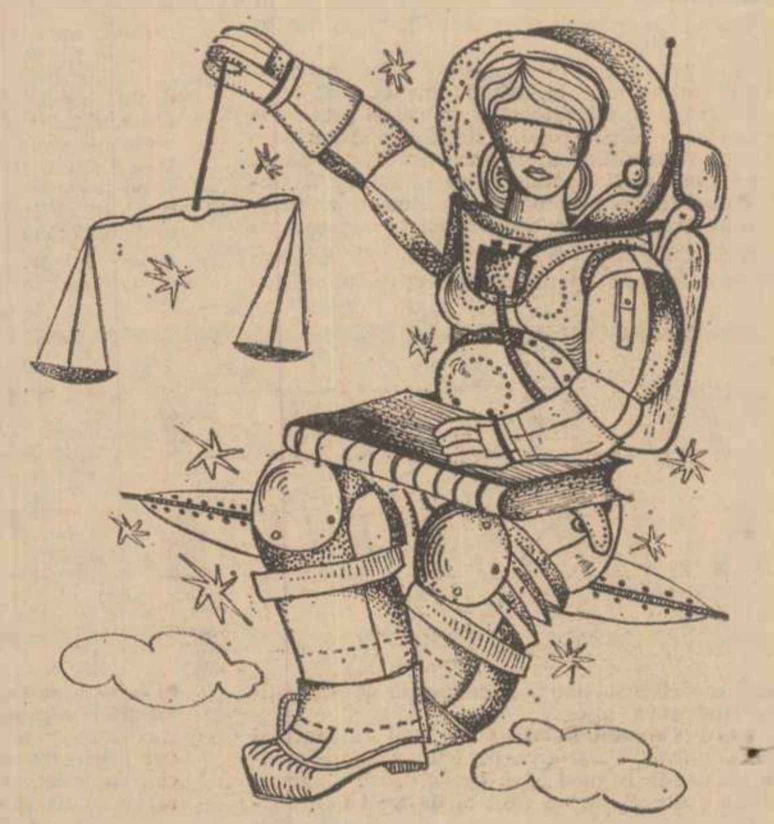
Înarmați cu asemenea experiențe, la Casa de cultură din Calea Plevnei n-am mai îndrăznit să ne avîntăm în mijlocul dansatorilor, deși orchestra, foarte bună, ne îndemna la acest lucru. Ne-am resemnat să privim de la etaj. Tocmai se terminase spectacolul din sala mare și un nou „lot" de amatori se îndrepta spre ring. Aflăm că și aici se distribuie în medie 1 500—2 000 de bilete pe seară (sîmbăta și duminica) și, amănunt interesant, sesizat și în celelalte locuri, majoritatea sînt politehniști. Oare asociația studențească din Politehnică, institut cu vaste posibilități în acest sens — avînd adică și localuri posibile și amatori — nu s-a gîndit să organizeze seri de dans pe cont propriu ? Cîțiva studenți ai Politehnicii, membrii unei tinere formații de muzică ușoară, îmi spuneau că de la începutul anului universitar nu au existat decît două tentative de acest fel, eșuate din cauza proastei organizări, sau, poate, pur și simplu din cauza lipsei de organizare. Să fie chiar așa de greu ?

Căci iată, la Arhitectură, atmosfera este cu totul alta. Aici au început să se organizeze regulat, sîmbăta și duminica, serate pentru studenți și organizatorii au impus — și bine au făcut — un număr limitat de locuri, iar intrarea în sală se face strict pe baza legitimației de student, spre deosebire de Drept, unde poți intra prezentînd și o legitimație de medic, inginer, ca să nu mai vorbim de profesii neidentificabile. Tot la Arhitectură există și un, pe drept cuvînt invidiat, mini-club, înființat din inițiativa și prin contribuția studenților de aici. Asemenea inițiative, dominate de ideea de a transforma clipele de destindere ale studenților, din momente penibile de îmbulzeală, discuții și pertractări, în veritabile prilejuri de recreere intelectuală, nu au prins teren în alte părți. Poate pentru că se consideră că sînt suficiente, celor peste 45 000 studenți ai Bucureștiului, puținele locuri de dans existente, cu atmosfera lor de purgatoriu. Și, dacă astfel gîndesc colegii noștri de la multe organe de asociație, n-ar strica să-i invităm, de fiecare dată, să se distreze împreună cu noi, așa cum ne-am organizat.

M. ELIAD

Cosmosul – obiectul unor reglementări juridice

de conf. dr. Marţian I. Niciu, membru al Institutului Internaţional de Drept Spaţial de la Paris

Desen de Michaela ISTRATE

Dacă aeronavigaţia, inaugurată la începutul secolului nostru, reprezintă primul pas pe calea ieşirii omului spre Cosmos, data de 4 octombrie 1957 se înscrie ca prima pătrundere indirectă a omului în spaţiul extraatmosferic.

Lansarea la această dată a primului satelit artificial al Pămîntului de către U.R.S.S. (Sputnik I) marchează începutul unei noi activităţi umane — aceea spaţială. De la această dată un nou domeniu de activitate umană vine să se alăture celor existente, dar ea se deosebeşte de toate activităţile desfăşurate de om, pînă atunci. Activitatea spaţială nu se mai desfăşoară în vechiul mediu „clasic" al Terrei, ci deschide poarta spre un mediu nou, cel cosmic, calitativ deosebit de primul.

Pînă la data de 12 aprilie 1961, activitatea spaţială a statelor reprezintă o pătrundere indirectă a omului în acest mediu nou al Cosmosului, prin trimiterea de sateliţi artificiali, iar apoi a primelor nave cosmice, fără echipaj. Data de 12 aprilie 1961 reprezintă un nou moment, deosebit de important, în „saltul" omenirii spre Cosmos. La această dată, Uniunea Sovietică a lansat prima navă cosmică pilotată de Iuri Gagarin. Astfel, omul face primul „pas" în spaţiul extraatmosferic, care va fi urmat de noi şi noi paşi, ce o să-l ducă tot mai departe, spre alte corpuri cereşti, în primul rînd spre Lună.

La 20 iulie 1969 (după orarul centrului spaţial al S.U.A. de la Huston) primul om, Neil Armstrong, face primii paşi pe Lună şi astfel omenirea stabileşte un contact direct cu un alt corp ceresc.

În cei 12 ani care au trecut de la lansarea primului satelit artificial al Pămîntului, omenirea a înregistrat succese deosebite în această nouă activitate a ei.

Activitatea spaţială a omului răspunde nu numai dorinţei sale de cunoaştere, de pătrundere în noi domenii şi lărgirea orizontului său, dar ea poate şi trebuie să contribuie la progresul omenirii. De pe acum se conturează primele foloase pe care le oferă omenirii activitatea spaţială. Astfel, avem folosirea sateliţilor artificiali în domeniul telecomunicaţiilor. Un satelit de telecomunicaţii cu o capacitate de 7 cabluri, costă mai puţin decît întinderea unui singur cablu submarin peste oceanul Atlantic sau Pacific. Legăturile telefonice între San-Francisco şi Tokio costă lunar prin cablu submarin 10 000 dolari, în timp ce prin sateliţi costă numai 4900 dolari.

De asemenea, în domeniul meteorologiei s-a impus folosirea sateliţilor artificiali. Folosirea lor va permite prevederea timpului pentru intervale de două săptămîni şi preintîmpinarea efectelor negative ale unor fenomene atmosferice. După calcule făcute de Organizaţia Meteorologică Mondială, prin folosirea sateliţilor, în anul 1975 vor putea fi preintîmpinate pagube în valoare de 15 miliarde dolari.

Sateliţii artificiali ai Pămîntului pot fi folosiţi şi în identificarea bancurilor de peşti şi astfel să se dirijeze flotilele de pescuit, precum şi în prospectări ale zăcămintelor de ţiţei sau minereuri, sau la supravegherea recoltei şi aprecierea ei. Sînt doar cîteva exemple din multitudinea pe care ne-o oferă activitatea spaţială.

La începutul activităţii spaţiale, au participat la ea numai două state: Uniunea Sovietică şi S.U.A. Treptat s-au alăturat şi alte state ca: Marea Britanie, Franţa, Italia, Japonia, India, iar mai recent R. F. a Germaniei.

În ce priveşte finalitatea acestei activităţi, de la începutul ei, s-au conturat două direcţii şi scopuri pentru care ea poate fi dusă: fie în scopuri paşnice, spre binele întregii omeniri, fie în scopuri militare. De aceea, s-a impus cu necesitate stabilirea unor reguli juridice, care să guverneze această activitate a statelor şi să-i determine, în mod cît mai clar, finalitatea.

De elaborarea normelor juridice referitoare la activitatea spaţială a statelor se ocupă Organizaţia Naţiunilor Unite. Adunarea Generală a O.N.U. a creat un organism special pentru activitatea spaţială a statelor: „Comitetul O.N.U. pentru folosirea spaţiului extraatmosferic în scopuri paşnice", care se ocupă atît de aspectele tehnico-ştiinţifice ale acestei activităţi cît şi de cele juridice.

Pînă în prezent, au fost adoptate mai multe rezoluţii ale Adunării Generale a O.N.U. referitoare la normele care trebuie să guverneze activitatea spaţială a statelor şi au fost adoptate primele două tratate internaţionale: **„Tratatul cu privire la principiile care guvernează activitatea statelor în explorarea şi folosirea spaţiului extraatmosferic, inclusiv Luna şi celelalte corpuri cereşti", din 27 ianuarie 1967 şi „Acordul privind salvarea astronauţilor, reintoarcerea lor şi restituirea obiectelor lansate în spaţiul extraatmosferic", din 22 aprilie 1968.**

Aceste documente internaţionale stabilesc primele reguli juridice ale activităţii spaţiale a statelor. Dintre aceste reguli face parte, în primul rînd, principiul după care explorarea şi folosirea spaţiului extraatmosferic, inclusiv al Lunei şi al celorlalte corpuri cereşti, trebuie să se facă **spre binele tuturor ţărilor şi în mod liber**, de către toate statele. Este un principiu fundamental, prin care se defineşte însuşi scopul activităţii spaţiale.

Un alt principiu de bază al acestei activităţi a statelor este folosirea spaţiului extraatmosferic şi a corpurilor cereşti **exclusiv în scopuri paşnice**. Conform acestui principiu, statele trebuie să desfăşoare activităţi spaţiale numai cu caracter paşnic, care să contribuie la asigurarea păcii, colaborării internaţionale şi a legalităţii internaţionale. Orice activitate în Cosmos de natură militară este contrară acestui principiu.

Principiul folosirii spaţiului extraatmosferic şi a corpurilor cereşti numai în scopuri paşnice este un corolar al principiului că activitatea spaţială trebuie să se facă spre binele tuturor ţărilor. Numai o activitatea paşnică corespunde acestei cerinţe de a fi în interesul şi spre binele tuturor statelor, a întregii omeniri. Orice activitate militară serveşte interesele unui stat sau ale unui grup de state, iar nu a întregii omeniri.

Ca expresie a principiului folosirii Cosmosului numai în scopuri paşnice avem regulile referitoare la denuclearizarea şi demilitarizarea spaţiului extraatmosferic şi a corpurilor cereşti. Astfel se interzice plasarea pe orbită, în jurul Pămîntului, de arme nucleare sau alte arme de distrugere în masă, precum şi instalarea de asemenea arme pe corpurile cereşti. De asemenea, este interzisă stabilirea de baze militare, experimentarea oricărui tip de arme şi efectuarea de manevre militare pe corpurile cereşti.

Activitatea spaţială a statelor trebuie să contribuie la dezvoltarea cooperării internaţionale şi a ajutorului mutual între state. Această cerinţă constituie un alt principiu, care guvernează activitatea nouă a statelor.

Pentru realizarea acestor principii în practică, şi în special a folosirii spaţiului extraatmosferic şi a corpurilor cereşti exclusiv în scopuri paşnice şi spre binele întregii omeniri, este de o deosebită importanţă realizarea de progres pe calea dezarmării statelor. **Un Cosmos paşnic, presupune un Pămînt paşnic !**

Dezvoltarea regulilor juridice referitoare la activitatea spaţială a statelor, a însemnat apariţia şi dezvoltarea unui nou domeniu al dreptului internaţional public — dreptul cosmic. Această parte nouă a dreptului internaţional public a adus principii şi norme noi, calitativ deosebite de cele existente anterior în această ramură de drept.

Totodată, dreptul cosmic tinde spre o autonomie tot mai mare, în cadrul dreptului internaţional, şi în perspectiva viitorului, spre crearea unei noi ramuri de drept.

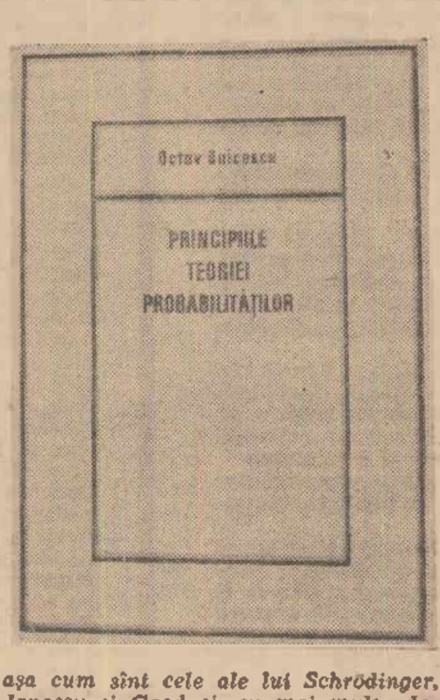
Importanţa deosebită pe care o prezintă activitatea spaţială a statelor şi conturarea de pe acum a unui „Corpus juris" spaţial face tot mai actuală studierea acestei activităţi, sub diferitele ei aspecte, în cadrul învăţămîntului nostru superior. Acest lucru face parte integrantă din procesul de modernizare a lui.

Ca expresie a acestei preocupări, la Facultatea de drept a Universităţii din Cluj, din acest an universitar a fost organizat un curs facultativ de drept cosmic, pentru toţi studenţii. Este primul curs de acest gen din ţara noastră şi el corespunde interesului mereu crescînd al studenţimii noastre pentru problemele cele mai noi care se pun în faţa diferitelor ştiinţe.

Cartea de ştiinţă

Acad. OCTAV ONICESCU

PRINCIPIILE TEORIEI PROBABILITĂŢILOR

Dacă această carte ar fi avut ca titlu „Extensiunea teoriei probabilităţilor", acesta ar fi reprezentat cu atît mai fidel conţinutul ei. Formată din trei părţi distincte — introducerea, *unde sînt prezentate teoriile vechi*, primele două capitole, *care dau o teorie probabilistă pentru un sistem de evenimente ordonate, şi, în sfîrşit*, restul capitolelor, *unde este expusă noua teorie — cartea reprezintă o contribuţie originală de seamă la acest capitol, pe care nu-l mai putem numi nou, al matematicii.*

În introducere, autorul prezintă un mare număr de modele ale teoriei clasice şi de asemenea, cîteva modele noi, aşa cum sînt cele ale lui Schrödinger, Janossy şi Good şi, cu mai multe detalii, modelul lui Renyi şi cel al lui Finetti, conţinînd probabilităţile subiective. Se demonstrează cum toate aceste modele sînt subsumate modelelor matematice astăzi curente, ale căror trăsături esenţiale sînt prezentate.

*În această introducere autorul pune în evidenţă defectele modelelor clasice care constă, în primul rînd, în introducerea spaţiului E al evenimentelor, ale cărui puncte nu au, în general, semnificaţii fenomenologice. Dar eliminarea lui E lasă fără suport variabilele aleatoare, deci o bună parte din forma actuală a teoriei probabilităţilor şi a aplicaţiilor sale. Această situaţie este lipsită de remedii şi autorul con*struieşte în capitolele ce succed introducerea o nouă teorie probabilistă, pe un nou cîmp de evenimente şi introducînd în locul variabilelor aleatoare nişte funcţii, denumite funcţii sumă.

Înainte de a trece la această nouă teorie a probabilităţii, şi pentru a satisface anumite exigenţe ale acesteia, autorul a dat o teorie preprobabilistă în întregime nouă — şi de un înalt nivel —, pentru un sistem de evenimente simplu ordonate, care nu constituie un cîmp.

Restul capitolelor este consacrat teoriei probabilităţilor propriu-zise, construindu-se pe baza proprietăţilor de limită a funcţiei sumă toată teoria, inclusiv cea a proceselor aleatoare.

Trebuie menţionat de asemenea ultimul capitol intitulat „Probabilitate şi informaţie" în care sînt prezentate în concepţia noii teorii trei noţiuni de bază din teoria informaţiei: informaţia unui eveniment, entropia informaţională şi energia informaţională. Ultima este legată de cîţiva ani de numele autorului.

Punctul de vedere adoptat în această carte era necesar pentru extinderile date teoriei probabilităţilor şi în acelaşi timp util în cadrul clasic, căci, mai apropiat exigenţelor experienţei, el se adresează direct evenimentelor şi nu numai reprezentărilor acestora într-un spaţiu convenţional. Este un motiv care împreună cu marea simplitate a expunerii şi nu mai puţin marea generalitate a ei, răsplăteşte din plin efortul cititorului de a trece de la punctul de vedere clasic la noua teorie.

V. S.

Concepţia activistă asupra culturii–premisă a evoluţiei gîndirii lui Tudor Vianu spre umanismul socialist

Am o concepţie activistă asupra culturii, mărturisea Tudor Vianu, a cărui importantă operă **Filozofia culturii** apărea în ediţie definitivă în 1945. „Înţeleg cultura ca o transformare a Naturii în sensul valorilor şi exigenţelor omului" (Ion Biberi, **Lumea de mîine**, p. 93). Cultura implică deci înţelegerea muncii ca necesitate a participării creatoare la perfecţionarea întregii realităţi. Ea apare astfel şi la Tudor Vianu ca acea activitate esenţială prin care omul, aşa cum demonstra Marx în **Manuscrise**, realizează umanizarea naturii şi societăţii, este acea operă specific umană de însuşire a realităţii de către oameni şi pentru oameni în procesul muncii creatoare.

Tudor Vianu îşi precizează noua sa concepţie prin referinţă la o serie de teorii deja existente în epocă — cea raţionalistă, cea istoristă si cea umanistă.

Teoria activismului cultural constituia în viziunea eminentului nostru gînditor o etapă dialectică, depăşind concepţiile arătate. De asemenea, concepţia activismului cultural, aşa cum a fost formulată de ilustrul om de cultură, nu reprezintă doar o problemă pur teoretică. Cineva, referindu-se la acest lucru, spunea că ea se „întrupează" într-un mit, respectiv cel prometeic. Nu cred însă că este vorba de o „întrupare", ci de o analogie. Mitul prometeic este mai de grabă **simbolul** care defineşte cultura ca „întrupare" în operele activităţilor practice, filozofice, ştiinţifice, artistice. Depăsirea unilateralităţii teoreticului nu vine astfel din „întruparea" culturii în mit, ci din „întruparea" ei în propria-i substanţă specifică, deci din practica faptului real de cultură. Căci cultura, în cadrul activismului lui Vianu, ca sferă a libertăţii, se referă la practica prin care omul face din natură, tocmai în lupta încleştată cu ea, o realitate umanizată ; această practică dă realităţii o notă aparte, aceea a metamorfozării faptului natural în act de cultură. Vianu însuşi preciza că mitul prometeic este doar o „expresie simbolică" a activismului. Or, simbolul este un reflex al unei stări practice. De aceea, cultura ca activitate practică, cred, înseamnă pentru Vianu o luare în stăpînire de către om a naturii. Ea se defineşte logic pe linia progresului. Acesta este însăşi sensul ei. Spengler, prin teoria ciclurilor închise, nu vedea în scopul culturii mai mult decît în „scopul" unei simple plante, iar acest fatalism, această negare a progresului este respinsă categoric de Vianu. Umanizare a naturii, cultura înseamnă pentru teoria activismului şi umanizare a aspectelor vieţii sociale. Vianu vorbeşte despre problema „răului şi a durerii" în lume. Fireşte, el n-a văzut rădăcina, cauza reală a acestora, mecanismul istoric al apariţiei lor, si nu a ajuns nici la elaborarea unei soluţii cu adevărat stiinţifice de inlăturare a acestora, la ideea necesităţii schimbării practice a bazei economice generatoare de exploatare. Dar el a văzut în cultură o activitate omenească **angajată** în numele libertăţii omului. Activismul său „recomandă hotărîrea de a cunoaste prin inteligenţă şi de a elimina prin faptă răul şi durerea din lume" (op. cit., p. 282). El recunoaşte că „izvoarele durerii stau nu numai în erorile raţiunii", ci şi în practica vieţii, el, de asemenea, respinge fatalitatea istorică si totodată nu rămîne la nivelul simplei contemplatii (op. cit., p. 283) ; cere o cultură care să fie în esenţă fiinţare a nevoii vitale de participare prin muncă creatoare la adîncirea şi perfecţionarea realităţii. „Orice cultură, spune Vianu, are o valoare omenească ; noi nu putem închipui decît cultură pentru oameni, pentru perfecţionarea lor către ţintele mari şi ideale ale vieţii" (op. cit., p. 285). Acest deziderat exprimă însăşi înţelesul **integral** al activismului. Valoarea activismului, angajat unui asemenea ţel, implică „tripla orientare a eticului, a teoreticului şi a esteticului" (op. cit., p. 286). Această „triplă orientare" judecată în propria sferă a culturii rămîne un fapt pozitiv. Vianu a văzut în ea o posibilitate de umanizare a realităţii. Şi cultura, intr-adevăr, poate apropia realitatea de om. Desigur, Vianu nu ajunge pînă la înţelegerea faptului că pentru ca ansamblul culturii să poată schimba valoric lumea este nevoie ca însăşi cultura să fie privită ca determinată de practica socială, care mai întîi trebuie ea schimbată, revoluţionată. Vianu a văzut rolul activ al culturii, dar nu a înţeles întru totul că, pentru ca cultura să poată avea acest rol activ asupra întregii realităţi, ea însăşi este logic determinată, evident doar în ultimă instanţă, de către baza economică. În felul acesta Vianu a arătat **ce** şi **cum** perfecţionează cultura, dar nu a arătat **ce** şi **cum** îi creează culturii însăşi o atare capacitate de a perfecţiona. Dar, dacă el a vorbit despre condiţia determinantă a acestei capacităţi, atunci cînd a analizat capacitatea însăşi ca atare, el a precizat în sfera acesteia elemente de gîndire valoroase, aspecte de un real şi profund umanism. Tocmai aceste elemente apropie gîndirea sa de poziţiile filozofiei marxiste, tocmai aceste autentice elemente de umanism i-au oferit posibilitatea trecerii mai tîrziu, după 1948, la o concepţie filozofică întemeiată în lumina marxismului, fără ca între vechea şi noua sa poziţie să existe un hiatus. Căci elementele pozitive de care vorbeam au, cred, însăşi valoarea de **premisă** a trecerii la marxism. Trebuie remarcat, de asemenea, că nici problema determinării culturii nu i-a fost străină întru totul lui Vianu. Analizînd momentul cultural al epocii sale, el remarca atingerea de către cultura românească a „conştiinţei de sine", iar acest fapt îl explica prin determinări ale realităţii răsfrînte asupra universului cultural. **„Trecerea de la adoptările iraţionale la cele raţionale,** spunea el, **a fost determinată de o serie întreagă de condiţii economice şi politice prin care ţara a trebuit să treacă într-un anumit stadiu de dezvoltare a ei"** (s. n. ; op cit., p. 287). E drept că această înţelegere nu este la Vianu predominantă, fundamentală, dar chiar parţial operînd, colateral întemeindu-se, ea relevă faptul unei neîntrerupte tendinţe, al unui real şi permanent efort al apropierii de o înţelegere ştiinţifică a realităţii. Efortul spre ştiinţific, cum am constatat, în cadrul teoriei sale activiste asupra culturii s-a caracterizat în substanţa unui profund umanism. Fructuos pe linia valorificării este aici **conceptul umanist** al culturii. Centrîndu-se pe acest concept, teoria activistă a culturii, prin rolul esenţial acordat muncii (nu doar în artă, ci şi în viaţa socială), prin considerarea vieţii sociale în sensul necesităţii transformării, prin ideea posibilităţii omului de a transforma elementele naturii şi ale societăţii, prin rolul acordat practicii în viaţa socială, această concepţie a lui Tudor Vianu relevă, apreciind-o pe linia umanismului, multiple puncte care o apropie de marxism. Există o strînsă legătură, reale elemente de unitate între umanismul lui Vianu din **Filozofia culturii** şi umanismul socialist pe care îl va promova mai tîrziu, şi pe care îl definea ca o **„etapă superioară din dezvoltarea umanismului, care îşi propune dezvoltarea omului total în toate categoriile societăţii, prin toate mijloacele pe care cultura intelectuală, umană şi fizică le pune la dispoziţia omului" (Umanismul şi epoca noastră**, Buletin al Comisiei Naţionale pentru UNESCO, nr. 1, 1960, p. 35). În felul acesta, trecerea lui Tudor Vianu de la concepţia activistă asupra culturii — care în multe aspecte particulare descoperă elemente apropiate de substanţa **Manuscriselor** lui Marx — la una umanist-socialistă se precizează într-adevăr ca o **continuitate de ordinul premiselor.**

Filozofia culturii lui Tudor Vianu, asadar, mi se pare a constitui una din operele care, deşi elaborată în afara viziunii general filozofice a gîndirii marxiste, reuşeşte să stabilească interesante puncte de coincidenţă cu aceasta. Cred că este vorba de două viziuni diferite plecînd din acelaşi punct superior al sintezei filozofice — dialectica hegeliană — şi ajungînd, de asemenea, la două nivele diferite ale înţelegerii filozofice a lumii : Marx înălţîndu-se pînă la poziţia materialismului dialectic şi istoric, gînditorul nostru atingînd doar treapta activismului. Căci Tudor Vianu face prin concepţia activismului, după cîte se pare, o notă aparte în peisajul filozofiei din epoca primei părţi a gîndirii sale, respectiv perioada 1925—1948. Aparte, deoarece concepţia sa nu poate fi încadrată în perimetrul propriu-zis al filozofiei idealiste, dar ea nu poate fi socotită nici identică marxismului. Această notă aparte consistă în efortul gînditorului român de a găsi o orientare care să depăşească atît idealismul cît şi materialismul mecanicist şi de a se clădi astfel într-un spirit ştiinţific. În măsura în care această concepţie reuşeşte **parţial** ştiinţificul, ea se apropie astfel ades de viziunea **integral** ştiinţifică a filozofiei marxiste.

Marx spunea că o analiză filozofică în spirit ştiinţific trebuie să plece de la rădăcina lucrurilor. Dar pentru om, continua Marx, rădăcina este omul însuşi. Doar în felul acesta omul poate fi înţeles ca produs al istoriei, dar şi ca cel ce produce istoria. Doar astfel omul ca subiect activ în istorie, miscîndu-se în realitatea obiectivă a acesteia, are posibilitatea să-şi făurească propria sa istorie.

Tudor Vianu pleacă, se pare, de la acelaşi punct hegelian al înţelegerii activităţii omeneşti ca activitate istorică. Întreaga viaţă socială e văzută ca procesualitate istorică Însăşi în cadrul vieţii sociale această activitate omenească este considerată ca fiind necurmat efort istoric întru operă de cultură. Dacă Hegel, prin prisma idealismului obiectiv, considera omenirea ca o treaptă în sensul autodeterminării Ideii, ca un nivel al Ideii, sau, altfel spus, ca Idee **din** şi **în** Idee, Tudor Vianu vede omenirea ca o realitate adevărată, ca cea mai înaltă treaptă atinsă de natură în evoluţia ei, deci ca realitate socială **din** şi **în** natură, ceea ce înseamnă că, de fapt, el înţelege materialist istoria. Însă această înţelegere materialistă are o nuanţă aparte : ea nu poate fi redusă nici la limitele acelui materialism propriu-zis premarxist, căruia i-a rămas complet străină de spiritul ştiinţific explicarea istoriei, dar nici nu poate fi privită ca fiind identică înţelegerii marxiste care explică deplin ştiinţific istoria. Activitatea omului, în accepţia lui Tudor Vianu, nu mai este doar pură activitate a spiritului, cum se întimpla la Hegel, spirit care la rîndul său se definea şi el ca spirit pur. La Vianu, în primul rînd, omul nu este un moment al spiritului pur, iar în al doilea rînd, activitatea omului, ca om real, concret istoric, nu este doar simplă activitate spirituală, ci activitate care se defineşte din perspectiva conţinutului integral al muncii. Al muncii creatoare. În cadrul muncii însă, Tudor Vianu nu mai priveşte activităţile umane din punctul de vedere principial al determinării, al raportului de determinare între activitatea materială de producţie şi cea spirituală, ci operează, evident în detrimentul acestui criteriu, cu un altul, cel al funcţionalităţii, al colaborării între diferitele domenii. S-a spus uneori că Vianu subordonează toate valorile existente în societate valorii estetice. De fapt, nu e vorba de o subordonare propriu-zisă. Căci el, cînd se referă la acest lucru, vorbeste de valoarea estetică în sensul unei valori-etalon sub aspectul desăvîrşirii, al perfecţiunii. Deci nu este vorba de o subordonare în sensul determinării, ci al gradului de perfecţiune, al unei ierarhii în sensul desăvîrşirii. Vianu plecase de fapt de la constatarea, cum singur precizează, că în sfera esteticului munca a atins forma perfectiunii. Şi forma libertăţii. De aceea, el dorea ca toate felurile muncii să atingă desăvîrşirea celei estetice. Dorea deci ca toate felurile muncii să însemne în esenţa lor muncă liberă. În felul acesta valoarea estetică nu are la el rolul determinării celorlalte valori, cum s-ar putea să pară, ci serveşte drept ţintă supremă de atins pentru toate celelalte valori pe care le realizează omul. Pentru Vianu faptul de cultură nu are rol determinant în raport cu cel al activităţii materiale, ci, în sensul perfecţiunii, al efortului desăvîrşirii ei pînă la nivelul fiinţării ca muncă liberă, serveşte drept valoare-etalon al acesteia. De aceea, gîndirea filozofică a lui Tudor Vianu trebuie considerată în însăşi aceste note specifice ale ei. Căci Vianu, cum am arătat, depăseste momentul hegelian, dar, în acelaşi timp, nu ajunge totuşi la înţelegerea materialist-dialectică şi istorică a societăţii.

Orice evaluare atentă, aşa dar, a diferitelor elemente parţiale ale teoriei activismului din **Filozofia culturii** în raport cu conţinutul integral al celebrelor **Manuscrise** ale lui Marx, descoperă interesante şi fructuoase analogii. Această concepţie a activismului se apropie astfel de concepţia marxistă şi, desigur, neputînd să le punem sub semnul identităţii, trebuie să relevăm însă multiplele puncte de coincidenţă care există în diferitele aspecte ale conţinutului lor.

Vasile CONSTANTINESCU

SINTAGME

LUCIAN BLAGA, **Experimentul şi spiritul matematic**, Editura ştiinţifică, 1969.
Riguros, stringent şi convingător discurs, iată trăsăturile gîndirii regretatului filozof în ale ştiinţei şi culturii.

FRANCIS BACON, **Eseu sau sfaturi politice şi morale**, Editura ştiinţifică, 1964.
Simbioză reuşită, nuanţată şi originală între cele două entităţi.

• • • **Figuri ilustre din Evul Mediu**, Editura Tineretului, 1969.
Stilul cursiv, plastic oferă o lecturare plăcută, instructivă, reconfortantă.

MIHAI MACREA, **Viaţa în Dacia romană**, Editura ştiinţifică, 1969.
O privire retrospectivă, exhaustivă şi analitică a vieţii pe coordonatele romane.

STEPHEN KÖRNER, **Experienţă şi teorie. Eseu de filozofie a ştiinţei**, Editura ştiinţifică, 1969.
Un mariaj bine surprins între empirie şi teorie.

NICOLAE CIACHIR, **România în sud-estul Europei (1848—1886)**. Editura politică. Lucrarea aduce contribuţii noi despre rolul politic şi istoric al României în această zonă a Europei.

LA HYÈRES, pe plaiu-nstrăinării lui Bălcescu

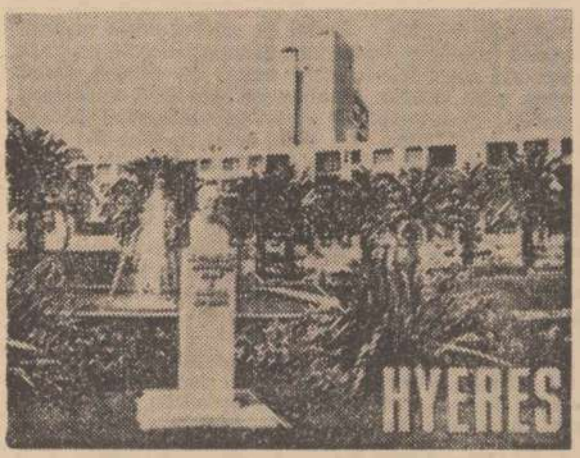
(Urmare din pagina 1)

alei de palmeri bătrîni, valurile domoale ale Mediteranei bătînd faleza la șerpuirile șoselei pînă la cîțiva metri de țărm, insule mirifice chemînd din depărtarea azurie, vile abia insinuîndu-se din invazia vegetală verde-aurie — iată numai cîteva dintre detaliile acestui univers prin care mai mult pluteam decît mă ducea autobuzul cu pasageri exuberanți, mult prea exuberanți pentru liniștea pioasă care sălășluia în sufletul meu.

Cu toate că știam bine locul și momentul care le inspirase, versurile închinate de Duiliu Zamfirescu expediate de Bălcescu de prin aceste locuri, se înțelege cu ce inimă grea, cu ce înfrigurare copleșitoare am pătruns pe străzile din centrul vechi al orașului, astăzi foarte căutată stațiune numărînd nu mai puțin de 35.000 de locuitori. Centru vechi — vorba vine fiindcă în prezent orașul se află în plină modernizare, în bună parte nou construit, așa că m-am oprit cu evlavie în fața fiecărei case de pe strada Masillon sau din piața cu același nume, de pe Sfînta Ecaterina sau Sfînta Clara. De bună seamă și Bălcescu va fi contemplat Turnul Saint-Blaise sau poarta principală a orașului din preajmă, pe care în prezent e fixată o placă de marmură cu o strofă a rapsodului să-și afle sfîrșitul la 1874 tocmai la Hyères, sfințind parcă și prin moartea sa comuniunea de spirit cu neuitatul nostru compatriot. Un bust al celebrului istoric francez se găsește chiar în fața clădirii pe ale cărei scări, cu sufletul la gură, am urcat într-un amurg către sala de lectură și muzeul aflate la etajele superioare. Muzeul tocmai se închidea, dar, aflînd de scopul vizitei mele, bătrînul portar a reaprins luminile, unul dintre muzeografi, în ciuda faptului că nu știa să dețină vreun exponat care să ateste această prezență la Hyères, s-a grăbit să cerceteze împreună cu mine orice colțișor care ar fi putut scoate la iveală o asemenea relicvă. Spre deznădăjduirea mea, nici

îndureratului proscris, care și-a încheiat rătăcirea prin lume în groapa săracilor de la Palermo, îmi picurau în suflet ca un balsam al înfloririlor meleagului pe care îl cutreieram :

Unde ești, în care floare / Clipa ta nemuritoare / Și-a luat ființă nouă ? / Care plantă / Elegantă / Poartă sufletu-ți în rouă ?

Era început de noiembrie, adică tocmai luna în care Bălcescu, aflat aici într-o încercare disperată de a-și mai ameliora grava boală de piept și de a-și mai amîna moartea inerentă, apela la tovărășia plină de tandrețe și grijă a Mariei Cantacuzino.

Scumpe prieten, avea să-i scrie aceasta lui Vasile Alecsandri referitor la timpul petrecut aici lîngă Bălcescu, în luna noiembrie 1851 am primit o scrisoare de la Bălcescu, care mă chema la el, la Hyères...

L-am găsit într-o stare a sănătății care nu mai lăsa nici o speranță de vindecare, dar fie că nu voia să întunece bucuria revederii, fie că-și făcea iluzii, îmi păru plin de curaj și-mi vorbi despre proiectele sale de viitor. Lucra cu o înflăcărare care mărturisea totuși temerile sale : adesea se scula noaptea ca să scrie la ISTORIA LUI MIHAI VITEAZUL. Eforturile acestea îl istoveau !... Îi propusei să scriu după dictatul său... Amintirea ceasurilor acelora de lucru întrerupte de discuții e una din cele mai prețioase pe care o păstrez din această apropiere frățească... Gîndirea sa dreaptă și pătrunzătoare, imaginația sa înflăcărată, sufletul său entuziast și plin de iubire, dădeau fiecărui subiect un interes cu totul deosebit, și fie că erai, fie că nu erai de părerea lui, el te făcea să-l asculți, nu te lăsa niciodată indiferent...

...Se răzvrătea ca de o nedreptate la gîndul că va muri, dar răzvrătirile sale erau lipsite de amărăciune și nu țineau mult, redevenea iute stăpîn pe sine însuși și atunci îmi spunea, cu acel surîs de nepăsare pe care îl au numai muribunzii : „CE MAI CONTEAZĂ ! SĂ TRAIASCA ȚARA NOASTRA !"

Această dorință îi rezumă întreaga viață !

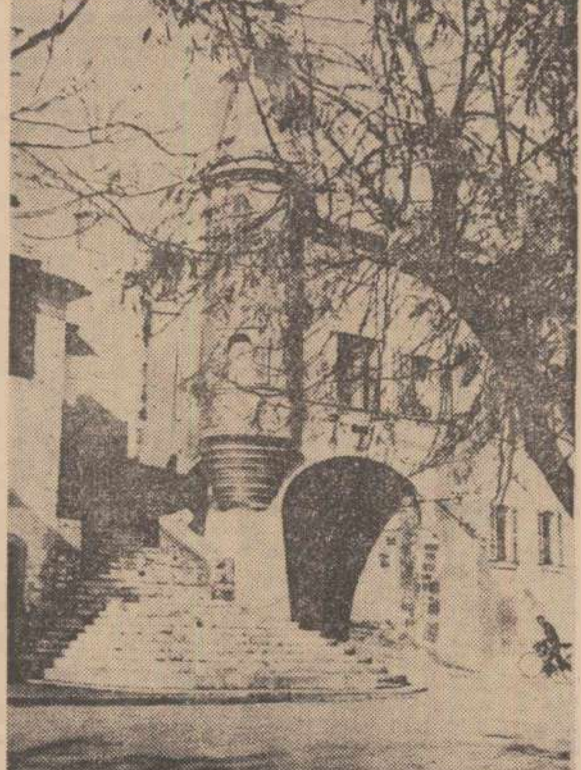
E frumos, nobil și drept ca memoria să-i fie onorată și ca amintirea sa să trăiască în inima fiecărui român.

Amintindu-mi aceste rînduri și înseși scrisorile provensal F. Mistral, din cîntul al XII-lea al cunoscutului poem „Calendal" :

Hyères, în verde tot și-n floare, / Ca Hesperidele-n vechi zodii, / Coline domolite-n soare / Și bolți de portocali și rodii.

Cum tot atît de sigur e că va fi admirat frumoasa clădire cu ziduri crenelate ca o fortăreață ridicată cu puțin înainte de sosirea sa aici, pe strada Sfînta Clara, de un colonel Voutier și locuită de Edith Wharton. Evident că, cercetînd cu privirea zidurile vechi, care se mai întîlnesc ici-colo printre construcțiile ultramoderne, nu speram în nici un chip să întîlnesc vreo placă oricît de modestă care să ateste fie și numai locul unde s-a aflat casa care l-a găzduit pe temerarul vizionar al revoluției noastre în zilele cumplite ale luptei sale cu moartea, lupta dusă pagină cu pagină pentru ridicarea monumentului unității noastre naționale — Istoria românilor sub Mihai-Voievod Viteazul.

Mă așteptam totuși ca la muzeu sau la bibliotecă, amplasate amîndouă într-un lăcaș de cultură foarte modern, să dau de vreun semn al trecerii prin aceste meleaguri a înflăcăratului discipol al lui Michelet. Coincidență predestinată, cel care vedea în Bălcescu „cel mai mare istoric al țării și unul din conducătorii săi cei mai înțelepți", marele Jules Michelet avea

aici, nici la bibliotecă, nimic. Nici măcar vreo lucrare de-a lui Bălcescu, în franceză sau chiar în română, pe care vreo instituție de la noi să o fi trimis principalului lăcaș de cultură din Hyères.

Am cerut atunci cea mai documentată carte de istorie a orașului, scrisă de A. Denis, ale cărei ediții le-a îngrijit la finele secolului trecut un reputat medic, R. Chassinat.

Desigur, nici în această carte nimic despre Bălcescu, însă, lucru de loc neimportant, din paginile ei reiese că în decembrie 1851, adică în timpul șederii lui Bălcescu aici, Hyères a fost martorul unei încercări de insurecție. Formidabilă similitudine, republicanii, după cum consemnează istoricul, erau, ca și unii dintre tovarășii de luptă ai lui Bălcescu, deosebit de creduli și, ca urmare, revolta lor a fost repede înăbușită de reacțiune, iar țăranii și lucrătorii de la salinele din apropiere, care li se alăturaseră, repede s-au descurajat.

Mulțumindu-ne cu gîndul că descoperisem totuși un eveniment care a făcut să bată mai puternic inima încrezătorului nostru revoluționar, ne-am făcut loc printre grupurile de localnici care în mai multe cercuri jucau bacara în parcul bibliotecii.

Fatalitatea a făcut ca după numai cîțiva zeci de pași să întîlnim un monument care imortaliza într-adevăr o prezență „ilustră" la Hyères. O oarecare Mariana Stewart, englezoaică bineînțeles, care, bucurîndu-se ea de frumusețile și climatul orașului ani numeroși și consacrîndu-se unei opere de umanitate, a lăsat cu limbă de moarte să se înființeze în memoria ei afectuoasă un dispensar pentru vindecarea animalelor, dorință care i-a fost împlinită de colaboratoarea și amica sa G. L. Bayne. Nu lipsește bineînțeles îndemnul pe care peste moarte ni-l adresează umanitara iubitoare de dobitoace : Fiți buni cu animalele ! Nu uitați că ele lucrează pentru noi și suferă ca noi !

Căutînd să uit această glumă a vieții, care pentru mine constituia o adevărată impietate, am urcat în mașina de Toulon, al cărei itinerar, la ora tîrzie a serii, căzută pe nesimțite, îmi apărea nu mai puțin mirific decît cel pe care-l străbătusem pe lumină.

Un gînd hotărît mă luminase întocmai ca steaua Sudului mișcătoarea mării singurătate : este de datoria noastră să avem inițiativa de a aminti celor din Hyères, și în primul rînd nouă, că acolo a strălucit cîndva, în suferință și jertfă, steaua fără de moarte a Bălcescului. Sînt sigur că printre studenții în artă plastică se vor găsi nu unul, ci mulți, care pe pînză, în piatră, în bronz sau în lemn să-l nemurească pe niciodată îndeajuns slăvitul nostru înaintaș și să încredințeze ofranda artei și conștiinței lor patriotice modestului muzeu din Hyères. Sînt sigur de asemenea că dacă nu se va găsi nici unul dintre lucrătorii noștri de la serviciile de muzee sau de carte care să trimită bibliotecii din Hyères fie și un singur volum, simbolic și neprețuit, din opera lui Bălcescu, studenții de la istorie sau de la filologie o vor face.

Fiindcă, așa cum cu atîta dreptate spune tovarășa din zilele de suferință ale Bălcescului, e frumos, nobil și drept ca memoria să-i fie onorată și ca amintirea sa să trăiască în inima fiecărui român. Inclusiv amintirea popasului său la Hyères.

COKTAYL

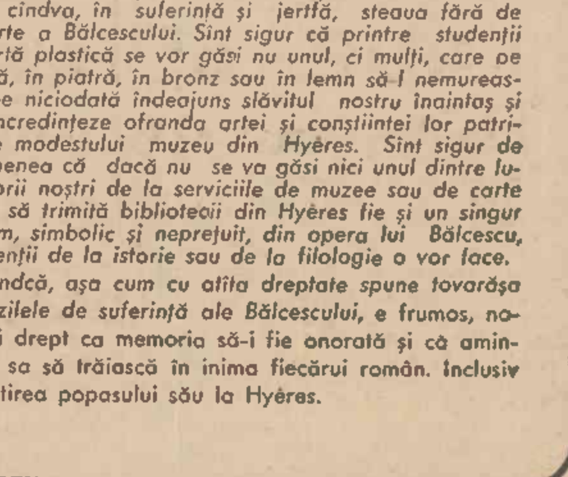
minicronica microevenimentelor

de Radu BUDEANU

Petiție baritonală

Giuseppe Zechillo este bariton la Scala, dar, cel puțin pînă acum, n-a avut noroc. Din cauza intendentului general Antonio Chiringhelli, fabricant de pantofi și rămas maestrul bilanțului general al binecunoscutei opere. Nu l-a lăsat, ani de zile, intendentul general să cînte mai lung, vreo arie de răsunet care să-l lanseze și să rămînă unii cu memoria și timpanele zguduite. În schimb Giuseppe, cu coardele scandalizate, a executat vocal o plîngere în fața poliției din Milano — care a rămas percutată, deși descoperirea petiționarului era la mintea cocoșului. Propriu-zis, baritonul, luînd „urma" depozitului de decoruri, a observat că fotolii, sfeșnice, vase și atîtea altele (tot tacîmul) începeau să se găsească mai rar pe scenă și mai abitir prin anumite baruri, night-club-uri și alte stabilimente de bine. Adică, cum ?, s-a gîndit nefericitul cîntăreț într-o noapte de jale alcoolică, în timp ce se bătea pe frunte, într-o bombă de lux, cu evantaiul Aidei care tocmai lipsise într-o oră de producție. Adică cum? s-a gîndit și mai adînc Giuseppe, căzînd molcom pe un dragon din „Aurul Nibelungilor".

Callas, Tebaldi și un grup de alte suficiente celebrități i-au dat dreptate, intendentul a intrat în alertă, bilanțul financiar a început să tremure, așa că pe fondul acesta de umbră s-ar putea ca Zechillo să-și practice în sfîrșit exuberanța vocală care a impresionat atît de adînc mai întîi pe polițiștii din Milano...

Efervescență în amfiteatrele japoneze

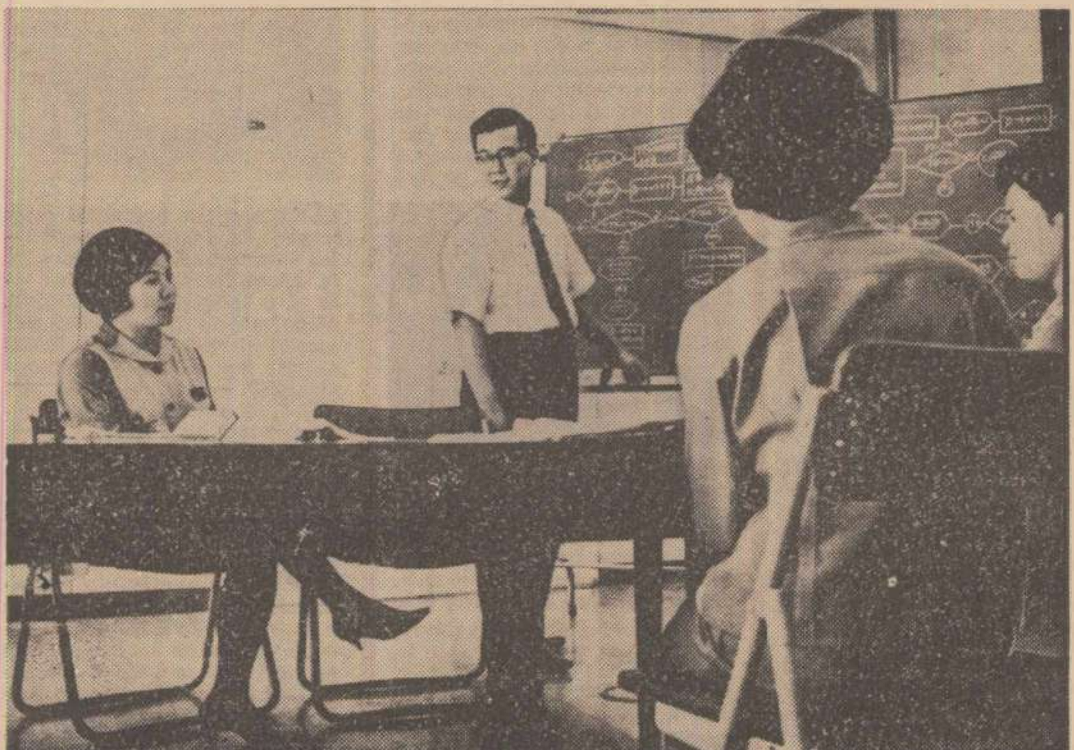
Vara fierbinte pe care a cunoscut-o mișcarea studențească japoneză, mai ales după ce Parlamentul adoptase în august proiectul de lege privitor la „măsurile temporare pentru instaurarea ordinii în institutele de învățămînt superior", pare a se prelungi și în noul an universitar, început în urmă cu două luni. Știrile ce circulă pe arena internațională marchează chiar o recrudescență a relațiilor masei studențești cu oficialitățile, marile manifestații organizate la Okayama, cu ocazia începerii noului an universitar, la Tokio sau la Saporo confirmînd acest fapt.

Fie că este vorba de problemele ce țin de organizarea universităților sau de drepturile studențești, fie de cele mai largi deziderate naționale, acestea trezesc în rîndurile tineretului studios din „Țara Soarelui" vii ecouri, îl determină să-și exprime pașnic sau violent părerea, să ceară, în mod categoric, rezolvări. Căci nu există azi probleme care să frămînte societatea japoneză și care să fie străine studenților, să nu îi tulbure și să nu-i situeze în rîndul forțelor celor mai înaintate ale națiunii.

Atitudinea de frondă, războiul declarat instituțiilor ce anihilează personalitatea individului sînt note caracteristice ale mișcării studențești postbelice, izvorîte tocmai din această superorganizare a vieții, din distrugerea vechii ierarhii de valori burgheze.

Dar mișcarea studențească japoneză nu se limitează la o negare sterilă a unei anumite ordini, la reacții anarhice împotriva instituțiilor. Idealuri mult mai înalte aduc în piețele publice, în gări sau în alt loc de manifestație șirurile dese, pline de elan, ale studenților. Mulți dintre ei sînt fiii acelora care au pierit la Hiroshima și Nagasaki sau cel puțin ai martorilor înspăimîntătoarelor explozii de acum 24 de ani. Studenții de azi sînt o generație capabilă să tragă concluzii mature asupra valorii păcii, să opună un veto hotărît existenței pe teritoriul japonez a bazelor militare, a mijloacelor chimice, bacteriologice și atomice de distrugere în masă. În șirurile sutelor de mii de japonezi care cer retrocedarea Okinawei, abolirea înainte de expirare a tratatului de securitate nipono-american, încetarea războiului din Vietnam o bună parte sînt studenți.

Adăugind acestor idealuri de pace și independență naționa̦lă revendicările de ordin universitar, dorința unei democratizări a învățămîntului superior, spiritul neconformist față de ordinea burgheză, avem mobilurile amplelor mișcări studențești din Japonia, care, așa cum o dovedesc ultimele știri, continuă cu aceeași intensitate, în ciuda introducerii recent adoptatei legi cu privire la instaurarea controlului guvernamental în universități.

În loc să aibă efectul scontat, noua lege a aprins și mai mult spiritele, iar protestele nu au întîrziat să apară. Astfel, Consiliul profesorilor universitari din Tokio a declarat că nu recunoaște amestecul guvernului în viața universităților, inițiativă la care s-au raliat și cadrele didadctice din alte 61 de orașe. De asemenea, deputații Partidului Comunist Japonez în Parlament au cerut premierului Sato desființarea imediată a legii împotriva mișcărilor studențești și o reformă democratică a învățămîntului superior, atestînd legăturile pe care studențimea le are cu forțele de stînga și importanța acesteia în viața socială japoneză.

O explicație a impetuozității mișcării studențești japoneze o constituie numărul mare al universităților; această proliferare numerică, care face din studenți o importantă forță, se datorează atît unor cerințe obiective ale societății japoneze, cît și principiului conform căruia numai un tînăr ce posedă o diplomă are viitorul deschis. Părinții fac imense sacrificii pentru a-și vedea fiul în posesia unei asemenea diplome. Iar cei respinși la admiterea în facultate se pregătesc în școli speciale, contra unei taxe, în vederea viitoarelor examene de admitere. Iată, deci, încă o parte sensibilă numeric a tineretului japonez înrolată și ea în ceea ce se numește mișcarea studențească japoneză.

Este adevărat că între sutele de mii de tineri ce populează centrele universitare există — fapt explicabil — și grupuri restrînse care în fața problemelor acute ale vieții se repliază în diferite mișcări decadente, cum ar fi „Showa Genroku" (întoarcerea la viața desfrînată din perioada Genroku) sau „Musekinin jidai" (Era iresponsabilității).

Dar de aici și pînă la încercarea — făcută de unii specialiști — de a eticheta întreaga mișcare studențească, bineînțeles în scopul unor justificări, cu atributele de iresponsabilitate și violență, există o cale foarte lungă.

Aurel PERVA

MAPAMOND STUDENTESC

• Între 17 și 26 noiembrie o delegație a revistei noastre, formată din redactorii M. N. Rusu și Dragomir Horomnea, a efectuat o vizită de documentare în R.S.F. Iugoslavia, luind contact cu activitatea studențească din mai multe centre universitare iugoslave — Belgrad, Sarajevo, Novisad.

• La Paris, René Maheu, director general al UNESCO, a amintit, cu ocazia unui dejun oferit de Asociația pentru informațiile de presă pentru tineret, că Adunarea Generală a UNESCO a proclamat anul 1970 drept „An internațional al educației". *El a afirmat intenția de a se alcătui o comisie de specialiști care să abordeze problematica „strategiei dezvoltării și educației", arătînd că vom intra într-un an de reflecții — care trebuie apoi să se traducă în fapte — asupra problemelor tineretului și educației.*

• O problemă importantă a studenților din Norvegia o constituie lupta împotriva legislației financiare. Guvernul a propus recent introducerea taxei de cumpărare, care va lovi grupurile cu venituri reduse, inclusiv studenții. Mai mult, guvernul intenționează să introducă dobîndă pe împrumuturile date de stat studenților în timpul studiilor.

Consecințele vor fi grele, mai ales pentru cei care împrumută mai mult, îndeosebi studenții căsătoriți. Uniunea studenților, N.S.U., subliniază că introducerea dobînzii în timpul perioadei de studiu nu este o necesitate economică pentru guvern.

LOUIS ALTHUSSER

DESPRE MIȘCAREA STUDENȚEASCĂ DIN FRANȚA

Un articol al publicistului de orientare marxistă Michel Verret, intitulat „Luna mai a studenților", apărut în revista teoretică „La Pensée", prilejuiește în aceeași publicație cunoscutului autor al nu mai puțin cunoscutului studiu despre Karl Marx, Louis Althusser, judicioase considerații asupra coordonatelor amplei mișcări sociale care a cuprins Franța la jumătatea anului trecut. Comentariul filozofului francez fiind mai ales o analiză a articolului amintit, ne vom mărgini să extragem doar cîteva pasaje de interes general pentru abordarea problematicii în dezbatere.

„...Ce-a însemnat mai 68 în Franța?

O „întîlnire" între o grevă generală fără precedent în istoria occidentală, după părerea mea, prin numărul participanților și prin durata ei, pe de o parte, și acțiunile nu numai studențești, ci și ale liceenilor și intelectualilor în general (afectînd tineri „muncitori intelectuali", medici, arhitecți, artiști, ziariști, juriști, ingineri, funcționari, cadre mici și mijlocii ș.a.).

În această întîlnire, greva generală a muncitorilor a fost în mod zdrobitor evenimentul absolut determinant „în timp ce acțiunile studențești, ale liceenilor și intelectualilor" care au precedat-o cronologic au fost un eveniment nou și de mare importanță, dar subordonat.

Trebuie recunoscut și acest fapt în general puțin înțeles: pentru burghezie, pentru părinții studenților și chiar pentru ei, studenții au ocupat „avanscena" prin acțiuni spectaculoase, acțiunile cele mai profunde și cele mai complexe erau înfăptuite fără îndoială de păturile nestudențești: liceenii, elevii din C.E.T. și tinerii „muncitori intelectuali". Articolul lui Verret nu menționează importanța acțiune a acestor pături.

Cam aceasta ar fi, în linii generale, realitatea istorică, în ordinea importanței acțiunilor respective care s-au întîlnit în mai 1968 fără să fuzioneze...

...Revolta ideologică a tineretului școlarizat, care și-a atins apogeul în mai în Franța, a început de 10—15 ani în mai multe părți ale lumii — se spune într-un alt capitol al comentariului. Într-adevăr, e o revoltă mondială și, în ansamblul ei, în ciuda unor neajunsuri oricît de grave ar fi ele, este o revoltă profund progresistă, care istoricește își are rolul ei în lupta de clasă mondială împotriva imperialismului. Ea zdruncină, într-adevăr, prin excelentă aparatul de inoculare a ideologiei burgheze, care este sistemul școlar capitalist. În ciuda gravelor eșecuri, această revoltă are deschis în fața ei viitorul. Întrebarea fundamentală ce se pune acestui tineret revoltat este următoarea: va putea el oare prin acțiune și nu prin cuvinte să realizeze fuziunea lui cu mișcarea muncitorească? Va fi ajutat oare să realizeze această fuziune?

...Odată stabilite aceste lucruri (adică afirmarea și reafirmarea primordialității istorice absolute a grevei generale asupra acțiunilor studențimii din mai) cred că trebuie luată în considerație, la modul cel mai serios, revolta ideologică a tineretului școlarizat și a tinerilor muncitori intelectuali, revoltă ce exista latent de mult timp în lume, și în Franța, luînd o formă spectaculară ici și colo (Turcia, Japonia, R.F. a Germaniei, Italia, Spania, S.U.A.), înainte de a culmina cu Maiul francez datorită grevei generale.

Trebuie analizate în profunzime cauzele adînci internaționale și naționale ale acestei revolte ideologice, care este fără îndoială în felul său un eveniment fără precedent și ireversibil în istorie...

...Și nu se poate da un ajutor eficace decît prin critică, respectînd următoarele trei condiții:

1. Să le facem cunoscute în detaliu acțiunile clasei muncitoare, principiile ei, tradițiile, formele de acțiune și formele de luptă, să le facem cunoscută necesitatea direcției politice a clasei muncitoare în lupta revoluționară.

2. Să recunoaștem noutatea fără precedent, realitatea și importanța progresistă a acțiunilor revoltei ideologice a tineretului școlarizat și intelectual, care, zguduind din interior anumite aparate ideologice ale statelor imperialiste, ajută obiectiv lupta revoluționară a clasei muncitoare pe plan internațional și național; să facem cunoscută această realitate clasei muncitoare pe plan internațional și național.

3. Să furnizăm toate explicațiile științifice care să permită tuturor, inclusiv tinerilor, clarificarea evenimentelor pe care le-au trăit și orientarea, dacă o doresc cu adevărat, pe o bază justă, în lupta de clasă, deschizîndu-le perspective juste și dîndu-le mijloace ideologice și politice pentru o acțiune justă...

Din dicționarul Academiei Umorului Francez (A.U.F.)

Cadou — Butuc pe focul prieteniei.
Caracter — Ceea ce poate produce o impresie proastă.
Carnaval — Epocă fecundă într-un chip nou.
Creier — Castel al iluziilor; casă adesea nelocuită.
Cîntec — Uitare în muzică.
Castitate — Sens interzis.
Cec — Bilet dulce
Cîine — Sărmanul săracului.
Cocoș (de pușcă) — Alergător sensibil la căldură.
Chirurgie — Uvertură în surdină.
Colecționar — Cel mai risipitor dintre avari.
Compliment — O mîngîiere orală.
Condamnare — Ornament pentru cazierul judiciar.
Confesiune — Muntele de pietate al păcatelor noastre.
Contribuabil — Un om particular.
Conviv — Om bine crescut cînd servește masa.
Damă — Ceea ce devine o femeiușcă după ce iese de la un bun croitor.
Dansator — Un picior cu două picioare.
Decapitat — Fost încăpățînat.
Deceda — A neglija avantajele unui drum dus-întors.
Dedicație — Minciună parafată.
Defect — Se distinge de viciu prin aceea că nu distrează pe nimeni.
Dezghețare — Mod de a rupe gheața.
Delegație — Operație interzisă condamnaților la moarte.
Dantelă — Mici găurele foarte scumpe.
Desert — Suprema speranță a unui prînz nesatisfăcător.
Drac — Pseudonimul relelor noastre instincte.
Discurs — Cuvîntul în haine de ceremonie.
Disc — Ecoul la tine acasă.
Divan — Pat care nu îndrăznește să-și spună numele.
Diviziune — Una din cele patru reguli practicate în familie.
Divorț — Ruptură de hățuri.
Doctor — Un domn pe care bolnavii îl fac să trăiască și care nu-i face întotdeauna să trăiască pe bolnavi.
Dormi, a — Armistițiu al ochilor.
Dosar — Documente uneori curate, care nu-și schimbă cămășile. Pat de odihnă pentru afacerile urgente.
Dublură — Artist căruia îi lipsește stofa.
Drept — Visul cocoșatului.

Din „sclipirile" unui student pasionat de astronomie

• Rapsodia I, a lui Marțian Negrea, te transpune parcă în spațiile extraterestre. De fapt, e compusă de un... Marțian.

• Are veleități de astronom. Bea coniac cu cît mai multe... stele.

• Un netot, într-o seară aruncă spre cer o buturugă:
— Ce faci, nebunule?
— Ce știi tu? Buturuga mică răstoarnă... carul mare.

• Între planete:
Venus: — Dar nu înțeleg: de ce nu-mi poți împărtăși dragostea, Saturn?
Saturn: — Nu vezi că sînt căsătorit? — și-și arată... inelul.

• Ce sînt discurile? Obiecte pe care cîntăreții le... lansează, iar noi, de cele mai multe ori, le... aruncăm!

• Interviul unei artiste:
— Ce legătură întrezăriți între rachetă, cîntar și meteor?
— E aidoma vieții de artist. La început ne lansăm, apoi ne clătinăm și, în fine, cădem.

Comerțul cu papagali, la modă

Vechii tovarăși ai omului, papagalii, căzuți în desuetudine spre sfîrșitul secolului trecut, revin în actualitate la recentul Salon al păsărilor, aflat, la Paris, la ediția XX. În ciuda unor restricții sanitare, cifra de afaceri a societății Tropicanim, specializată în papagali, a crescut considerabil. Anul trecut se vindeau circa 25 pe lună, acum se vînd 250. Păsările au început să se vîndă la Prisunic-uri, printre alte.. solduri. Papagalul cumpărat este însoțit de o garanție pentru un an, împotriva bolilor sau a unui... mutism prelungit. Un serviciu special furnizează hrana și asigură, în timpul vacanțelor proprietarilor, îngrijirea și supravegherea medicală a păsărilor. La Salonul parizian, doi papagali, campioni mondiali ai conversației, Jacot și Ito, au încîntat mulțimea de vizitatori. Ei nu se mulțumesc să imite, ci interpretează porunci, conversează între ei. 4 000 de ore au fost necesare proprietarului lor pentru a-i dresa. Și dacă a reușit, dl. Raoul Ours (!) datorează succesul și profesiei sale: este avocat...

Versurile și zgomotul

Luați-vă inima-n dinți și încercați să memorați versuri în timp ce la etajul superior se dansează twist. Pentru că, așa cum afirmă profesorul P. Maclaine de la Universitatea din Londra, versurile învățate în asemenea condiții se memorează chiar mai bine, zgomotul avînd rol de... fixare a cunoștințelor. Iată experimentul care a permis această concluzie: două grupe de studenți au primit spre memorare cîteva perechi de îmbinări întîmplătoare de imagini și cifre. Li se arăta, de exemplu, o casă și li se indica numărul 29. Prima grupă învăța cu acompaniament de muzică abstractă, iar cea de-a doua într-o liniște deplină. E adevărat, primilor le-a trebuit mai mult timp pentru a memora, însă a doua zi, la examinare, ei au răspuns fără greșeală la toate întrebările, obținînd nota maximă; secunzii — numai nota opt.

Din însemnările unui student de la Facultatea de comerț

• Unui șef de magazin i se reproșase că anacronismul cozilor trebuie înlăturat. Șeful conformîndu-se, a doua zi toate vînzătoarele erau tunse... scurt.

• Niciodată nu se va înlătura birocratismul din comerț. căci comerțul nu poate fi conceput fără... cerere.

• „O, cît țin la el! E un om neprețuit", am auzit deunăzi mărturisirea unei îndrăgostite. Am rămas stupefiat. De ce-o fi ținînd la el, dacă nu are nici un preț?

• — Domnule, de ce te-ai apucat să strici toate dulapurile pe care le-ai recepționat în magazin?
— Vă rog să mă credeți, n-am nici o vină. Dumneavoastră înșivă mi-ați spus că mă voi ocupa cu... desfacerea.

• Confesiune: Mă gîndeam cu încîntare: mă voi căsători cu un cofetar. Toată ziua torturi! Ghinionul a făcut să dau, într-adevăr, peste un cofetar care mă tratează zilnic cu... torturi.

• Soțului meu, care e moldovean, îi place pînă la paroxism sticlăria. Îl aud vorbind și noaptea prin somn:
— O, pahar di vin!

• Pentru a lucra în comerț nu trebuie să ai cunoștințe prea vaste. Din matematică trebuie să știu... produsul, din gramatică... articolul, cît despre muzică, ce să mai vorbim, trebuie să te pricepi la... cîntare.

• Mărturisirea literară a unui vînzător: „Din repertoriul clasic, o singură piesă nu-mi place. Ați ghicit: „Revizorul"!.

• Restaurantele sînt locurile cele mai strategice de așezare a... bateriilor.

• Cunosc un oraș prin excelență comercial: Rabatul!

• Neizbutind să ajungă diplomat, s-a făcut magazioner. Și, ciudat, are aceleași satisfacții: în fiecare zi îl poți găsi la cîte o... recepție.

C. ARDELEANU

Vacile curioase

În provincia Tarnaki din Noua Zeelandă s-a observat un fenomen ciudat: majoritatea vacilor dintr-o cireadă și-au pierdut... vederea. Fermierii au presupus că este vorba despre un virus necunoscut pînă acum. S-a constatat, însă, că era vorba de cu totul altceva: nu virusul era de vină, ci... sudura electrică. În acest raion se făcea reparația unei conducte de gaz, iar vacile se arătau foarte interesate de sudura electrică. Ceasuri întregi ele au stat pe lîngă lucrători, sorbind din ochi orbitorul arc voltaic...

Țesătura cameleon

O fată într-un costum albastru de baie intră în mare. Deodată, costumul devine roz, apoi portocaliu. Uscîndu-se la soare, portocaliul se transformă în alb, și, treptat, costumul își recapătă culoarea albastră. Nu este vorba despre un trucaj cinematografic. Nu de mult, în Japonia a fost fabricată o țesătură din polimeri, care își schimbă culoarea în funcție de umiditate. Visul de veacuri al femeii, acela de a dispune de costume de mai multe culori la un preț convenabil, s-a realizat peste așteptări: nu costume de culori diferite, ci... costum de culori diferite.

Sylvie Vartan la music-hall

Pe scena „Olympia" din Paris, simpatica tovarășă de viață și de aventuri a mult prea neînțelesului Johnny Halliday, realizează succese seară de seară. Printre orele de filmare, printre aparițiile la televiziune, printre repetatele înregistrări de discuri și conferințele de presă inițiate și regizate din umbră chiar de... ea, Sylvie a găsit o oră, două, și pentru

music-hall: cîntă, dansează, recită monologuri cu două sau mai multe înțelesuri, în fine, face aproape orice pentru a-și spori dividentele, care, și așa, sînt destul de substanțiale. Trupa din care face parte este alcătuită, cu excepția sa, numai din bărbați. La rîndul său, în proporție de peste 90%, publicul din sală e alcătuit, de asemenea, din bărbați; există, de altfel, o motivare: costumația foarte sumară a Sylviei și perspectiva aproape sigură de a asista, în curînd, chiar la un spectacol de strip-tease. Cel puțin așa anunță „gurile rele" și, după cum se știe, fumul nu iese fără foc.

Un sfert de secol pentru construcția unui palat

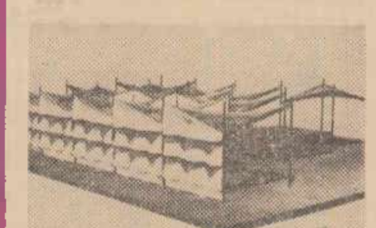
La Istanbul a fost terminat recent un monumental palat al culturii, destinat să devină un centru în care se vor exprima toate formele de artă: teatru, muzică, coregrafie și cinematografie. Acest edificiu, a cărui construcție a început în 1946, a fost inaugurat și el cuprinde: o sală cu 1 350 de locuri, o sală de concert cu 750 locuri, două teatre cu 350 de locuri fiecare, o galerie de artă și un restaurant cu 400 de locuri.

Un teatru neobișnuit în căutarea unui nume nou

Teatrul Tineretului din München, cel mai neobișnuit teatru din R.F.G., se află în căutarea unei denumiri noi. Într-un viitor apropiat el va dispune de un consiliu științific compus din psihologi, sociologi și pedagogi, va organiza discuții cu publicul și își va invita spectatorii să scrie piese de teatru, să proiecteze decoruri, să întocmească caiete de program sau să compună spectacole muzicale, care vor fi selecționate prin concurs.

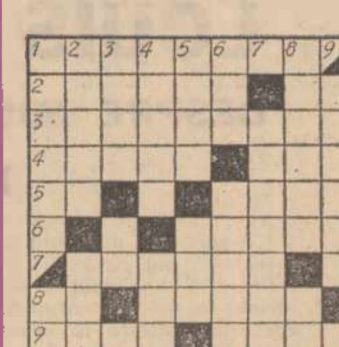
Construcție specială pentru „Interboot"

Cea de-a opta expoziție „Interboot", ce s-a deschis la 29 septembrie la Friederichshafen

(R.F.G.), nu a prezentat doar noutăți în domeniul canotajului — mergînd de la iolă pînă la crucișătoarele oceanice — ci și o inovație arhitecturală. Noua hală de expoziții, ridicată numai în trei luni, marchează un pas nou pe calea spre construcțiile neconvenționale (de altfel, în ultimii ani, arhitecții germani s-au remarcat prin construirea unor îndrăznețe acoperișuri de cort și construcții portante plane și ușoare). Interesanta construcție (ilustrația noastră înfățișează un model în secțiune) este compusă din 13 paraboloizi hiperbolici a cîte 20×20 metri și are o suprafață de 6 100 metri pătrați. Mișcarea ondulatorie a acoperișului se continuă în învelișul sintetic de culoare galben-ocru al pereților. Este probabil pentru prima oară că o construcție solidă primește un asemenea înveliș exterior.

Asta-i bună!

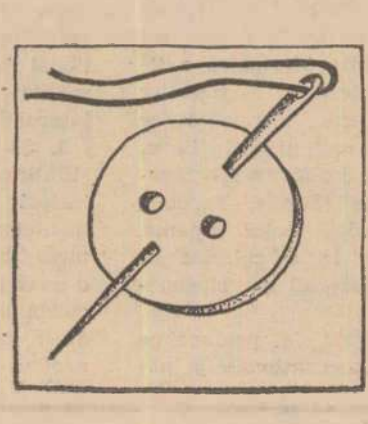

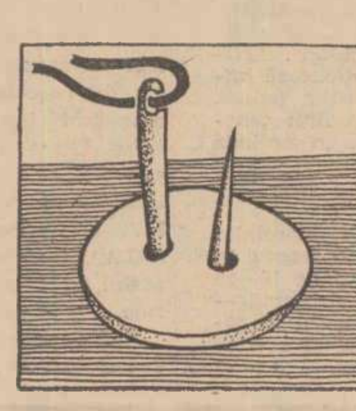
ORIZONTAL: 1) Întreprindere la înălțime 2) Te duce cu vorba — Mîl! 3) Figuri artistice expuse în aer liber 4) Îi arde capul... — Cu tocuri înalte 5) Din moși-strămoși — Simbolul curățeniei 6) Cîntec de durere 7) Lipsuri de încredere 8) Dimpotrivă — Pe sprînceană (pl.) 9) Rezultat la o întîlnire — Ars de soare.
VERTICAL: 1) Își face de cap — Coș gol! 2) Întinde coarda — Pentru puțin 3) Face curte Mioarei — Final la basm 4) Ansamblu coral (pl.) — Bate-n lemn 5) Ținută de ocazie — Joc de picioare 6) A intra în pămînt — Cățel aproape de pămînt... 7) Vine de la poartă 8) Ieșire în aer liber — Merge cu el 9) Mijloace de legătură.

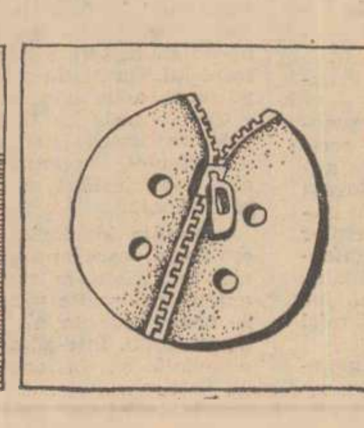
I. SANDU

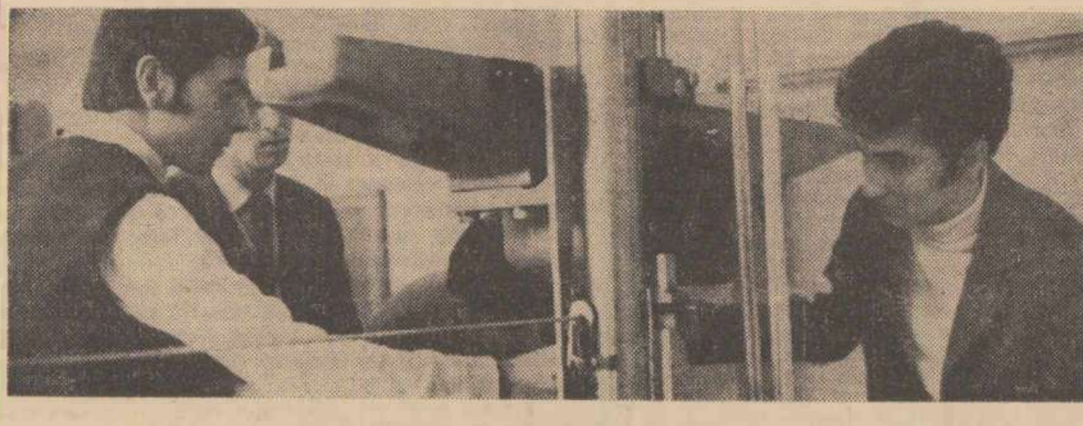
La trei nasturi

Caricaturi de ION DOGAR-MARINESCU

FACULTATEA DE CĂI FERATE, DRUMURI ȘI PODURI

Numeroși elevi ai ultimei clase de liceu, admiratori ai atitor realizări din domeniul construcțiilor de drumuri, poduri și căi ferate, ai constructorilor de astăzi — urmașii unor iluștri înaintași precum Anghel Saligny, Elie Radu, Ion Ionescu — ne-au transmis prin scrisorile lor rugămintea de a le prezenta facultatea în care se pregătesc viitorii specialiști din acest important sector economic. În acest scop ne-am adresat tovarășului prof. ing. DAN GHIOCEL, decanul Facultății de căi ferate, drumuri și poduri din cadrul Institutului de construcții București :

— Ce ne puteți spune despre istoricul formelor de pregătire în țara noastră a constructorilor de căi ferate, drumuri și poduri ?

— Cred că precizarea pe care am s-o fac este semnificativă : Facultatea de căi ferate, drumuri și poduri provine din vechea Școală Națională de Poduri și Șosele, înființată în 1867, ca primă formă de organizare a învățămîntului superior tehnic în România și care își propunea să pregătească ingineri de poduri și șosele. Prin crearea în 1921 a Școlii Politehnice din București, învățămîntul de drumuri, poduri și căi ferate s-a desfășurat în cadrul Facultății de construcții, care — în esență — a continuat programul de bază al Școlii Naționale de Poduri și Șosele.

Problema formării cadrelor de specialiști în domeniul construcțiilor căilor de comunicații a căpătat o amploare și un conținut nou în ultimul sfert de veac. Cu 21 de ani în urmă a fost înființată actuala Facultate de căi ferate, drumuri și poduri, precum și secții de drumuri și poduri pe lîngă facultățile de construcții din Iași și Timișoara. Începînd din anul 1968—1969 au început să funcționeze și cursuri pentru subingineri.

— Care este profilul Facultății de căi ferate, drumuri și poduri din cadrul Institutului de construcții din București ?

— Facultatea noastră are două secții : una de Căi ferate, drumuri și poduri, *în cadrul căreia se pregătesc ingineri constructori de drumuri (autostrăzi, șosele, străzi, drumuri interioare, noduri rutiere etc.), de poduri (poduri pentru autostrăzi, șosele și căi ferate, pasaje denivelate, viaducte etc.) și de căi ferate (terasamente, stații, triaje, clădiri feroviare, tuneluri etc.) și una* de Geodezie, *în cadrul căreia își desăvîrșesc pregătirea viitorii ingineri geodezi pentru lucrările topografice și fotogrametrice necesare întocmirii planurilor, hărților și amplasării pe teren a proiectelor de construcții și sistematizare, construcțiilor industriale și agricole, planurilor de sistematizare teritorială.*

Cursurile facultății pentru ingineri durează 5 ani, cu excepția secției de geodezie, unde cursurile durează 4 ani. Ultimul semestru pentru fiecare secție este destinat elaborării proiectului de diplomă. La secțiile pentru subingineri durata cursurilor este de doi ani și jumătate. (Drumuri, Poduri, Căi Ferate, Cadastru.)

— Ce ne puteți spune în legătură cu concursul de admitere la Facultatea de căi ferate, drumuri și poduri ?

— Mai întîi, un lucru esențial: la facultatea noastră reușesc acei candidați care manifestă o veritabilă pasiune pentru fizică și matematică — disciplinele concursului nostru de admitere. Noi „școlarizăm" în medie circa 150 de studenți pe an. Așa se explică faptul că la ora actuală, în cadrul facultății avem 900 de studenți, cifră în care sînt incluși și studenții secțiilor de subingineri.

Vreau să subliniez că, prin grija deosebită manifestată față de tineretul studios din țara noastră, circa două treimi din totalul studenților amintiți beneficiază de burse și majoritatea lor au la dispoziție un complex social-cultural (cămin, biblioteci, săli de lectură etc.), aflat în imediata apropiere a facultății și care se distinge prin utilajul său modern. Fiindcă mă adresez viitorilor candidați la examenul de admitere în facultatea noastră, vreau să le ofer și adresa exactă: Facultatea de căi ferate, drumuri și poduri, Bulevardul Lacul Tei, nr. 124, sectorul II, București ; mijloace de transport : troleibuzul 88 — capătul dinspre Lacul Tei.

— Ce perspective au absolvenții Facultății de căi ferate, drumuri și poduri ?

— Înainte de a răspunde la această întrebare, vreau să mai fac o precizare care — sper — îi interesează în mod deosebit pe viitorii candidați la examenul de admitere. La ultimul concurs s-au prezentat pentru cele 100 locuri disponibile peste 250 de studenți. Majoritatea celor reușiți au obținut note între 7—10.

Acum, să vă răspund la întrebare : pentru aceasta e suficient să amintesc că de numele absolvenților noștri sînt legate o serie de realizări importante din țara noastră : electrificarea liniilor București—Brașov și Turnu-Severin—Caransebeș, complexele feroviare și de drumuri din cadrul Combinatului siderurgic Galați și al Sistemului hidroenergetic Porțile de Fier, drumurile noi Bicaz—Galu și Sadova—Rădăuți, sistemele de străzi din noile cartiere de locuințe și din incintele industriale, podul de peste Dunăre în construcție de la Giurgeni—Vadul Oii etc.

În ceea ce privește pe absolvenții secției de Geodezie, aceștia s-au preocupat de lucrări de ridicări și trasări de înaltă precizie pe marile șantiere, urmărirea tasării construcțiilor și determinarea deformațiilor acestora, îmbunătățirea rețelelor geodezice etc.

Constantin ZAHARIA

Conf. dr. ERNEST LUPAN, prodecan al Facultății de drept din Cluj

DESPRE UNELE ÎMBUNĂTĂȚIRI ÎN SELECTAREA VIITORILOR JURIȘTI

Ca urmare a cerințelor pe care trebuie să le satisfacă viitorul jurist, studentul facultății de drept trebuie educat și orientat cu grijă, pregătit în mod corespunzător pentru misiunea socială pe care o va avea. Această formare a juristului trebuie începută încă din perioada concursului de admitere, prin selectarea corespunzătoare a tinerilor candidați la aceste examene. Din nefericire, acest deziderat nu poate fi realizat în întregime, deoarece de multe ori numai una dintre părți — facultatea — își îndeplinește obligațiile ce-i revin în această privință. Cealaltă parte, respectiv candidații, dau dovadă, de multe ori, de superficialitate și inconsecvență în pregătire. Această constatare se întemeiază pe experiența practică a facultății noastre.

În ultimii ani, examenele de admitere la facultățile de drept au constat din trei probe : una scrisă și una orală la „Elemente de filozofie și socialism științific" și alta scrisă la „Istoria României". Nu trebuie să negăm că acest concurs este relativ ușor, în sensul că nu se cer anumite calități sau înclinații deosebite, ci oricine, dacă învață, poate obține note corespunzătoare pentru a deveni student. Subliniem că el este **relativ** ușor, ceea ce este și mai evident dacă avem în vedere că un concurs în sine niciodată nu poate fi considerat ușor, fiindcă, în mod inevitabil, un număr de candidați se vor retrage din bătălie învinși, dar — e adevărat — înarmați cu experiența necesară care, înțeleasă bine, poate și trebuie să ducă la concluzia că singura armă eficace în această luptă o constituie cunoștințele profesionale cerute la disciplinele de admitere, ce se pot dobîndi numai prin muncă, învățătură asiduă.

Sporirea exigenței față de instruirea și educarea viitorilor intelectuali trebuie manifestată începînd cu examenul de admitere. În acest scop se preconizează ca, pe lîngă cele trei probe de pînă acum, **să se introducă (mai exact, să se reintroducă, fiindcă în urmă cu 5—6 ani ea a figurat printre disciplinele de admitere), ca probă scrisă la aceste examene, limba și literatura română.** Această măsură se justifică din plin prin aceea că un jurist, prin profesiunea sa, este obligat să folosească, oral sau în scris, cu măiestria necesară, limba română. Întrucît, în timpul studiilor universitare, la facultatea de drept nu există posibilitatea organizării unor cursuri de limbă română, programul cuprinzînd disciplinele didactice de profil și ideologice, va trebui ca toți cei care se prezintă la concursul de admitere să-și reîmprospăteze cele învățate în școala medie nu numai la Istoria patriei și la Elemente de filozofie și socialism științific, ci și la Limba și literatura română.

Sînt pe deplin conștient de faptul că problema selecționării viitorilor studenți nu poate fi pe deplin rezolvată numai prin îmbunătățirea sistemului de admitere, și că ea presupune, în primul rînd, cunoștințe profunde și concrete ale candidaților.

O problemă generală, care privește de fapt toate facultățile, este legată de lipsa unei reguli corespunzătoare în regulamentul de desfășurare a examenelor de admitere. Este vorba de situația celor cu medii egale cu ultimul (sau ultimii) care intră în cifra de școlarizare. **Ar trebui ca Ministerul Învățămîntului să precizeze, prin regulament, criteriul după care vor fi selectați candidații cu medii egale** (eventual nota obținută la una din disciplinele de concurs sau un alt element, care însă să fie cunoscut dinainte de candidați). În momentul de față un asemenea criteriu nu există, ceea ce creează multe greutăți și încurcături în stabilirea listei candidaților reușiți la concursul de admitere.

O altă problemă ce privește numai facultatea noastră (cele de drept, în general) și care la prima vedere pare a fi de natură organizatorică, dar care — în realitate — are serioase implicații practice pentru munca noastră instructiv-educativă. **Este vorba de componența comisiilor pentru examenul de admitere.**

Datorită profilului disciplinelor de admitere, care țin de alte facultăți, cadrele didactice de la Drept nu pot face parte din aceste comisii. Aceasta înseamnă că selecția pentru facultatea de drept se face de către cadre didactice de altă specialitate, a căror examinare la disciplinele respective nu poate, desigur, constitui obiect de discuții, dar care, în mod firesc, sînt mai puțin preocupate de calitățile personale ale candidatului necesare pentru viitoarea sa profesie.

Pentru rezolvarea acestei probleme, s-ar putea examina posibilitatea includerii în aceste comisii a cadrelor didactice de la facultatea de drept care predau Istoria statului și dreptului și Teoria generală a statului și dreptului. Acestea, împreună cu specialiștii din comisie, ar putea realiza o selectare mai corespunzătoare a candidaților, care să reducă „rebuturile" din munca noastră.

Ce devin după absolvire studenții în filozofie

La cererea a numeroși cititori care ne solicită amănunte privitoare la perspectivele absolvenților unei facultăți de filozofie — în general și ale celei din București, în special — adresîndu-ne tov. lector univ. Petre Bieltz, prodecanul Facultății de filozofie bucureștene, iată ce am aflat :

— Facultatea de filozofie pregătește profesori pentru disciplinele de profil înscrise în programa de învățămînt a liceului teoretic și de specialitate (elemente de filozofie și socialism științific, economie politică, psihologie, logică) și cadre pentru institutele de învățămînt superior. Formația absolventului facultății îi conferă acestuia rolul de factor activ și conștient al vieții sociale, de propagator și propagandist al filozofiei marxiste, al politicii P.C.R.

— Pentru cititorii noștri, concret, care sînt domeniile, instituțiile și întreprinderile în care obțin absolvenții repartizarea ?

— Experiența anilor trecuți permite, în completarea celor de mai sus, consemnarea acestora. Astfel, absolvenții Secției de filozofie generală au fost repartizați, bineînțeles, în funcție de pregătirea lor, la Institutul de filozofie al Academiei Republicii Socialiste România, în cadrul redacțiilor unor ziare și reviste, al unor edituri cu profil științific, la Radioteleviziune.

Absolvenții Secției de psihologie — la Institutul de cercetări al Academiei Republicii Socialiste România, în laboratoare de psihologie a muncii și ergonomie de pe lîngă marile întreprinderi industriale și de transport, la Institutul de recuperare a capacității de muncă, la Centrul de medicină a deficienților și la unele clinici medicale etc.

Cei de la Secția de pedagogie, **dat fiind profilul dublu al acesteia, pot fi repartizați ca profesori de limbă și literatură română sau pedagogie (în liceele de specialitate) sau angrenați în munca de educație, în organismele centrale sau în cadrul secțiilor de învățămînt județene.**

— A patra secție, Sociologia, dă prima promoție anul acesta. Spre ce domeniu vor fi orientați absolvenții ?

— Profesori de științe sociale, cercetători în cadrul Academiei Republicii Socialiste România sau al Centrului de cercetare pentru problemele tineretului, în laboratoarele de ergonomie și centre de sociologie industrială. Probabil, ei vor îndeplini și funcții de consilieri în centrele județene, în vederea rezolvării problemelor de sociologie urbană și rurală, de sociologie a familiei organizarea teritoriului ș.a.

Ioana MANOLACHE

CRONICA MICROBISTULUI

Lanterna noastră cea de toate zilele

Fiind vorba despre fotbal, fiind vorba despre noi, studenții, și de lanterna roșie, veți ghici ușor, probabil, că nu este vorba nici de universitarii craioveni (care de bine de rău se țin în frunte și vor petrece vacanța de iarnă în chip de fruntași), nici de „U"-iștii clujeni (care, orice s-ar zice, reușesc să înoate prin clasamentul primei divizii), nici de ieșeni (reveniți, se pare, pe linia de plutire) și nici de timișorenii de la Ripensia (mari favoriți ai promovării în „A"). Da, este vorba de „Sportul studențesc", teamul atît de iubit — dar, vai, și atît de criticat — de către numeroșii săi simpatizanți din rîndul bucureștenilor amatori ai sportului rege.

Cititorii își amintesc prea bine: în preziua actualului campionat am trăit cu toții cîteva zile festive în care am aplaudat reînvierea unei tradiții și a unui nume — „Sportul studențesc" — am rostit toasturi și am depănat șirul amintirilor, am ascultat angajamente și am crezut într-o revitalizare și revitaminizare a formației lui Cicu și a lui Ciornoavă. Iată însă că, astăzi, după 13 etape de campionat, privim clasamentul și ne îngrozim. Aproape că nu ne vine să credem. Nu ne vine să credem, dar este adevărat: Ion Vasile, Argeșeanu, Tetic, Ionescu, Sîrbu, Cicu, Rădulescu, Balaban, Savu, Vasilache, Păiș, Dumitru, Ciornoavă și ceilalți coechipieri ai lor sînt — închipuiți-vă! — în coada cozii! Lasă că nu concurează la vreun fotoliu de rang — o, tempora! — dar nici nu stau liniștiți în vreun stal de pe la mijloc. Ei, iubiții și alintații, aplaudații și ocrotiții, ei, fotbaliștii studenți bucureșteni sînt — acum, la încheierea primei părți a campionatului — coada cozii. Orice iubitor al sportului universitar, orice student și orice amator de fotbal se poate întreba pe bună dreptate: cum s-a putut ajunge aici? De la marea echipă a lui Lucescu, Ciornoavă și a lui Angelescu, de la bunele intenții și marile speranțe din primăvară cum de s-a ajuns aici, pe locul rușinii, în numai cîteva luni de zile?

Răspunsuri ar putea fi oferite, se înțelege, o mulțime: care de care mai categorice și mai exhaustive, care de care mai originale și, dacă vreți, mai aproape de ceea ce numim îndeobște cauza cauzelor. Noi, care — fără să fim acuzați de lipsă de modestie! — îi cunoaștem pe băieții de pe C.A.M. de ani de zile, știm cîți ani au, ce relații cultivă, ce hram poartă, ce mănîncă, ce beau și cît beau în fiecare zi, nu ne încumetăm totuși să punem punctul pe i. Încercăm numai să semnalăm cîteva constatări personale și să subliniem cîteva concluzii generale, nu pentru a emite adevărate judecăți de valoare, ci pentru a oferi unele puncte de plecare într-o viitoare discuție pe care o deschidem acum, aici, și pe care o dorim cît mai analitică și mai cuprinzătoare, cît mai exigentă și folositoare „Sportului studențesc" și celorlalte colege ale sale din „B".

Din capul locului precizăm că toți cei care au încercat transformarea vechii echipe „Politehnica" în clubul de fotbal „Sportul studențesc" au avut cele mai frumoase și mai lăudabile intenții. Ei, băieții inimoși, au fost de cea mai bună credință cînd au schimbat un nume fad cu unul tradițional, cînd au încercat să pună temeliile unei grupări cu patru echipe la seniori, cîteva de juniori, un centru de copii și un colectiv de antrenori pricepuți și entuziaști. Intențiile însă n-au putut fi traduse în fapt din diferite cauze, pe care nu este locul să le elucidăm noi, și chiar de ne-am încumeta nu le-am putea elucida numai noi.

Fapt este însă că, la ora actuală, echipa spre care trebuia să se îndrepte toate forțele se află într-o situație precară, juniorii sînt complet neglijați de organul de resort din Ministerul Învățămîntului (trebuind să se deplaseze pentru jocuri în funcție de fondurile pe care reușește să le pună la dispoziție... Consiliul U.A.S.), iar corpul antrenorilor s-a dezmembrat (o perioadă funcționînd Voica — Maksai, apoi Bălănescu — Maksai — Ciornoavă ? !).

Este drept că schimbarea antrenorilor este o obișnuință veche la club, aproape nici unul dintre cei perindați la cîrma acestei nave mereu supusă capriciilor valurilor (Miu, Voica, D. Teodorescu, G. Dragomir, Maksai, Bălănescu) nefiind lăsat să realizeze ceva cu echipa, să arate dacă știe — și cît știe — să predea arta fotbalistică. Dacă vreți, avem aceeași considerație pentru toți cei șase tehnicieni schimbați de „Politehnica" sau „Sportul studențesc" și tocmai de aceea nu credem că li s-ar putea aduce prea multe reproșuri. În definitiv, cît au avut oamenii posibilitatea să lucreze? O lună, două? Prea puțin! Cînd unul dintre ei a fost lăsat mai mult timp — și în această situație fericită s-a aflat într-o vreme Ștefan Miu — omul a format un unsprezece omogen, cu valoare și șanse la primul loc.

Dar tot atît de adevărat este și că actuala garnitură a „Sportului studențesc" nu are caratele celei din '67. Exceptîndu-i pe Ion Vasile (în ultima vreme indisponibil, pentru că i s-a scos... splina), pe Cicu (încă bun coordonator, dar autorul tot mai multor greșeli în joc) și pe Ciornoavă (inegal, nervos și capricios), cu greu mai poți numi, dintre ceilalți fotbaliști ai „Sportului studențesc", vreo valoare autentică. (Noi am numi, totuși, pe Savu — dar, întrucît este din ce în ce mai rar folosit, cu toate că Mărdărăscu l-a selecționat în lotul de tineret, nu intră în discuție) Aceasta fiind valoarea, este limpede că nimeni nu poate cere „Sportului studențesc" să se „bată" pentru locul I (deși tare mult am mai dori-o ! !)

Putem cere însă unsprezecelui adorat să nu ne facă să plecăm de la terenul din Regie rușinați pentru că a fost înfrînt — acasă! — cu 1—4 sau pentru că abia a smuls — la București! — un draw în fața unui adversar la fel de mediocru și de modest. Putem cere, adică, o comportare cel puțin onorabilă. Cei peste 40 000 de studenți bucureșteni, alte zeci de mii de suporteri din Capitală au dreptul să ceară de la Ciornoavă și ai săi un joc avîntat, studențesc, și un loc călduț în clasament. Dacă „Sportul studențesc" nu răspunde onorabil acestor îndreptățite așteptări, de vină sînt și ei, jucătorii. Deficiențele enunțate pînă aici împiedică „Sportul studențesc" să realizeze performanța înaltă a promovării în „A", dar situația jenantă din clasament se datorește numai indolenței, lipsei de entuziasm și de responsabilitate a celor unsprezece care îmbracă în fiecare duminică tricourile atît de frumoase ale „Sportului studențesc". Este de-a dreptul revoltător să privești cum acești băieți tineri, încă imberbi, obosesc după 20—30 minute de joc, „cad" psihic după ce-a marcat adversarul, ratează cu seninătate un „11" sau răresc șuturile la poarta adversă tocmai cînd echipa din față a rămas în 10 oameni. Nimic tineresc, nimic studențesc în această echipă ce-și zice „Sportul studențesc". Aceasta este, credem, cea mai dureroasă constatare pe care o putem face după ce prima parte a campionatului „B" și-a tras cortina.

Urmează vacanța — deocamdată numai cea sportivă! — urmează analizele și bilanțurile, urmează pregătirea pentru „bătălia" de primăvară. Avem, așadar, suficient timp să vedem ce ne lipsește și să suplinim ce ne lipsește. Revista noastră, dornică de a sprijini și acum — ca și altădată, ca întotdeauna — această formație studențească, deschide astăzi discuția despre ce nu e bine și, mai cu seamă, despre ce trebuie făcut. Ion Vasile, Cicu, Rădulescu, Păiș, Ciornoavă și ceilalți — aveți cuvîntul! Antrenori, conducători ai echipei, specialiști și simpatizanți — așteptăm să publicăm cuvîntul dv. sincer, autorizat și bine intenționat.

G. MITROI

● In divizia A de fotbal, etapa din 30 noiembrie a consemnat pentru noi o „duminică albă".

„Poli" Iași a administrat trei goluri „mexicanilor" din Ștefan cel Mare, clujenii și craiovenii au smuls cîte un punct de la două teamuri disperate.

Dacă merg tot așa vom avea în curînd un triunghi studențesc în „înalta societate".

O întrebare pentru băieții lui Coidum: nu cumva la „U" Craiova, secția de fotbal s-a unificat cu secția de tir? Altfel nu se explică de ce nimeriți cu atîta precizie barele...

● Și la vecinii de la... parter (divizia B) parcă s-a mai luminat puțin. „Ripensia" și „Știința" Bacău au pierdut la limită, însă gălățenii și bucureștenii au adunat trei puncte în deplasare. Așa că pentru ei fluierul semnalizînd ofsaid-ul trebuie să rămînă mut de data asta. De-ar rămîne așa și în retur!

● Și totuși un student a fost semnalat într-un ofsaid ...moral: fotbalistul Mărgășoiu de la „Știința" Bacău.

Eliminarea sa de pe teren în partida cu „Dunărea" Giurgiu s-a datorat unei atitudini ireverențioase față de arbitrul Petriceanu.

Lanterna e lanternă, dar cel puțin fii fair-play, colega!

POLISPORTIVII DE LA POLITEHNICĂ

Institutul politehnic din Cluj marchează în lumea sportului universitar o zonă de efervescență, de preocupări multiple peste care se așază — prin tradiție și conștiință — marca pasiunii.

Pentru studenții politehniști, sportul nu înseamnă doar bucuria suporterului care-și aclamă vedetele, ci și participarea directă, trăirea interioară a propriilor succese sportive. Caracterul larg pe care l-a dobîndit participarea studenților din acest institut la competițiile de masă, respectarea calendarului competițional stabilit sînt premise în virtutea cărora se poate aprecia activitatea cadrelor didactice de la catedra de educație fizică, a studenților înșiși.

Și faptul că cercul sportiv al politehniștilor clujeni constituie o zonă de incontestabilă atracție este ilustrat concludent prin dragostea cu care mulți absolvenți ai institutului continuă să facă sport aici, nu de dragul unor performanțe extraordinare, ci pentru atmosfera de prietenie adevărată care există între toți membrii familiei sportive de la Politehnică.

Prezentarea echipelor din institut la competiția organizată în cinstea aniversării lui „U", cît și stadiul avansat în care se află desfășurarea „Cupei anilor I" sînt argumente concrete ale existenței unor preocupări permanente.

Trecînd peste unele impedimente — dotarea cu echipament sportiv lasă încă mult de dorit (aviz pentru forurile în drept din Ministerul Învățămîntului !), s-au luat măsuri pentru transformarea educației fizice într-o permanență a vieții universitare. In cămine s-a repartizat un mare număr de gantere pentru exerciții fizice — cele mai multe confecționate din resurse proprii — s-a asigurat un conținut atractiv orelor facultative de pregătire fizică (combinarea exercițiilor de gimnastică cu jocuri sportive, culturism).

Tot în acest sens, proiectarea unei săli de forță proprii, care se va deschide în cel mai scurt timp, și organizarea unui curs special de judo (de a cărui pregătire se ocupă voluntar profesorul Tiberiu Cornoșanu — șef de lucrări la catedra de educație fizică) vor contribui la diversificarea preocupărilor sportive ale studenților din Institutul politehnic clujean, la împlinirea acelor atribute ce ne permit să vorbim pe bună dreptate de „polisportivii de la Politehnică".

Acestor eforturi trebuie să li se răspundă cu solicitudine și apelurile făcute în repetate rînduri pentru acordarea unor materiale sportive de primă urgență nu trebuie să primească drept răspuns doar... promisiuni.

Ne referim în primul rînd la repartizarea unor saltele fără de care pregătirea fizică complexă, necesară oricărui sport, se realizează parțial, iar activitatea proiectatei secții de judo nici nu poate începe ! (Menționăm că, în prezent, sala de sport a Institutului politehnic este dotată doar cu patru saltele de o vîrstă... respectabilă, pe care curgerea timpului le-a transformat într-un fel de parchet).

Recunoscînd meritele sportive ale studenților politehniști, ale tuturor factorilor care contribuie la pregătirea lor, acordîndu-le tuturor acel corolar al pasiunii autentice, lansăm și noi un apel către cei care pot să-i sprijine — și trebuie s-o facă — pentru ca aspirațiile „polisportivilor de la Politehnică" să se realizeze plenar.

Dan FORTUNESCU

COLECTAREA ABONAMENTELOR LA „VIAȚA STUDENȚEASCĂ"

pe anul 1970 a început !

Costul unui abonament :

pe tot anul — 22 lei
pe trimestrul I — 6 lei
pe semestrul I — 12,50 lei

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., prin factorii poștali și difuzorii de presă din facultăți și licee. Dată fiind plecarea în vacanță, la 21 decembrie, colectarea trebuie urgentată la maximum în institutele de învățămînt

Colectivul de redacție

Redactor șef : NICULAE STOIAN

Nicolae Dan Fruntelată, Dragomir Horomnea, Gheorghe Mitroi (redactor șef adjunct), Ion Novac, Eugen Patriche (secretar general de redacție), M. N. Rusu, Georgeta Rujă, Ion Segărceanu, Virgil Simion, Tudor Octavian

Fotoreporter : Emil Cojocaru.

Prezentarea grafică : Tiberiu Petrescu

REDACȚIA : str. Brezoianu 13, tel. 14 02 15. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „CASA SCÎNTEII" 40—466